

GÖRÖGKATOLIKUS SZEMLELET

⊕ HIT ⊕ LÉLEK ⊕ ÉRTÉK A GÖRÖGKATOLIKUS SZEMLE MAGAZINJA

GÖRÖGKATOLIKUS
SZEMLELET
SZERKESZTŐSÉGE
III. ÉVFOLYAM 2. szám
2016. NYÁR

Ára: 400 Ft

nka

KÉSZÜLT A
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
TÁMOGATÁSÁVAL

JÚLIUS

1 P	Pol. Kozma és Damján ingy. orv. vtk. 1Kor 12,27-13,8a Mt 10,1,5-8
2 SZ	Dox. Az Istenszülő öltönyének elhelyezése Róm 12,1-3 és Zsid 9,1-7 Mt 10,37-11,1 és Lk 1,39-49,56
3 V	P. u. 7. vas. – Jácint vt., Anatóliosz fp Róm 15,1-7 Mt 9,27-35
4 H	András fp. 1Kor 9,13-18 Mt 16,1-6
5 K	Dox. Áthoszi Atanáz és Lampász szé. atyák 1Kor 10,5-12 és Gal 5,22-6,2 Mt 16,6-12 és Lk 6,17-23
6 SZ	Szisztoész szé. 1Kor 10,12-22 Mt 16,20-24
7 CS	Dox. Cirill és Metód fpk. 1Kor 10,28-11,8 és Zsid 13,17-21 Mt 16,24-28 és Mt 5,14-19
8 P	Dox. Prokóp nvt. 1Kor 11,8-23a és 1Tim 4,9-15 Mt 17,10-17 és Lk 6,17-19; 9,1; 10,16-22
9 SZ	Pongrácz fszvt. Róm 13,1-10 Mt 12,30-37
10 V	P. u. 8. vas. – A nikápoli 45 vt., 1Kor 1,10-17 Mt 14,14-22
11 H	Dox. Eufémia vtnő 1Kor 11,31-12,6 és 2Kor 6,1-10 Mt 18,1-11 és Lk 7,36-50
12 K	Proklosz és Hiláron szé. 1Kor 12,12-26 Mt 18,18-22; 19,1-2.13-15
13 SZ	Dox. Gábor fa., István szé. 1Kor 13,4-14,5 és Zsid 2,2-10 Mt 20,1-16 és Lk 10,16-21
14 CS	Akvilász ap., József szé. 1Kor 14,6-19 Mt 20,17-28
15 P	Cirják és Julitta vtk. 1Kor 14,26-40 Mt 21,12-14.17-20
16 SZ	Athenogenész fszvt. Róm 14,6-9 Mt 15,32-39
17 V	P. u. 9. vas. – Az első hat egy. zsinat igazhitű atyáinak e. – 1Kor 3,9-17 és Tit 3,8-15 Mt 14,22-34 és Mt 5,14-19
18 H	Emilián vt.
19 K	Makrina sza., Diosz szé. 1Kor 15,12-19 Mt 21,18-22
20 SZ	Pol. Illés próféta 1Kor 15,29-38 Mt 21,23-27
21 CS	Simeon és János szé. Jak 5,10-20 Lk 4,22-30
22 P	Dox. Mária Magdolna társap. sza 2Kor 1,1-7 Mt 21,43-46 2Kor 1,12-20 és 1Kor 9,2b-12 Mt 22,23-33 és Lk 8,1-3
23 SZ	Fókász fszvt. ereklyéi, Ezekiel pr. Róm 15,30-32 Mt 17,24-18,4
24 V	P. u. 10. vas. – Krisztina nvtnő 1Kor 4,9-16a Mt 17,14-23a
25 H	Dox. Anna elhunyt 2Kor 2,3c-15 és Gal 4,22-27 Mt 23,13-22 és Lk 8,16-21
26 K	Pol. Magyar Mózes szé. – Gal 5,22-6,2 Lk 6,17-23
27 SZ	Pol. Panteleimon ingy. orv. vt. 2Tim 2,1-10 Lk 21,12-19
28 CS	Prokhorosz és tsai. apk. 2Kor 4,1-12 Mt 24,13-28
29 P	Kallinikosz vt., Teodóté vtnő 2Kor 4,13-18 Mt 24,27-33.42-51
30 SZ	Szilás és Szilvánusz apk. 1Kor 1,3-9 Mt 19,3-12
31 V	P. u. 11. vas. – A Szent Kereszt körülhord. eü. – Evdokimosz szé. 1Kor 9,2b-12 Mt 18,23-35

AUGUSZTUS

1 H	Dox. A Szent Kereszt körülhord. – Makkabeus vtk. – Nagyboldogasszony bűnbánati időszak kezdete 1Kor 9,2b-12 Mt 18,23-35 2Kor 5,10-15 és Zsid 11,33-12,2a Mk 1,9-15 és Mt 10,16-22
2 K	Pol. István első vt. ereklyéinek átvitele ApCsel 6,8-7,5a.47-60 Mt 21,33-42
3 SZ	Izsák, Dalmátosz és Fausztosz szé. atyák 2Kor 6,11-16a Mk 1,23-28
4 CS	Az efezusi hét vt., Eudokia vtnő 2Kor 7,1-10a Mk 1,29-35
5 P	Eü. – Euszigniosz vt. 2Kor 7,10-16 Mk 2,18-22
6 SZ	Lit. Úrszínváltás 2Pét 1,10-19 Mt 17,1-9
7 V	P. u. 12. vas. – Uü. – Dometiosz vt. 1Kor 15,1-11 Mt 19,16-26
8 H	Uü. – Emilián hv. 2Kor 8,7-15 Mk 3,6-12
9 K	Uü. – Dox. Mátyás ap. 2Kor 8,16-9,5 és ApCsel 1,12-17.21-26 Mk 3,13-21 és Lk 10,16-21
10 SZ	Uü. – Lőrinc vt. 2Kor 9,12-10,7 Mk 3,20-27
11 CS	Uü. – Euplosz vt. 2Kor 10,7-18 Mk 3,28-35
12 P	Uü. – Fótiosz és Anikétosz vtk., Maximosz szé. ereklyéi – (Piroska sza., Ipoly fszvt.) 2Kor 11,5-21a Mk 4,1-9
13 SZ	Dox. Úrszínváltás ün. 1Kor 2,6-9 Mt 22,15-22
14 V	P. u. 13. vas. – Eü. – Mikeás pr. 1Kor 16,13-23 Mt 21,33-42
15 H	Lit. A Legszenbőbb Istenszülő elszenkerülése (Nagyboldogasszony) Fil 2,5-11 Lk 10,38-42; 11,27-28

16 K	Uü. – Dox. Jézus képe, Diomédész vt. 2Kor 12,20-13,2 és 1Tim 3,13-4,5 Mk 4,24-34 és Lk 9,51-56; 10,22-24; 13,22
17 SZ	Uü. – Miron vt. 2Kor 13,3-13 Mk 4,35-41
18 CS	Uü. – Flórusz és Laurusz vtk. Gal 1,1-3; 1,20-2,5 Mk 5,1-20
19 P	Uü. – András és tsai. vtk. Gal 2,6-10 Mk 5,21-24. 5,35-6,1
20 SZ	Uü. – Pol. István apostoli király, Hierotheosz fp. – (Sámuel pr.) – Nemzeti ünnep Gal 1,11-19 Jn 10,9-16

21 V P. u. 14. vas. – Uü. – Tádé ap., Vassza vtnő 2Kor 1,21-2,4 Mt 22,2-14

22 H	Uü. – Agathonikosz és tsai. vtk., Farkas vt. Gal 2,11-16 Mk 5,24-34
23 K	Dox. Nagyboldogasszony ün. Gal 2,21-3,7 Mk 6,1-7
24 SZ	Eutik fszvt. Gal 2,21-3,7 Mk 6,1-7 Gal 3,15-22 Mk 6,7-13
25 CS	Dox. Bertalan és Titusz apk. Gal 3,23-4,5 és Tit 1,1-5; 2,15-3,2.12-15 Mk 6,30-45 és Mt 5,14-19
26 P	Adorján és Natália vtk. Gal 4,8-21 Mk 6,45-53
27 SZ	Poimén szé. 1Kor 4,17-5,5 Mt 24,1-13

28 V P. u. 15. vas. – Mózes rem. 2Kor 4,6-15 Mt 22,35-46

29 H	Pol. Ker. János. pr. fejevétele – Böjti nap ApCsel 13,25-33a Mk 6,14-30
30 K	Ün. – Sándor, János és Pál fpk. Gal 5,11-21 Mk 7,5-16
31 SZ	Dox. Az Istenszülő övének elhelyezése Gal 6,2-10 és Zsid 9,1-7 Mk 7,14-24a és Lk 10,38-42; 11,27-28

SZEPTEMBER

1 CS	Pol. Az egyházi év kezdete (Indiktion) – Oszlopos Simeon szé. 1Tim 2,1-7 és Kol 3,12-16 Lk 4,16-22 és Jn 10,9-16
2 P	Mamász vt., János fp. Ef 1,7-17 Mk 8,1-10
3 SZ	Pol. Piusz fp. – Antimosz fszvt., 1Kor 10,23-28 és Zsid 13,17-21 Mt 24,34-37; 24,42-44 és Lk 6,17-23

4 V P. u. 16. vas. – Babilasz fszvt., Mózes pr. 2Kor 6,1-10 Mt 25,14-30

5 H	Zakariás pr. Ef 1,22-2,3 Mk 10,46-52
6 K	Dox. Mihály főangyal kolosszei csodája Ef 2,19-3,7 és Zsid 2,2-10 Mk 11,11-23 és Lk 10,16-21
7 SZ	Eü. – Szózon vt. Ef 3,8-21 Mk 11,22-26
8 CS	Lit. Az Istenszülő szül. (Kisboldogasszony) Fil 2,5-11 Lk 10,38-42; 11,27-28
9 P	Uü. – Joákim és Anna prk. Ef 4,17-25a Mk 12,1-12
10 SZ	Uü. – Keresztfelm. e. szo. – Minodóra, Mitrodóra és Nimfodóra vtnők 1Kor 2,6-9 Mt 10,37-11,1

11 V P. u. 17. (Ker. felm. e.) vas. – Uü. – Teodóra sza., Autonomosz fszvt. Gal 6,11-18 Jn 3,13b-17

12 H	Dox. Kisboldogasszony ün. Ef 4,25-32 Lk 3,19-22
13 K	Eü. – Pol. A Feltámadás templomának felszentelése – (Kornél fszvt.) Zsid 3,1-4 Mt 16,13-18

14 SZ Lit. A Szent Kereszt felmagasztalása – Böjti nap

1Kor 1,18-24 Jn 19,611.13-20.25-28a.30b-35	
15 CS	Uü. – Nikétász nvt. Ef 5,33-6,9 Lk 4,16-22
16 P	Uü. – Eufémia nvtnő Ef 6,18-24 Lk 4,22-30
17 SZ	Uü. – Keresztfelm. u. szo. – Zsófia és leányai: Hit, Remény, Szeretet vtnők 1Kor 1,26-2,5 Jn 8,21-30

18 V P. u. 18. (Ker. felm. u.) v. – Uü. – Eumeniosz fp. Gal 2,16-20 Mk 8,34-9,1

19 H	Uü. – Trofimosz, Szavvátiosz és Dorimedón vtk. Fil 1,1-7 Lk 4,38-44
20 K	Uü. – Eusztáthiosz nvt. és Theopiszta; két fiuk: Agapiosz és Theopisztosz Fil 1,8-14 Lk 5,12-16
21 SZ	Dox. Keresztfelmagasztalás ün. Fil 1,12-20a Lk 5,33-39
22 CS	Fókász fszvt., Kodrátosz ap. Fil 1,20b-27a Lk 6,12-19
23 P	Dox. Ker. János pr. fogantatása Fil 1,27-2,4 és Gal 4,22-27 Lk 6,17-23 és Lk 1,5-25
24 SZ	Tekla vtnő 1Kor 15,58-16,3 Lk 5,17-26

25 V P. u. 19. vas. – Eufrozina sza. 2Kor 11,31-12,9 Lk 6,31-36

26 H	Pol. János ap. és evta. elhunyt 1Jn 4,12-19 Jn 19,25-27; 21,24-25
27 K	Kallisztrátosz és tsai. vtk. Fil 2,16b-23 Lk 6,37-45
28 SZ	Dox. Karitón szé. Fil 2,24-30 és 2Kor 4,6-15 Lk 6,46-7,1 és Lk 6,17-23
29 CS	Cirjék rem. Fil 3,1-8 Lk 7,17-30
30 P	Gergely fszvt. Fil 3,8-19 Lk 7,31-35

ATANÁZ PÜSPÖK

IRÁNY A SZABADSÁG!

Nyár elejétől központi témánk a „szabadság”: ki hogyan és mikor veszi ki, hol és hogyan tudja legjobban eltölteni.

Valamikor még a nyugalom és a zavartalanság volt a szabadság fő kritériuma. Ma a légitársaságok és utazási irodák egymással versengve ajánlgatják a minél távolabbi utakat izgalmas, kalandos kikapcsolódást ígérve.

Mielőtt útra kelnénk, jó tudatosítanunk, hogy a szabadságot Szent Pál apostol szavai szerint „Krisztus szerezte meg nekünk: Ő tett szabaddá minket”. Mennyire aktuális ez ma, a szabadelvéek által becsapott és feldúlt világban! Ő, Pál, hozzát teszi: „Legyetek tehát állhatatosak, és ne vegyétek magatokra ismét a szolgaság igáját!” [Gal 5] S az igazi szabadság alkalmazásának receptjét így adja meg: „Krisztus Jézusban semmi más nem ér semmit, csak a hit, amely a szeretet által munkálkodik. „Márpedig az Úr Jézus szavai szerint „senkinek sincs nagyobb szeretete annál, mint aki életét adja barátaiért”.

Igazi szabadság nem a kötétségek ellenében, hanem épp a szeretet kötelékén belül, a természeti törvénnyel összhangban valósulhat meg. Akik arra érzik szabadnak magukat, hogy házastársukat megcsalják, vagy másneművé operáltassák át testüket vagy magzatukat meggyilkolják, tévúton járnak, s igazi szabadságra nemigen fognak eljutni. Mert a Teremtő jó szándékkal használati utasítást is adott szervezetünkhöz és emberségünkhöz. Amennyiben ezt nem vesszük figyelembe, akkor ez visszaélést eredményez, amely nem igazi haladás. Pedig két és negyedszázad óta öreg kontinensünkön épp az a szabadság számít a haladás irányjelzőjének, amely tört-zúzott és gyilkolt annak idején, és ma is esélyt ad robbantásoknak és terrorcselekményeknek. Ahol szabadon lehet egymást gyilkolni, ott a testvériség és egyenlőség elvei is alapvetően sérülnek – ezt tapasztalták meg a szabadság ideológiájának szülőföldjén, Franciaországban, és környékén az elmúlt esztendő során. Ahogyan a jó szülő nem engedi gyermekét tört-zúzni, úgy mi keresztények sem pusztán a nagyvárosi robbantások, hanem mindenfajta fizikai vagy erkölcsi romlás ellen tiltakozunk.

„Ahol az Úr Lelke, ott a szabadság” – állítja Szent Pál apostol a 2. korintusi levelében. A Szentlélek Pál apostolnál meghatározóan fontos – és a mi életünkben is alapvető volna. Az apostolarról ír, hogy az Úr által ajándékozott Szentlélek az, aki szabadságban részesít. A szabadság említésekor elsősorban az ószövetségi törvény teljes megértésére gondol, de a Krisztus megismerése által ajándékozott szabadságra is. A szabadság itt semmiképp sem a felvilágosodás által hangsúlyozott szubjektív, egyéni szabadságot jelenti, hanem az Atya akaratának felszabadító erejét. Igazából csak a szent, az Isten akaratát tökéletesen követő ember az igazán szabad. A szabadság útjain ő halad a legtávolabbra. Ahogy a hosszú, 119. zsoltár szerzője mondja: „Parancsaid útján futottam, amikor szélesre tártad szívemet.” Nem a parttalan, hanem az Isten rendelkezéseinek medrében megmaradó szabadság tesz képesekké bennünket a pálya megfutásának sikeres bevezetésére, a győzelemre. „Még az ifjak is elfáradnak [...] De akik az Úrban bíznak, új erőre kapnak, szárnyra kelnek, mint a sasok. Futnak, de nem fáradnak ki, járnak-kelnek, de nem lankadnak el!” [Iz 40,30-31]

Tervezzük a nyarunkat felelősségteljesen! Ne engedjük a Szentlélektől kapott szabadságunkat megtiporni, hanem gyakoroljuk a szeretetet Krisztus törvénye szerint!

TARTALOM

LÉLEK

- 4 Orosz István: Apostolnak lenni
- 6 Monostori nővérek: A szeretetesség nagy családjához tartozni
- 7 Vianney Szent János: A bünbánatról
- 8 Ferenc pápa: A kommunikáció és az irgalmasság – Termékeny találkozás
- 11 Papp Szabolcs: Szent Tikhón főpap – Amathus püspöke
- 12 Szikora Réka: A család a Szentháromság ikonja
- 14 Ivancsó Bazil: Miért járjak templomba?
- 16 Pindzsu István: „Vándorfecske hazatalál...”

EMBER

- 20 Cselényi István Gábor: A család a lét struktúrájában
- 24 Tóth Teodóra: Modernkori szociális gondoskodás – Zsakett Hölgylegylet
- 28 Tóth Teodóra: Értékközvetítés a zeneszámokban
- 30 Szabó-Kiss Beáta: Úton-útfélen
- 34 Lélegzet Magazin: A pályakezdekők krízise
- 37 C.B.N./Ménési Krisztina: Őt tévhit és őt igazság az igazi férfiaságról
- 38 Rádi Dávid: Keresztény életünk része a hazugság?
- 40 Laskay Anna: Hápi és Hüpi kalandjai
- 41 Nőtinné Csikós Marianna: Kreatív és hasznos játékok gyermekeknek
- 44 Szabad Boglárka: Interjú Berecz István néptáncossal
- 47 EMMI: Miniszteri kitüntetés a görögkatolikus cigánypasztoráció kapcsán
- 48 Laskay Anna: Női keresztal – Vegre itt a nyár!

ÉRTÉK

- 50 Földvári Katalin: A remény és a hála emlékei a máriapócsi kegytemplomban
- 52 Dobos Klára: Ösvény az Életadó Forrás-hoz
- 53 Dobos Klára: A keresztiség jelkép növénye – Izsóp
- 54 Kukta – Horváth Ilona receptjeiből
- 56 Csuhaj Péter: Bemutatkozik a jászberényi görögkatolikus közösség
- 58 Legeza József: Jónás könyve
- 60 Szabad Boglárka: „Lakodalmom van a mi utcánkba...”
- 62 Kanyó Árpád: Liturgikus öltözetek keleten (3. rész)
- 66 Homolya Dániel: A vállalatok felelőssége – A kevesebb is lehet több
- 68 Nagy Attila: Újabb tévhit Magyarországnak történetéből
- 69 Szabó-Kiss Beáta: A megzenésített csend, azaz Arvo Pärt: Berliini mise
- 70 Obbágy Lacus: Ausztriától Zaráig, avagy a Szemlélet magazin hivatalos EB szótára
- 75 Damjanovics-Baán Fruzsina: Gróh István (1867-1936)
- 76 Bubnó Tamás: Orientale lumen – Kelet világossága 2011-2016
- 79 Nagy Mária Natália: Nem mindennapi vendég: Habsburg Eduárd a debreceni roma szakkollégiumban
- 80 Legeza Kata: Mozivászon előtt – Szerelmem
- 82 Ez történt... 2016. nyár

KÉSZÍTSD A CIPŐD!

2016. AUGUSZTUS 7-13. SZIKSZÓ-MÁRIAPÓCS

WWW.IFJUSAGIZARANDOKLAT.HU

MEGJELENT A

GÖRÖGKATOLIKUS SZEMLE

KIADÁSÁBAN, A HAJDÚDOROGI FŐEGYHÁZMEGYE,
A MISKOLCI EGYHÁZMEGYE ÉS A NYÍREGYHÁZI EGYHÁZMEGYE
EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL

KIADJA A SZENT ATANÁZ GÖRÖGKATOLIKUS
HITTUDOMÁNYI FŐISKOLA

FELELŐS KIADÓ: DR. VÉGHSEŐ TAMÁS REKTOR

HONLAPUNK CÍME: WWW.GOROGKATOLIKUS.HU

FACEBOOK.HU/SZEMLELETMAGAZIN

A KIADVÁNY ELEKTRONIKUS FORMÁBAN IS OLVASHATÓ

A [digitalstand.hu](http://DIGITALSTAND.HU) OLDALON

A SZERKESZTŐSÉG CÍME:

4400 NYÍREGYHÁZA, BETHLEN G. U. 13-19.

TEL: +36/42-597-600

TERJESZTÉSSEL ÉS MEGRENDELÉSSEL KAPCSOLATOS

INFORMÁCIÓ: KIADVANYOK@SZENTATANAZ.HU

TARTALOMMAL KAPCSOLATBAN:

SZEMLELET@GOROGKATOLIKUS.HU

SZÁMLASZÁM:

10702071-19204893-52300002

(SZENT ATANÁZ GÖRÖGKATOLIKUS HITTUDOMÁNYI FŐISKOLA)

FŐSZERKESZTŐ: KIRÁLY ANDRÁS

FŐMUNKATÁRS: TÓTH TEODÓRA

KORREKTÚRA: VÁGÓ-PIVNYIK JUDIT

ARCULAT, TÖRDELÉS: PROJEKT-TEAM DTP STÚDIÓ

NYOMDAI MUNKÁK: IMIPRINT-NYOMDA, NYÍREGYHÁZA

ISSN: 1416-793X

A GÖRÖGKATOLIKUS SZEMLE MEGRENDELHETŐ POSTÁN

A SZERKESZTŐSÉG CÍMÉN VAGY ELEKTRONIKUS FORMÁBAN

A KIADVANYOK@SZENTATANAZ.HU CÍMÉN.

RENDELÉSSEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓ

A SZERKESZTŐSÉG ELÉRHETŐSÉGEIN KÉRHETŐ.

NYÍREGYHÁZA, 2016

OROSZ ISTVÁN

APOSTOLNAK LENNI

Két ember. Különböző származású, különböző műveltségű, beállítottságú és temperamentumú egyéniségek. Szinte végletesen másként kezdődik és majd alakul az életük, átlagos körülmények között még csak találkozni sem volt esélyük. Úgy képzem, ha találkoztak volna, akkor sem igen keresik egymás társaságát. Aztán jött valaki, aki megváltoztatott körülöttük és bennük mindent! Ahogyan a többiek életében is, akiket maga köré gyűjtött. Amikor Jézus megkezdte működését az emberek között, első lépéseinek egyike volt, hogy hisközösséget alapított. A csapat tagjai osztoztak életében.

AZ APOSTOLFEJEDELMEK ÜNNEPÉRE

Az apostolok mind-mind különleges és egyben közönséges emberek voltak. Mint mi. Mit üzenhet az ő életük számunkra? Mit üzenhet mint közösséghez, egyházi közösséghez tartozó emberek számára?

Gondolkodjunk életeseményeiről, akkor találhatóunk párhuzamot, sőt, feladatot... Talán elegendő egy-egy kérdést őszintén megválaszolni.

Hogyan történt az apostolok meghívása a közösségbe, hogyan reagáltak a meghívásra? „Ők pedig azonnal otthagyták hálójukat, és követték őt” – írja Márk evangélista. Mi meg majd a következő Parakliszra megyünk, majd leszokunk egy rossz tulajdonságról, majd jövő hónapban meggyónunk... De most kell lépéseket tennünk!

Ők hoztak egy döntést. Jézussal maradtak. Néha kis megbicsaklással, hiszen Péter megtagadta, virrasztani egyikük sem tudott a szenvedő Mesterrel... Nem voltak tökéletesek. Ahogyan mi sem. Azonban Krisztus ismerte hiányosságainkat már a meghívásunkkor! Ezek nem menthetnek fel bennünket a döntés felelőssége alól. Szerencsére mi nem vagyunk egyedül a döntéseinkben: Egyházunk lelkivezetőkkel, gyóntató papokkal segíti életutunkat.

Az apostolok is dédelgettek magukban vágyakat. A mi álmaink egy része összhangban van Krisztus tervével, másik része olyasmire irányul, ami eltávolít Tőle. Ezeket kísértéseknek nevezném. A vágyak vonzanak bennünket, a kísértések pedig – ha nem vagyunk résen – irányítanak. Talán a vágyak azok, amelyekben nehéz hazudni. S talán a kísértések azok, amikkel legkevésbé merünk

szembenézni. Közben pedig lehet, hogy mindkettő valahol ott mélyen, legbelül ugyanarról a tőről fakad. Megijedni azért nem kell, mert az apostolok még arra is képesek voltak, hogy versengjenek az Úr jobbjára és baljára felőli elhelyezkedésen. Amikor helytelen kívánságot fedezünk föl magunkban, fontos visszalépnünk és felülvizsgálni a Krisztus melletti döntésünket.

És akkor még csak a személyes, egyéni döntéseinkről ejtettünk szót... és nem emlegettük a közösségi döntéseket, holott megkérdőjelezhetetlen a kölcsönhatás! Okos gyakran megkérdezni magunktól: Ki, mi mellett köteleződtem el? Kit, mit képviselek? Ahogyan én viselkedek, reagálok, beszélek, az hogyan hat közösségem tagjaira? Ők mit hoznak ki belőlem? Számíthatunk egymásra? Szolgálatkész vagyok a közösségben, vagy inkább elvárásaim vannak? Képes vagyok alárendelni a magam igényeit a közösség érdekeinek?

Milyen különös párbeszéd, illetve beszélgetések történhetek az apostolok között? Hogyan sikerült elsimítani a különbözőségeket? Estek-e egymás torkának? Vonultak-e félre sértődötten? Vágták-e egymás fejéhez hibáikat? Hogyan jutottak el a vértanúság vállalásáig?

Meghalnunk valószínűleg nem

szükséges, de feladatunk van! Olyan irányt vett a világ, hogy egyre markánsabban kell megfogalmaznunk, egyre szilárdabban kell benne kitartanunk és egyértelműen kell kifejezésre juttatnunk mindazt, ami hitünkkel és vallásunkkal megmutatható érték. Jézus tizenkettőt hívott és tizenkettőt küldött. Persze volt egy nagyobb kör is, a hetvenkettő. (És volt kisebb kör is, a három apostol, akiket mindenhová vitt magával.) Jézus hívása mindig küldés is. A hozzá kapcsolódás egyidejűleg jelenti a kifelé fordulást, a küldetést. Felesleges azzal mentegetőzni, hogy alkalmatlanok vagyunk. Az Úr alkalmassá tette az egyszerű halászbembert, a keresztyéneket üldöző Sault, a vámszedőt...

RÁNK IS SZÁMÍTI!

LÉLEK

A close-up photograph of a woman with dark hair and glasses, wearing a light-colored top, holding a baby. The baby is wearing a white hat with a pattern of small yellow and blue designs. The woman is looking down at the baby with a gentle expression. The background is blurred, showing other people in a hospital or clinic setting.

MAJDNEM MINDEN TALAJBAN
MEGTEREM VALAMIFÉLE VIRÁG.
MINDEN NAPNAK VAN VALAMILYEN ÖRÖME.
NEVELD RÁ A SZEMED, HOGY MEGLÁSSA AZT!
(WASS ALBERT)

A KENETHOZÓKRÓL ELNEVEZETT NŐI MONOSTOR NŐVÉREI

A szerzetesség nagy családjához tartozni

ELGONDOLKODOTT MÁR A KEDVES OLVASÓ AZON, VAJON MIT ÉL ÁT AZ, AKI HOSSZAS KÉSZÜLETEK UTÁN EGYSZER CSAK ÁTLÉPI EGY MONOSTOR KAPUJÁT AZZAL A SZÁNDÉKKAL, HOGY ÉLETE HÁTRALÉVŐ RÉSZÉT ANNAK FALAI KÖZÖTT TÖLTSE? HÁTRAHAGYNI A VILÁG HIÁBAVALÓSÁGAIT, EGYEDÜL AZ ISTENRE FIGYELNI...

nagyobb öröm, hogy több közösségből – kármeliták, ferencesek, bencések – vállalták az utazás fáradsalmait és személyesen részt vettek a közös ünneplésen. Külön nagy hálával emlegetjük a Lembergől érkezett sztudita – szintén görögkatolikus monasztikus – nővérek jelenlétét, akiktől mi is sokat tanulhattunk, hiszen egy évre befogadtak bennünket a közösségükbe, kiegészítve ezzel a noviciátusi képzésünket.

Az új monostor fölszentelése a többi szerzetesi közösséget is azzal a reménnyel és örömmel töltötte el, amit egy új élet megjelenése ajándékoz. Jó ebbe beleszületni és részt vállalni a szerzetesség nagy családjának célkitűzéseiben: tanúskodni az Üdvözítő föltámadásának örömhíréről, az Úr közelségéről. Mi is ezt vállaljuk életformánkkal a Szent Kenethozó asszonyok hitét követve és az ő közbenjárásukat segítségül hívva, akiket az Úr a föltámadás első tanúinak választott ki.

Igen, bezárulnak a kapuk, leegyszerűsödnek a mindennapi tevékenységek, átalakul a napi rutin, az életritmus kiegyensúlyozottá válik, letisztul a csönd. Ezt nyújtja a szerzetesi közeg, ezt a keretet, ami segít bennünket, hogy figyelmünket Istenre és a testvéri szeretet gyakorlására irányítsuk. De itt nincs vége a történetnek. Jézus ugyanis azt ígérte, hogy száz annyit kapunk vissza mindabból, amit őerte elhagytunk [Mt 19,29]. Való igaz, mindannyian átéljük ezt a kettősséget: szeretnénk lemondani mindenről, s közben egészen váratlan ajándékokat kapunk; szeretnénk bezárni magunk mögött azt a nagy kaput, de közben újak és újak nyílnak meg, olyanok, amiknek a létezéséről eddig nem is tudtunk.

Vannak ezek között a titkos kapuk között mély, lelki meglátások, karizmák kibontakozása: ezeket a lelki könyvek tárgyalják. Egy újságcikk terjedelmében azonban mi most csak arról szólnánk, mit jelent a szerzetesség nagy családjához tartozni. Ez nem csupán szófordulat: a szerzetesség család egyrészt abban az értelemben, hogy a közösségben egy lelki atya látja el a szükséges szolgálatokat, a női közösséget az előljáró, igumena anyaként vezeti, a Tisztaságos Istenszülő anyai gyengédségét hozván a közösségbe; a szerzeteseket pedig testvéri kötelékfűzi össze.

Ugyanakkor Isten barátainak nagy családjához tartoznaktágabb értelemben is. Ez számunkra – mint kicsi, mustármagnyi közösség számára – különösen jelentőséggel bír. A *Kenethozók monostor* ünnepélyes fölszentelésén, április 16-án, számos országbanimádkoztak értünk szerzetesek Moldáviától Franciaországon és Belgiumon át az Egyesült Államokig. Nem mintha olyan gyakran utaznánk ezekre a helyszínekre, vagy intenzív levelezést folytatnánk a már megismert szerzetesnővéreinkkel, testvéreinkkel. Hanem mert, ahogy már több ízben megtapasztaltuk, a szerzetesi közegben egy-egy találkozáson nagyon közvetlen és őszinte szeretetet találtunk. Az ismeretségek ajándékait pedig imádságainkban ápoljuk rendszeresen. De még ennél is

Gyermekeim, amikor az embernek egy kis folt van a lelkén, tegyen úgy, mint akinek pompás kristálya van, és gondosan őrzi. Ha a kristályt por lepi, siet letörölni, és a kristály újra tiszta, fényes! Hasonlóan ti is, amint kis foltot vesztek észre a lelketeken, használjátok tisztelettel a szenteltvizet, végezzetek valami jó cselekedetet, amelyhez bűnbocsánat van fűzve: alamizsnálkodás, térdhajtás az Oltáriszentség előtt, szolgálat a szentmisénél...

Olyan ez, gyermekeim, mint amikor valakinek könnyebb betegsége van. Nem kell mindjárt az orvost hívni, meggyógyulhat egészen egyedül is. Ha a feje fáj, csak le kell feküdni, ha éhes, hát eszik... De ha súlyos betegségről van szó, ha veszélyes sebe van, kell az orvos; az orvos látogatása után gyógyszerek, még ismételten is... Amikor nagy bűnbe esett az ember, orvoshoz kell fordulnia, és az nem más, mint a pap; futni kell gyógyszerért, ez pedig a gyónás.

Gyermekeim, föl sem tudjuk fogni Istennek irántunk való jóságát, amellyel a bűnbánat nagy szentségét alapította. Ha azt a kegyelmet kaptuk volna, hogy bármit kérhetünk Krisztus Urunktól, sosem gondoltunk volna rá, hogy ezt kérjük; de Ő előre látta gyöngeségünket és állhatatlanságunkat a jóban, és szeretete arra vitte, hogy megadja azt, amit kérni sem mertünk volna.

Ha a kárhozottaknak, akik oly régóta vannak már a pokolban, kihirdetnék: „Papot állítunk a pokol kapuja elé. Akik gyónni akarnak, csak menjenek oda.” Gyermekeim, hiszitek-e, hogy egy is ott maradna? A legnagyobb bűnösök sem félnének megmondani bűneiket, és pedig az egész világ előtt! Milyen gyorsan üres lenne a pokol, és benépesülne a mennyország! Nekünk megvan még az, ami a szegény kárhozottaknak nincs meg többé: az idő és az eszközök. Biztos vagyok, hogy ezek a szerencsétlenek azt mondják a pokolban: „Átkozott pap! Ha nem ismertelek volna, nem lenne oly nagy a bűnöm!”

Nem árt, gyermekeim, rá gondolni, hogy van egy szentség, amely meggyógyítja lelkünk sebeit! De jó előkészülettel kell ám fölvennünk, különben új sebek támadnak a régieken.

Milyen tanácsot adnátok egy embernek, aki sebekkel van borítva? Azt mondanátok neki, hogy menjen a kórházba, és mutassa meg baját az orvosnak. Az orvos

gyógyszert ad neki, és segít rajta. De az ember veszi a kését, és nagy vágásokat ejt magán. Több baja lesz, mint volt. Így tesztek ti gyakran, amikor elhagyjátok a gyóntatószéket.

Gyermekeim, vannak, akik rossz gyóntást végeznek anélkül, hogy magukban számot adnának róla. Azt mondják: „Nem tudom, mi van velem...” – Gyótródnak, de nem tudják, hogy miért... Nincs meg bennük az a buzgóság, amely egyenest a jó Isten felé vezetné őket. Ki tudja, micsoda nehézkesség, unalom, fáradtság van bennük. Gyermekeim, ez a visszamaradt bűnök, vagy gyakran bocsánatos bűnök miatt van, amelyekhez rendetlenül ragaszkodunk.

de úgy mondják meg bűneiket, mintha most követték volna el, és nem vallják be, hogy tíz-húsz évig rejtegették. Ez is rossz gyónás. Azt is meg kell ilyenkor mondani, hogy ezen idő alatt elhagyták vallásuk gyakorlását, hogy nem érezték azt az örömet a jó Isten szolgálatában, amelyet különben szoktak...

Gyermekeim, akkor is visszaélünk a szentséggel, ha kilessük a pillanatot, amikor zaj van a gyóntatószék körül, és gyorsan megmondjuk azokat a bűnöket, amelyeknek a bevallása a legnehezebb. Máskor meg gyorsan beszélnek, kihasználják a pillanatot, amikor a pap nem figyel oda eléggé, és sietnek átjutni a nagy bűnökön. Megnyugtadják magukat: „Én jól

VIANNEY SZENT JÁNOS

A BŰNBÁNATRÓL

Vannak aztán, akik mindent elmondanak ugyan, de nincs bánatuk, és így járulnak a szentáldozáshoz, Krisztus Urunk vérért így csúfolják meg. Bizonyos unottsággal mennek a szent asztalhoz. Azt mondják: „De hiszen én jól meggyóntam minden bűnömöt; nem tudom, mi bajom van.” Ebben a kétségükben áldoznak, és kész a méltatlan szentáldozás anélkül, hogy észrevennék!

Gyermekeim, vannak, akik másképpen csúfolják meg a szentségeket. Már tíz-húsz éve, hogy eltitkolnak halálos bűnöket. Ezek mindig vergődnek; mindig ott van lelkük előtt a vétkük. Gondolnak rá, hogy bevallják, de mindig visszatartják. Ez valóságos pokol! Ha észreveszik állapotukat, elmennek általános gyónásra,

gyóntam, a gyóntató baja, ha nem figyelt oda.” Bizony, inkább a ti bajotok, mert ravas módon jártatok el!

Lássátok, kisöpörhetjük ugyan a házat, amelyben sokáig mindenféle piszkot, bűzös dolgot tartottunk, de mindig érezni fogjuk a rossz szagot. Így van ez lelkünkkel is a gyónás után: kitisztításához könnyek kellene.

Gyermekeim, nagyon kell kérni a bánat kegyelmét. A szentgyónás után tövist kell ültetni a szívünkbe, és sosem kell szem elől téveszteni bűneinket. Úgy kell tenni, mint az angyal tett Assisi Szent Ferencsel: öt sebet ejtett rajta, s ezek sosem múltak el.

FERENC PÁPA ÜZENETE A TÖMEGTÁJÉKOZTATÁS 50. VILÁGNAPJÁRA

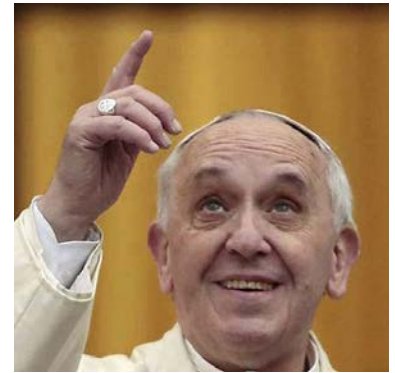
A TÖMEGTÁJÉKOZTATÁS VILÁGNAPJA AZ EGYETLEN VILÁGNAP, AMELYET A II. Vatikáni Zsinat jelölt ki (a sajtóról és tömegkommunikációról szóló *INTER MIRIFICA* kezdetű, 1963-ban kelt határozatában). 1967 óta világszerte megünneplik a Pünkösödöt megelőző vasárnapon.

A SZENTATYA TÖMEGTÁJÉKOZTATÁS VILÁGNAPJÁRA SZÓLÓ ÜZENETÉT HAGYOMÁNYOSAN SZALÉZI SZENT FERENC, AZ ÚJSÁGÍRÓK VÉDŐSZENTJE EMLÉKNAPJÁN (JANUÁR 24-ÉN) TESZIK KÖZZÉ.

FERENC PÁPA

INTER MIRIFICA

A kommunikáció és az irgalmasság:

KEDVES TESTVÉREK!

Az Irgalmasság Szentéve arra hív bennünket, hogy elmélkedjünk a kommunikáció és az irgalmasság között fennálló kapcsolatáról. Az Egyház, egyesülve Krisztussal – aki az irgalmas Istennek élő megtestesülése – azt a hivatást kapta, hogy úgy élje meg az irgalmasságot, mint egész léte és működése megkülönböztető vonását. Az, amit mondunk és az, ahogy ezt mondjuk, minden szavunk és tettünk ki kellene, hogy fejezze azt az együttérzést, gyengéd szeretetet és megbocsátást, amellyel Isten fordul az ember felé. A szeretet természeténél fogva kommunikáció – arra vezet bennünket, hogy megnyíljunk, és nem arra, hogy elszigetelődjünk. És ha szívünket és tetteinket az odafordulás, az isteni szeretet vezérli, akkor kommunikációnk Isten erejének hordozójává válik.

Arra szól hivatásunk, hogy Isten gyermekeiként kommunikáljunk mindenkivel, kivétel nélkül. Az

Egyház nyelvének és gesztusainak különösképpen az irgalmasságról kell szólniuk, hogy megérintsék az emberek szívét és támogassák őket az élet teljessége felé, amelyet Jézus Krisztus az Atya küldötteként mindenki számára elérhetővé tett. Az a dolgunk, hogy befogadjuk és továbbadjuk környezetünknek az Anyaszentegyház bensőségességét, hogy az emberek megismerjék és megszeressék Jézust. Ez a belső tűz adja meg a hit szavainak lényegét, ez gyújtja lángra az igehirdetést, ez az a „szikra” a tanúságtételekben, amely élővé teszi ezeket.

A kommunikációnak van ereje, hogy hidakat hozzon létre, elősegítse a találkozást, a másik befogadását és így gazdagítsa a társadalmat. Milyen szép, ha olyan személyt látunk, aki gondosan megválogatja szavait és gesztusait, hogy elkerülje a félreértéseket, begyógyítsa a sebzett emlékezetet, építse a békét és a harmóniát. A szavak képesek hidat verni személyek, családok, társadalmi csoportok, népek között. És ez igaz a fizikai környezetünkre épp-

úgy, mint a digitális világra. Ezért a szavaknak és a tetteknek olyanoknak kell lenniük, amelyek segítenek számunkra kilépni az ítélkezés és bosszú ördögi köreiből, amelyek minduntalan csapdába ejtik az egyes embereket éppúgy, mint a nemzeteket, és amelyekből a gyűlölet üzenetei születnek. A keresztény ember beszédének célja ezzel szemben az, hogy növelje az egységet és akkor is, amikor határozottan el kell ítélnie a rosszat, arra kell törekednie, hogy ne szakadjon meg soha a kapcsolat és a kommunikáció.

Szeretnék ezért felhívást intézni minden jóakarátú emberhez, hogy fedezze fel az irgalmasság hatalmát, amely képes begyógyítani a megromlott kapcsolatokat és újra békét és harmóniát tud teremteni a családok és a közösségek között. Mindnyájan tudjuk, hogy a régi sebek és sértődések mennyire fogva tudják tartani az embert és meggátolják abban, hogy kommunikáljon és kibéküljön másokkal. És ez igaz a népek közötti kapcsolatokra is. Mindezekben az esetekben az irgalmasság képes rá, hogy a beszéd

és a dialógus új módját hozza létre, ahogyan ékesszólóan Shakespeare fogalmazta meg ezt:

„NEM KÉNYSZER DOLGA A KÖNYÖRÜLET! HULLIK AZ ÉGBŐL, MINT FINOM ESŐ A TALAJRA. ÁLDÁSA KÉTSZERES: ÁLDOTT AZ, AKI ADJA, S AKI KAPJA.” (A *velencei kalmár*, IV. felvonás, I. színp)

Kívánatos volna, hogy a politika és a diplomácia nyelvét is átjárja az irgalmasság, amely soha semmit nem akar veszni hagyni. Főleg azokhoz szólok, akik intézményes, politikai, a közvéleményt formálni képes felelősséget viselnek: ügyeljenek mindenkor arra, hogyan fejezik ki magukat azokkal kapcsolatban, akik másképpen gondolkodnak vagy cselekszenek, vagy akár hibát követtek el. Könnyű engedni a kísértésnek, hogy az ember kihasználja ezeket

TERMÉKENY TALÁLKOZÁS

az alkalmakat, és táplálja a bizalmatlanság, a félelem és a gyűlölet lángjait. Ahhoz viszont bátorság kell, hogy az embereket a kibékülés felé irányítsuk, de éppen ez a pozitív és találékony merészség segíthet igazi megoldásokat találni régi konfliktusokra és alkalmat teremthet a tartós békére. „Boldogok az irgalmasságok, mert majd nekik is irgalmaznak [...] Boldogok a békeességben élők, mert Isten fiainak hívják majd őket.” [Mt 5,7.9]

Nagyon vágyom rá, hogy a kommunikációnk, és az Egyházban betöltött pásztori szolgálatunk soha ne az ellenségen aratott diadal gőgjét fejezze ki, és ne alázza meg azokat, akiket a világ gondolkodásmódja vesztessenek, selejtnek ítél! Az irgalmasság segíthet abban, hogy enyhítsük az élet viszontagságait és szeretetet nyújtsunk azoknak, akik csak a fagyos ítélettel találkoztak. Kommunikációnk stílusának olyanak kell lennie, amely túllép azon a logikán, amely a bűnösöket és az igazakat tisztán szétválasztja. Elítélhetünk és el kell ítélnünk bűnös helyzeteket – az erőszakot, a

korrupciót, a kizsákmányolást stb. –, de nem szabad elítélnünk az embereket, mivel egyedül Isten képes a szívük mélyén olvasni. Feladatunk, hogy figyelmeztessük azt, aki hibázik, fel kell szólalnunk bizonyos magatartások rossz vagy igazságtalan volta miatt, hogy megszabadítsuk az áldozatokat és felemeljük azt, aki elesett. János evangéliuma emlékeztet bennünket: „az igazság szabadá tesz benneteket” [Jn 8,32]. Ez az igazság pedig végső soron maga Krisztus, akinek szelíd irgalmassága a mértéke annak, milyen módon hirdessük az igazságot és ítéljük el az igazságtalanságot. Kiemelkedő feladatunk az, hogy az igazságot szeretettel hirdessük [vö. Ef 4,15]. Csak a szeretettel kimondott és szelídséggel és irgalommal kísért szavak érinthetik meg a mi bűnös szívünket. A kemény, moralizáló szavak és gesztusok azt a veszélyt hordozzák, hogy még jobban eltávolítják azokat, akiket szeretnénk elvezetni a megtérésre és a szabadságra, mert így csak megerősítjük bennük az érzést, hogy megtagadjuk őket, és védekezniük kell.

Egyesek azt gondolják, hogy az irgalmasságra alapozott társadalom indokolatlanul idealista, túlzó módon elnéző elképzelés. De gondoljunk csak vissza saját legkorábbi, a családban szerzett tapasztalatainkra. Szüleink annak alapján szerettek és értékelték bennünket, amik vagyunk és nem a képességeink vagy a sikereink alapján. A szülők természetesen a legjobbat akarják gyermekeiknek, de szeretetüknek nem feltétele bizonyos célok elérése. Az atyai ház az a hely, ahol mindig befogadnak [vö. Lk 15,11-32]. Szeretnék mindenkit arra bátorítani, hogy ne úgy gondoljon az emberi társadalomra, mint olyan helyre, ahol idegeneknek kell küzdenie egymással és megpróbálnak érvényesülni, hanem inkább úgy, mint egy otthonra vagy egy családra, ahol az ajtó mindig nyitva áll, és mindenki arra törekszik, hogy elfogadja a másikat.

Ehhez alapvető fontosságú, hogy meghallgassuk a másik embert. A kommunikáció osztozást jelent, az osztozáshoz a másik ember meghallgatása, befogadása is hozzátartozik. Meghallgatni az sokkal több,

mint meghallani. A meghallás az információ területét érinti, a meghallgatás viszont a kommunikáció része és közelségre van hozzá szükség. A másik ember meghallgatása segít benne, hogy helyes magatartást vegyünk fel, kilépjünk a szemlélő, a felhasználó, a fogyasztó kényelmes szerepéből. A másik meghallgatása azt is jelenti, hogy kérdéseket és kétségeket is megoszt velünk, egymás mellett haladunk az úton, megszabadulunk minden olyan elképzeléstől, hogy mindenre képesek vagyunk, és képességeinket és adottságainkat alázattal a közjó szolgálatába állítjuk.

A másik ember meghallgatása soha nem egyszerű. Néha egyszerűbb süketnek tettetni magunkat. A másik meghallgatása azt jelenti, hogy odafigyelünk valakire, igyekszünk őt megérteni, értékeljük, tiszteljük, őrizzük a másik szavait. A másik meghallgatása egyfajta áldozat, önmagunk feláldozása, amelyben megismétlődik Mózes gesztusa az égő csipkebokor előtt: leoldjuk sarunkat a hozzánk szóló másik emberrel való találkozás „szent földjén” [vö. Kiv 3,5]. A másik meghallgatásának képessége hatalmas kegyelem, olyan adomány, amit kérnünk kell, hogy azután majd gyakoroljuk használatát.

Az e-mail, az sms, a közösségi háló, a chat is lehetnek a kommunikáció teljes mértékben emberi formái. Nem a technológia határozza meg, hogy egy kommunikáció hiteles vagy nem, hanem az ember szíve és képessége, hogy jól használja a rendelkezésére álló eszközöket. A közösségi háló alkalmasak rá, hogy segítsék az emberi kapcsolatokat és előmozdítsák a társadalom javát, ugyanakkor elvezethetnek a személyek és csoportok még mélyebb szakadásához és elkülönüléséhez is. A digitális környezet olyan, mint egy tér: egy találkozóhely, ahol a másikkal kedvesen bánhatunk, de meg is sérthetjük; folytathatunk hasznos beszélgetést vagy részt vehetünk valakinek az erkölcsi lejárásában. Azt kérem, hogy az irgal-

masságban megélt Szentév „tegyen nyitottabbá bennünket a párbeszédre, hogy jobban megismerjük és megértsük egymást; szabadítson meg az elzárkózás és a megvetés minden formájától, továbbá úzzon el minden erőszakot és megkülönböztetést” (*Misericordiae Vultus*, 23). A világhálónak is vannak valódi polgárai. Az internetes hálózatokhoz történő csatlakozásból az is következik, hogy felelősséget viselünk a többiekért, akik, noha nem látjuk őket, valós személyek és méltóságukat tiszteletben kell tartani. A világhálót lehet arra használni, hogy egészséges és az osztozásra nyitott társadalom építsünk.

A kommunikáció, annak helyszínei és eszközei kiszélesítették számos ember látóhatárát. Ez Isten ajándéka és ugyanakkor nagy felelősség. Szeretném a kommunikációnak ezt a hatalmát úgy meghatározni, mint személyes „közelség”. A kommunikáció és az irgalmasság közötti találkozás olyan mértékben lesz termékeny, amennyire képes ilyen személyes közelséget teremteni, amely a másikkal törődik, vigasztalja, gyógyítja, kíséri és vele örül. A megosztott, darabjaira esett, ellentétekre épített világban az irgalmassággal történő kommunikáció azt jelenti, hogy hozzájárulunk a jó, szabad, szolidáris közelséghez Isten gyermekei, az emberségben testvérek között.

Vatikán, 2016. január 24.

IMA INTERNETEZÉS ELŐTT

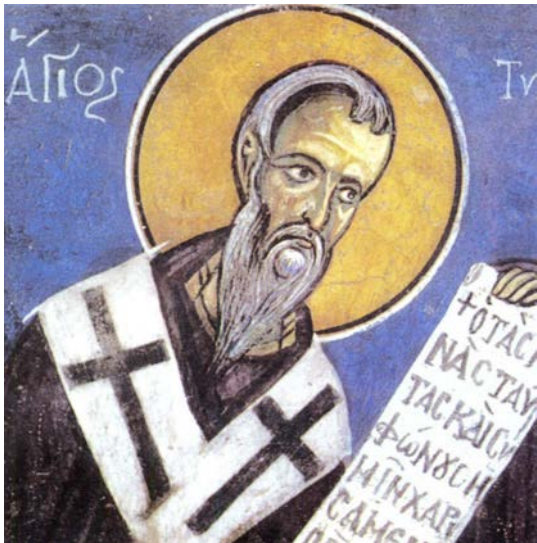
Mindenható örök Isten, aki a te képedre teremtettél minket, és meghagytad, hogy keressük mindazt, ami jó, igaz és szép, különösen is a Te egyszülött Fiad isteni személyében, Urunkban, Jézus Krisztusban. Kérünk, add meg Szent Izidor püspök és orvos közbenjárására, hogy internetes utazásaink alatt arra irányítsuk kezünket és szemünket, ami kedves előtted, és szeretettel, türelemmel bánjunk minden lélekkel, akivel közben találkozunk. Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

A technika és az internet védőszentje
Sevillai Szent Izidor,
ünnepé április 4-én van.

SZENT TIKHÓN FŐPAP

AMATHUS PÜSPÖKE – (JÚNIUS 16.)

PAPP SZABOLCS

Szent Tikhón a ciprusi Amathusban – a mai Limassolban – született az IV. század második felében. Szülei keresztény vallásosságban nevelték és megtanították neki a Szentírás olvasását. Azt mondják, hogy a csodatétel adománya igen fiatal korban megjelent már a szent életében.

Édesapjának péksége volt, és amikor csak magára hagyta fiát az üzletben, a szent ifjú ingyen adott kenyeret a szükségben szenvedőknek. Amikor apja ezt megtudta, haragra gerjedt. Fia azonban válaszában rámutatott: azt olvasta a Szentírásban, hogy aki Istennek ad ajándékot, százszorosan kapja vissza. „Én Istennek adtam a kenyeret, amit az emberek elvittek.” Majd rábeszélte apját, hogy menjen be abba a helyiségbe, ahol a búzát tárolták. Megdöbbenve látta, hogy a gabonarakár, ami korábban üres volt, most csordulásig tele lett búzával. Ettől kezdve az apa nem akadályozta fiát abban, hogy kenyeret osszon a szegényeknek.

Keresztény életünk gyakorlati helyes megélésében sokszor gátol minket a szűkkeblűség. Miközben igyekszünk azért jó keresztények lenni, beszűrődik életünkbe az adok-kapok világi lelkiülete, a méricskélés, hogy csak annyit, vagy valamivel kevesebbet adjak másnak, mint amennyit én kapok tőle. Ez azért veszélyes, mert könnyen ugyanígy kezdünk viselkedni Istennel szemben is. Elfelejtjük, hogy ő más: tökéletes, végtelenül szeret és mindent tőle kapunk. És ilyenkor talán méricskélni kezdjük, hogy elég kevesebb időt rászánni az imádságban, megelégszünk a minimális vallásos cselekedetekkel, szűkkeblűek leszünk Istennel szemben. Az ilyen magatartás mögött valójában meggyengült hit áll. Az eredmény persze kiábrándító: úgy érezzük, hogy nincs áldás a munkánkon, az emberi kapcsolatainkon. Szent Tikhón példája megerősít bennünket abban, hogy merjünk nagylelkűek lenni Istennel és felebarátainkkal. Valójában sosem a magunkból adunk, hanem abból, amit Istentől ajándékba kaptunk.

Egy bizonyos kertész a szőlőskertből más szőlőművesek által kidobott, lenyesett szőlővesszőket hozott. Tikhón összegyűjtötte azokat, elültette a kertjében, és könyörgött az Úrhoz, hogy négy csoda történjen ezekkel: ezekbe az ágakba térjen vissza a növény nedve, eresszenek gyökeret, hozzanak bőséges termést az emberek egészségére, valamint a gyümölcsök legyenek édesek és gyorsan megérjenek. Az ifjú erős hite révén az Úr meg is cselekedte ezt. Az ágak gyökeret eresztettek, a gyümölcsnek különleges és rendkívül kellemes íze volt. Ezek a szőlők ezután is mindig jóval korábban értek be, mint a vidék többi szőlője. A szent életében és halála után is ebből a szőlőből a szent liturgia számára készítették a bort. A szent ünnepéhez kapcsolódik a szőlőtőkék megáldása, amelynek része, hogy egy épen megérett szőlőfürt levét egy kehelybe facsarják.

A vallásos ifjút felvették a klérusba és felolvasóvá avatták. Később Mnemonios, Amathus püspöke diakónussá szentelte, majd a püspök halála után általános egyetértésben Amathus püspökévé választották. A szentelést Szt. Epifaniosz Ciprus püspöke végezte (ünnepét május 12-én tarjuk).

Szt. Tikhón buzgón munkálkodott, hogy a keresztény hit buzgó és következetes hirdetésével a Cipruson megmaradt pogányságot a hitre térítse. A szent püspök nagylelkű maradt egész életében, ajtaja mindig nyitva állt mindenki előtt, meghallgatta és szeretettel teljesítette minden ember kérését, aki csak hozzá jött. Nem félt a fenyegetésektől és a kínzásoktól sem, nyíltan megvallotta hitét a pogányok előtt. Liturgikus szolgálatában azt olvassuk, hogy előre látta halála időpontját, ami 425-ben következett be.

A IX. században Hymnuszköltő Szt. József szerezte liturgikus szolgálatának költeményeit, életrajzát Alamizsnás Szt. János alexandriai pátriárka írta meg, aki szintén amathusi származású volt.

SZIKORA RÉKA MÁRIA, ÚJ EMBER

A CSALÁD A SZENTHÁROMSÁG IKONJA

A BÚTOROK ÖSSZESZERELÉSE FÉRFIMUNKA, A MOSOGATÁS PEDIG A NŐ FELADATA? HA A FELESÉGNEK TÍZ PÁR CIPŐJE IS ELFÉR AZ ELŐSZOBÁBAN, A FÉRJ SZÁMÁRA MIÉRT CSAK HÁROMNAK JUT HELY? HA A FÉRFI MINDIG KÉSŐN FEKSZIK LE ALUDNI, SOHA NEM FOG TUDNI EGYÜTT KÁVÉZNI A FELESÉGEVEL REGCELENKÉNT? – ILYEN ÉS EZEKHEZ HASONLÓ MONDATOKBAN FOGALMAZÓDNAK MEG KIMONDOTT ÉS KIMONDATLAN ELVÁRÁSAINK A HÁZASTÁRSUNK FELÉ. AZ ELVÁRÁSOK PEDIG IRGALMATLANNÁ TEHETIK A CSALÁDI LÉCKÖRT, AMELYBEN SENKINEK NEM JÓ LÉTEZNI. DR. PAPP MIKLÓS GÖRÖGKATOLIKUS ATYA, KÉZDY ANIKÓ ÉS SOMOGYINÉ PETIK KRISZTINA PSZICHOLÓGUSOK A SAPIENTIA SZERZETESI HITUDOMÁNYI FŐISKOLA CSALÁDTEOLÓGIAI INTÉZETE ÁLTAL RENDEZETT ELŐADÁS-SOROZAT KERETÉBEN E TÉMÁBAN TARTOTTAK ELŐADÁST IRGALOM A CSALÁDBAN CÍMMEL.

Az irgalom alapvetően nem pszichológiai fogalom, ám szorosan összefügg alapvető lélektani kérdésekkel. Például azzal: tudom-e a másikat önmagáért szeretni és nem a teljesítményéért díjazni? A társamra mint formálódó emberre tekintek, vagy „készre csomagolt jutalmam” követelem tőle? Már e példából is kiderül, hogy az irgalmasság fogalmának nem csupán a bűnnel kapcsolatban van létjogosultsága. Az irgalmasságnak át kell hatnia a családok és a társadalom működését.

„Borzasztó az a közösség, amelynek irgalmatlan a légköre. A család tulajdonképpen a Szentháromság ikonja. Az irgalmasság pedig a szentháromságos Isten odafordulása az emberhez, amelyet Krisztus testesít meg. Ezért egyetlen mondatban összefoglalható a feladatunk: **úgy kell szeretnünk a családtagjainkat, ahogyan Jézus Krisztus szereti őket**” – fogalmazott Papp Miklós. Irgalom és elvárás pedig úgy kapcsolódnak egymáshoz, hogy ha a másik ember nem felel meg az elvárásainknak, gyakran megessük, hogy irgalmatlanok leszünk vele szemben. Belső követelményeinknek – azaz elvárásainknak – két nagy típusa van: az egyik a morális alapon rendeződő elvárások csoportja, a másik kategóriába pedig a szubjektív elvárásainkat soroljuk. Ezek megjelennek a házasságkötéskor is: a férfiban és a nőben különféle kritériumok, feltételek rögzülnek a másikat, illetve a kapcsolatot illetően. Ezek leggyakrabban nemi, temperamentumbeli vagy a származási családból hozott minták mentén alakulnak ki. Ide kapcsolódik az a működés is, amelynek lényege, hogy azt gondoljuk, a házastársunk felel a boldogságunkért.

Eddig a „diagnózis”. De mit kezdünk a már létező – kimondott vagy kimondatlan – elvárásainkkal?

A szakemberek előadásából az derült ki: a legfontosabb, hogy megfogalmazzuk, tudatosítsuk a bennünk lévő elvárásokat. Hiszen, ahogy mondani szoktuk, „senki nem gondolatolvasó”. El kell különíteni a reális és az irreális elvárásokat, mert mindenkinek vannak olyan tulajdonságai, amelyeken már nem fog tudni változtatni. Nagyon fontos az is, hogy tudjunk kérni a házastársunktól. A kérdés abban különbözik a helyette gyakran alkalmazott követeléstől, hogy szabadon hagyjuk a másikat a tekintetben: teljesít-e a kérésünket vagy sem. Jó tudatában lennünk annak is, hogy a másik ember különbözősége *erőforrása* lehet a családi életnek. Papp Miklós a saját példáját említette: „A feleségem hirtelenebb természetű nálam. Mára megtanultam ezt elfogadni, sőt, erőt is merítek ebből a különbözőségből. Csodálni kell a házastársunk másságát! A különbözőség a Szentháromság alapja is: egy Istenben három személy van. A színesség, változatoság isteni tulajdonság.”

ELVÁRÁSAINK ÉS A CSALÁD

Nemcsak a társunkkal, hanem a gyermekeinkkel szemben is vannak elvárásaink, leggyakrabban a temperamentumukkal és a teljesítményükkel kapcsolatban. Gyakran előfordul, hogy ha az utódok nem felelnek meg a szülők támasztotta követelményeknek, akkor az édesanyák, édesapák személyük elleni sértésként élik meg ezt. A kisgyermekkorú dackorszak vagy a kamaszkor idején, illetve ha generációs különbségeket tapasztalnak, a szülők gyakran fogalmazznak meg elvárásokat a gyerekeik felé. Holott „ha egy kamaszkorú gyermek dacosan viselkedik a szüleivel, az csupán azt jelenti, hogy egészségesen fejlődik. Nem többet és nem kevesebbet” – mondta Somogyiné Petik Krisztina. A gyerekeket természetesen nem szükséges bálványozni, elég, ha neveljük őket.

A harmonikus családi légkör érdekében jó, ha több időt töltünk a házastársunkkal és a gyerekeinkkel kötetlen, felhőtlen együtt létben. Az oldott, harmonikus kapcsolatban benne van az irgalom lelkülete is. Szülőként ezenkívül tudomásul kell vennünk azt is, hogy a gyerekeinknek is „szabad hibázni” és „másnak lenni”. Aki folyton beleköt a gyerekeibe, csak azt

éri el, hogy annak egyre kevesebb kedve lesz otthon lenni.

„Csodálni kell a következő generációt. Értékelni azt, hogy a fiatalok új szempontokat és irányokat jelölnek ki a társadalom számára.” A pszichológia a nagycsaládon belül úgynevezett családi alrendszereket különböztet meg. Ilyenek például a szűk családok, az unokák vagy a nagyszülők alrendszerei. Gyakran előfordul a tágabb családon belül, hogy a felnőtt testvérek elvárásokkal tekintenek egymás családjai felé is, és nem ritkán a „beházasodott felét” hibáztatják valamiért. Ehelyett inkább tisztelnünk kellene a másik család, családtag határait, és nem lenne szabad beleszólunk egy-egy alrendszer életébe. Együttal pedig védenünk kell a saját kis családjunk önállóságát. Ám az sem szerencsés, ha nem veszünk részt a nagycsalád közösségében. Ugyanez vonatkozik a baráti társaságra, amelyet magunk választunk, és amely legalább olyan fontos, mint a családi viszonyok.

IRGALOM ÉS ÖNMAGUNK

Az ember gyakran önmagával szemben is irgalmatlan. Az önmagunk iránti szeretet alapjának Isten irgalmas felénk fordulását kell tekintenünk. Aki önmagával szemben irgalmatlan, az másokkal szemben is az. Nem a tökéletességre és a hibátlanságra kell törekednünk, hanem arra, hogy képesek legyünk együttműködni a teremtő Istennel. Az irgalmas lelkületű ember önértékelése egészséges. A túl alacsony és a túl magas önértékelés egyaránt problémák forrása. Aki alulértékeli önmagát, az könnyen eshet abba a hibába, hogy túlzottan kapaszkodik a másikba, illetve

nem tud igazán bensőséges kapcsolatot létesíteni senkivel. Aki pedig túlságosan elnéző önmagával szemben, annak nehéz elfogadnia a többi ember visszajelzéseit. Így elzárja magát a fejlődés lehetőségétől, és viselkedése könnyen uralkodóvá válhat a családon belül. Ezért a krisztusi szeretet példáját követve szeretettel kell gondolkodnunk önmagunkról, és akár betegen, bűnösen is szeretnünk kell magunkat. A szeretet útjába azonban nagyon gyakran a különféle okokból megélt büntudat áll. Ha hibáztunk, érezhetünk úgynevezett racionális vagy *hétköznapi* büntudatot. A ki nem bontakoztatott, elszalasztott lehetőségek okán pedig

egzisztenciális büntudat keletkezhet bennünk. De létezik *irracionális* büntudat is, amikor az érzésnek nincs valós alapja. Ilyenkor az ember állandósult büntudattal él, szorongással, amely a jövőről alkotott képet is áthatja. Ennek okai leggyakrabban a kisgyermekkorban keresendő (túlságosan merev vallásos nevelés, torz istenkép, a hibák, vétkek túlzott szülői megtorlása).

Manapság mindannyiunk közvetlen környezetében előfordulnak zátonyra futott házasságok, szétszakadt családok. Az érintettek életében bekövetkezett törés tagadhatatlan, de azt is tudatosítani kell, hogy az ember a krízisek idején sem „esik ki” a szentháromságos Isten folyamatos vonzásából. Problémák, tragédiák idején még nagyobb szükség van az irgalomra. „Mert mindig van tovább, minden helyzetből talpra lehet állni és új teremtést hozni. Az irgalom ugyanakkor mindezek fényében sem támogatja a bünt, semmiképp sem jelent »jámbor túrést«, hanem a jobb jövőért van” – mondta Papp Miklós. Családjaink irgalmas lelkületét segíti, ha erősítjük az összetartozás tudatát, ha időről időre tudatosítjuk, milyen gyakran szorulunk magunk is a másik irgalmára. Jótékony hatású az is, ha a családban a másik jó tulajdonságaira figyelünk és nem a hibáit hánytorgatjuk fel szüntelen. Ha vétettünk, meg kell tanulnunk bocsánatot kérni. Ha pedig nem történt „morális bűn”, akkor is kiengesztelődé kell folytatnunk az életünket. Papp Miklós gondolatával élve:

„A keresztfá az irgalom fája. Krisztus leszállt értünk a pokolra, hogy a legmélyebben lévő ember kezét is megfogja.”

MIÉRT járjak templomba?

IVANCÓ BAZIL

LELKIA TYA VÁLASZOL

Milyen sokan teszik ma fel ezt a kérdést, és mégsem válaszolnak rá a szülők, nagyszülők megfelelően. Sőt, ma már sokan nem kapják meg a szülőktől sem a példamutatást: sokaknak nem fontos, hogy együtt menjen a család templomba; nem kísérik és már nem is küldik a gyermekeket.

Miért járjak tehát templomba? Hiszen ott vannak a televízió csatornáin a legkülönbébb műsorok, TV-sorozatok, amiket lehet nézni; ezen kívül sportolásra is sok lehetőség nyílik vasárnap délelőtt; barátokkal való találkozásra, vagy egyéni, baráti, családi kirándulásra és még hosszan lehetne folytatni a sort.

Valóban, sok érdekes dolog előkerülhet, amikor az ember elgondolkodik arról, hogy menjen-e templomba, és bizony sokaknak gondot okoz felállítani a fontossági sorrendet, kijelölni a prioritásokat az életében.

Közelítsük meg
a kérdést másképp!
A „miért járjak templomba?”
helyett
tegyük fel így a kérdést:
**„MIÉRT ADJAK EGY ÓRÁT
AZ ÉLETEMBŐL
A JÓISTENNEK?”**,
s ezzel azonnal
érthetőbbé válik az egész.

Isten nem értelmetlen teremtménynek teremtett meg engem, hanem lélekkel, értelemmel és szabad akarral ajándékozott meg – az állatokkal ellentétben. Mivel halhatatlan lelket adott nekem, célja van velem: az örök üdvösséget akarja nekem adni. Ezzel értelmet és célt adott az életemnek. Az emberen kívül az egész teremtett, élő és élettelen világot csak a saját dicsőségére teremtette, az embert viszont az örök üdvösségre hívja. Tehát azért is kell templomba mennem, hogy Istennel keressem a kapcsolatot és azt élővé fejlesszem, mert van lelkem és értelmem, tudok Istenre gondolni, tudok imádkozni.

2Isten tehát örök üdvösségre hív. Azonban ezt az örök üdvösséget meg kell érdemelni. Istennek elvárásai, parancsai is vannak, amelyeket az Egyház kétezer éve tanít. Mindezt nem a saját kitalálásából, hanem Isten szava, a Biblia alapján. A harmadik parancsolat így szól: „Az Úr napját szenteld meg!” Az

Úr napja a zsidóknál még a szombat, a hét utolsó napja volt, nálunk, keresztényeknél pedig a vasárnap, mert Jézus akkor támadt fel. Másik napra helyeztük át az Úr napját, az isteni parancs azonban így is kötelez. És Istennek más parancsai is vannak, melyeket mind meg kell tartanunk az üdvösségünk elnyeréséhez. Persze rossz az a hozzáállás, amelyben kötelességszerűen teljesítjük Isten parancsait (mint a tékozló fiú bátyja [vö. Lk 15,29]). Sokkal inkább önzetlenül és örömmel kell ezt megtennünk, annak tudatában, hogy Isten nem rosszat akar nekünk azzal, hogy a parancsaival „korlátozna” minket, hanem épp jót (sőt, a legjobbat) azzal, hogy pontos irányt mutat arra, hogyan mondjunk le az önzésünkről és legyünk boldog emberek parancsainak teljesítésével. Védőkoriátként kell ezt elképzelnünk a bűn szakadéka mellett.

3Igazán nem sok egyetlen óra a heti 168 órából, amit a Jóistenre kell szánnom. Akár minden nap megtehetem, hogy elmegyek egy esti Szent Liturgiára, kötelező módon ezt az egy órát kell mindössze. (Emellett pedig még az ünnepeket kell megszentelnem, amennyiben a munkám vagy az iskolai tanulmányaim mellett ezt meg tudom tenni – pl. egy esti Szent Liturgián való részvétellel.)

4Sokan mondhatják – különösen kamaszkorú fiatalok –, hogy sokkal érdekesebb minden más, az érdeklődési körüknek megfelelően. Tegyük ehhez hozzá: érdeklődési körünk is változik, ahogyan mi magunk is felnövünk, sőt, még egy felnőttnek is folyamatosan változhat az érdeklődési köre. A világban pedig minden anyagi dolog mulandó, élő és élettelen egyaránt. Isten viszont örök. A lelkünk is örök (bár kezdete azért van). A Szent Liturgia a mennyei dimenzióba emel minket, még ha ennek nem is feltétlenül vagyunk tudatában. Az oltárt a papon és ministránsokon kívül angyalok is körülállják. A Krisztus Testében és Vérében való részesedés pedig a legteljesebb találkozás és egyesülés Krisztus Urunkkal. Miért ne akarnánk – ha csak egy órára is – a mennyek országában lenni?

5Régen, amikor még nem volt internet, telefon, televízió, rádió és újság, az információkhoz sok esetben csak a papokon, püspökökön keresztül lehetett hozzájutni. Rengeteg dolgot a

templomi hirdetésekben lehetett megtudni. Mára ez teljesen megváltozott: már nem a templom a hírcsatorna, ami nem baj. A baj az, hogy teljesen felpörgött a fejlett világ, rohanó és stresszes az élet. A templom – mint Isten háza – viszont a nyugalom helye. Ott bárki megnyugodhat, s nem csak azért, mert leül és megpihen egy órára és megpróbálja másra, azaz Istenre irányítani a gondolatait (már ha ez sikerül), hanem azért is, mert Jézus Krisztus maga ígéri meg (és meg is valósítja), hogy nyugalmat és lelki felüdülést ad nekünk [vö. Mt 11,28].

6Az előbbi gondolatból kiindulva még egészségügyi vonzata is van a vallásgyakorlásnak. A hitüket gyakorló, templomba járó vallásos emberek boldogabbak a földi életükben, mint a hitetlenek és kicsapongók. Utóbbiak keresik ugyan a boldogságot, de a mértéktelenségben, kicsapongásban, önzésben és lemondani nem tudásban nem fogják azt megtalálni. Aki viszont Istent találta meg és őt helyezi élete középpontjába, az boldog lesz a földi életében is. Bizonyított tény, hogy a hívő emberek (hitük erejével) sokkal könnyebben leküzdik a problémákat, illetőleg kevesebbszer és kisebb mértékben esnek kétségbe, mint a hitetlen emberek. Az is orvosilag bizonyított tény, hogy a mélyen hívő embereket kevesebb testi baj és betegség éri, sokszor tovább is élnek, mint hitetlen társaik – Isten áldásán túl talán azért is, mert a lélek és a test hatnak egymásra: ha lelkileg rendben vagyok, akkor – pszichoszomatikus alapon – testi folyamataimban is kiegyensúlyozott vagyok.

Íme, rengeteg szempont szól amellett, hogy érdemes hetente legalább egy órát áldozni a Jóistenre. (És lehet, hogy ez a felsorolás még mindig nem teljes, hiszen tovább is gyűjtögethetnénk az érveket.) Miért ne tennénk?

„Vándorfecske

hazatalál...”

PÜNKÖSD. ERDÉLY. HA EZEKET A SZAVAKAT HALLJUK, BIZTOS VAGYOK BENNE, HOGY MINDANYIAN EGYRE GONDOLUNK: CSÍKSOMLYÓ. AZ A HELY, AHOVÁ MINDEN MAGYAR HAZATALÁL, AZ A HELY, AMELY MÁR RÉGÓTA ÖSSZEFONÓDOTT A HAZASZERETETTEL, AZ ÜNNEPLÉSSSEL ÉS AZ ÖSSZETARTOZÁSSAL. NEM SZERETNÉM A KEGYHELY TÖRTÉNETÉNEK ÉS LEGENDÁJÁNAK A BEMUTATÁSÁVAL RABOLNI A KEDVES OLVASÓK FIGYELMÉT, SOKKAL INKÁBB EGY ÉLMÉNYT SZERETNÉK MEGOSZTANI: **MIT JELENT NEKEM CSÍKSOMLYÓ!**

Zarándokút, ahová oly sokan igyekeznek. Zarándoklás, ahogyan földi életünk is az, amikor születésünktől kezdve elindulunk ebből a világból Valaki felé, napról-napra egyre közelebb. Nem mindig látjuk előre, hogy mi fog történni életünk bizonyos szakaszán, mi lesz a következő esemény, mit rejteget Isten még számunkra. Aki járt már Erdélyben, különösképp ezen a búcsújáráshelyen, az jól tudja, hogy az oda vezető út nem egy sima út, nem egy végig egyenes szakasz, ami előre belátható lenne. Vannak serpentinek, vannak emelkedők és vannak lejtők. Serpentinek, kanyarok, amelyek felvezetnek bennünket, ahogyan életünk során is vannak ilyen kanyarok, emelkedések, amelyek fölvisznek bennünket, hogy aztán majd onnan csodálkozzunk rá Isten nagy tetteire. Tudjuk jól, van mire rácsodálkozzunk ott Erdélyben. A természet adta szépségek, amelyek mind-mind Istent hirdetik. Életünkben is néha jól esik felülemelkedni a hétköznapi gondokon és rátekinteni, hogy mennyi jó dolog van, amit az élő Isten oly szépen

elintézett. Aztán vannak serpentinek, ahogyan életünk során is adódnak olyan helyzetek, amikor azt érezzük, hogy csak körbe-körbe járunk egy bizonyos dolgot és semmi előrébb jutást nem tapasztalunk. Pedig ez nem igaz. Előrébb kerültünk, más oldalról látjuk a dolgokat, magasabbról szemléljük az eseményeket, amelyek során összeáll a megoldás egy-egy problémára. Vannak bizony lejtők is, ahogyan életünk egyes szakaszaiban is vannak ilyen lejtők: amikor az embert egyszerűen magával ragadja a hétköznapi rohanása és csak teszi a dolgát és észre sem veszi, hogy siet és közben nem figyel. Hová rohanunk? A lejtőről való száguldásunk bizony veszélyt is rejthet magában. Megvannak a korlátok, amelyek biztonságot nyújtanak, de egy ilyen rohanás során úgy dőlnek majd össze, mint egy kártyavár. Lehet, hogy imádkozok én, vagy inkább csak imádkozgatok – ami az emelkedőn fölfelé vagy a serpentineket járva segítenek ugyan, de a lejtőn, ha elindultam, nem biztos, hogy elegendő lesz a néha-néha mondott imádkozás.

Mit szeretnék evvel mondani? Egész életünk egyfajta úton levés. Nem mindig, hogy ezt az utat egyedül járom vagy egy hűséges társsal, aki mindvégig elkísér, aki soha nem hagy el. Mennyeivel könnyebb az életünk, ha az emmauszi tanítványokhoz hasonlóan életünket Krisztussal járjuk, akinek lehet panaszkodni, akire lehet számítani.

Zarándokút egész létünk, amikor is egyik pontból a másikba igyekszünk. Ilyenkor megesik, hogy azt gondoljuk: a legrövidebb út az egyenes lesz két pont között. Milyen jó azonban, hogy Istennél minden lehetséges. Sokfélék vagyunk és épp ezért különbözőek. Valakinek ez az út rövidebb, valakinek hosszabb és kanyargósabb, de a cél mindannyiunknak ugyanaz. Mindenkit ugyanaz a személy vár.

Számomra Csíksomlyó ennek az úton levésnek egy menedékháza, ahol az ősi székely vándorfecske megpihen, erőt merít, hogy hazataláljon. Ebből az Otthonból kapunk itt egy szeletet, ennek az Otthonnak a melegét érezzük át, amikor honfitársaink – akik ott élnek – szeretettel fogadnak. Ennek az Otthonnak biztonságát érezzük meg ott fenn a nyeregben, amikor a Szentmise elkezdődik. Otthon vagyunk! És nem e földi hajlékra gondolok elsősorban, hanem arra az Otthonra, amely mindannyiunkat hazavár. Ennek a hazavárásnak tapasztaljuk meg előízét, hogy égi Édesanyánk milyen szépen is gyűjti egybe szétszóródott gyermekeit, nemcsak a Kárpát-medencéből, hanem az egész nagyvilágból.

Ezért igyekszem minden évben elzarándokolni Csíksomlyóra, mert azt érzem, hogy Édesanyám hazahív, hogy kicsit megöleljen, hogy kicsit megvigasztaljon, hogy letörölje könnyeimet, hogy nála megpihenjek, hogy a következő szakaszra – ami még hátra van e zarándokútból – erőt kapjak tőle.

*Ó én édes jó Istenem,
oltalmazóm, segedelmem,
vándorlásban reménységem,
ínségemben lágy kenyerelem.*

*Vándorfecske sebes szárnyát,
vándorlegény vándorbotját,
vándor székely reménységét,
Jézus áldd meg Erdély földjét.*

*Vándorfecske hazatalál,
édesanyja fészkére száll.
Hazajöttünk, megáldott a
Csíksomlyói Szűz Mária.*

(Régi székely himnusz)

A SZENT MIKLÓS GÖRÖGKATOLIKUS ROMA SZAKKOLLÉGIUM

felvételt hirdet a 2016/2017-os tanévre

a debreceni felsőoktatási intézmények
bármely szakán tanuló roma és/vagy
hátrányos helyzetű tanulói számára.
Amennyiben felelős értelmiségiként tenni szeretnél
a cigányság felemelkedéséért és
a cigány-magyar együttélésért, fontosnak tartod
a társadalmi problémák megoldását,
nyitott vagy egy keresztény szellemiségű közösségre,
AKKOR NÁLUNK A HELYED!

AKARSZ EGY
JÓ CSAPATHOZ
TARTOZNI?
AKKOR NÁLUNK A HELYED!

Leendő első éves hallgatóknak
2016. július 26-tól augusztus 15-ig lehet jelentkezni
a szentmiklosromaszakkoli@gmail.com
email-címen, vagy postai úton a

Szent Miklós Görögkatolikus
Diákothron és
Roma Szakkollégium,
4028 Debrecen,
Kút u. 96. címen.

Érdeklődni a megadott email címen vagy
a **+36-30/868-8574** számon Juhász Éva
szakkollégium-vezetőnél lehet. A borítékra kérjük
ráírni: „Jelentkezés a Roma Szakkollégiumba”!

A PÁLYÁZATI DOKUMENTÁCIÓNAK A KÖVETKEZŐKET KELL TARTALMAZNI:

- a kitöltött jelentkezési lapot (letölthető a honlapunkról:
szentmiklosromaszakkoli.hu);
- igazolvány formátumú fényképet;
- érettségi bizonyítvány másolatát és a felsőoktatási in-
tézmeny által küldött felvételi értesítőmásolatát (ameny-
nyiben felsőoktatási tanulmányait 2016 őszén kezdi
meg);
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok
esetében az erről szóló igazolást.

A pályázati dokumentáció beérkezését követően a jelente-
zőket írásban értesítjük a felvételi eljárás második szaka-
száról, a szóbeli elbeszélgetésről, melynek várható időpont-
ja 2016. augusztus 22-23.

Kedves leendő egyetemisták! IDÉN IS VÁR BENNETEKET AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNY GÓLYATÁBOR! AUGUSZTUS 9-13. – ESZTERGOM

A tábor egyfajta alternatívát nyújt az általános egyetemi/főiskolai
gólyatáborokkal szemben. Olyan életre szóló tábori élményeket szeret-
nénk nyújtani a fiatalok számára, amelyek – a személyes megszólítás-
nak köszönhetően – évek múltán is szép emlékeket idéznek bennük.

E gólyatábor révén a fiatalok az egyetemre való felkészülést az
utolsó gimnáziumi nyarukon a kereszténységükben is meg tudják élni.
Mindemellett kiváló alkalom új ismeretségek megkötésére, új barát-
ságok születésére, amelyek akár végigkísérhetik a diákokat az egye-
temi/főiskolai tanulmányaik során. Szeretnénk a vidékről érkezett
gólyáknak is megmutatni, hogy a nagyvárosokban sincsenek egyedül
és hogy fiatalokott, a keresztény közösségekben is megtalálhatóak.

Fontosnak tartjuk tudatosítani, hogy rengeteg a hívó fiatal és hogy
a vallásosság nem elavult dolog. Célunk, hogy minél több egyetemre
és karra úgy menjenek az újonnan felvett hallgatók, hogy tudják: nin-
csenek egyedül a város forgatagában sem, hiszen az Egyház a nagy-
betűs életben is ott van körülöttük. A tábor során igyekszünk megadni
azt a segítséget, hogy a fiatalok észrevegyék az őket körülvevő lehe-
tőségeket, valamint rámutatni arra, hogy a hétköznapi életben is létezik
alternatíva az értékes, tudatos, keresztény élet megélésére.

PROGRAMOK: érdekes előadások, tanúságtételek,
lelki programok, kirándulás, sport, kiscsoportos
beszélgetés, koncert, borkóstoló, tábortűz, gólyabál

Jelentkezési határidő: **2016 augusztus 5.**

Költség: 12.000 – 15.000 Ft.

Az augusztus 1. előtt jelentkezők kedvezményes áron vehetnek részt
a táborban!

Jelentkezés, egyéb információk: www.golyatabor.egylek.hu

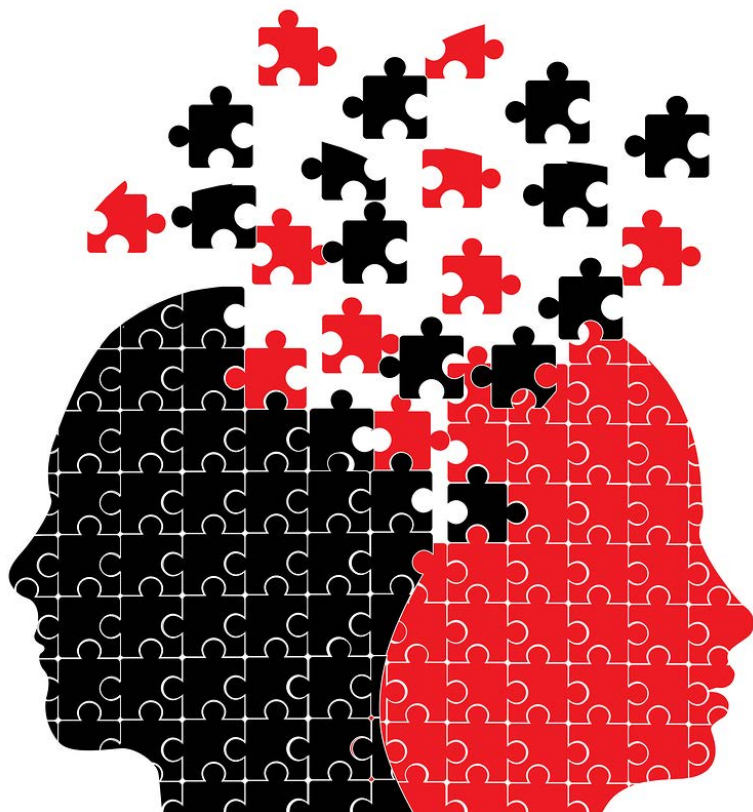
EMBER

JOBB A HELYES ÚTON SÁNTIKÁLVA
HALADNI, MINT SZILÁRD LÉPTEKKEL
TÉVES IRÁNYBA TARTANI.
(SZENT ÁGOSTON)

CSELÉNYI ISTVÁN GÁBOR

FÉRFI ÉS NŐ KETTŐSSÉGE ÉS EGYSÉGE

Férfi és nő különbözősége, egymás felé fordulása, egymáshoz rendelődése az emberi létnek talán legszínesebb, legizgalmasabb, árnyalatokban leggazdagabb vonása. Apai és anyai érzés, a fiú vagy a leány szülei iránti szeretete, ellobbanó és örök szerelem, hűség és hűtlenség, szenvedély és átszellemiesülés, gyönyör és kín, aggodás és féltékenység, gyöngédség és gyűlölet, felemelkedés és elembertelenedés, erény és bűn, béke és harc forrása a történelmen véges-végig. Költészet és művészet ihletője, hajtóereje az emberiség továbbnövekedésének. Összetett, sokrétű valóság.

Mindenekelőtt a *biológia szemével* kell megvizsgáljunk a nő és a férfi sokszínű viszonyát. Különbségük talán így a legszembetűnőbb. Az emberi szervezet általános, közös szerkezeti elemein túl a nemi sajátosságok alapvető élettani különbségek kiváltói és hordozói. A szexualitás, a nemiség, amelynek gyökerei visszanyúlnak az emberelőtti korba, az állatvilágba, az egyik legerősebb hatóerő. Nem mondhatjuk, hogy az embernél kimerülne a fajfenntartás szolgálatában. Az élet szinte minden mozzanatára kisugárzik. A gyermekből a serdülőkor éveiben fiatal férfit és nőt formál, megszabja a felnőtt ember számos vonását, sokban hozzájárul boldogságához is, elkíséri a változás évein át az öregkor fázisáig.

A két nem szexualitása részben ellentétes, részben *kiegészíti egymást*. A férfi már fiziológiai felépítettségében is általában erősebb, mint az asszony. A nő biológiai alkata az anyaság felé mutat. (Ezzel persze nem akarom azt mondani, hogy kizárólag ebben merül ki.) A férfi nemi szerepe az élet továbbadására, a nőé az élet befogadására irányul. Ugyanilyen szembetűnő a *két nem egymáshoz rendeltsége*, egymást kölcsönösen kiegészítő szerepe, amely nemcsak a nemi életben jut érvényre, hanem szinte minden területen. A statisztikai mutatók a férfiak és nők közel egyenlő arányáról tanúskodnak. Ez a kiegyenlítődség a házasság természetes alapját adná, ha hányadosát nem rontanák le a háborúk.

A FÉRFI-NŐ EGYSÉG GYÖKEREI

A férfi és a nő közti különbség és egység azonban nemcsak élet-tani, hanem legalább annyira *lélektani tény* is. Kétségtelen, ezen a téren még több a kettősség. Nehéz elítélet nélkül különválasztani a tisztán „férfias” vagy „nőies” tulajdonságokat. Carl-Gustav Jung szerint a férfi-lélek, az *animus* mellett feltételezi az *animat*-t, a női lelket, olyan értelemben is, hogy mind a férfi, mind a nő magában hordozza azt a másik felet (vö. a magyar *fele-ség* szót!), akivel együtt alkothat egy valóságot. Jung szerint a férfi inkább extrovertált, tehát a tárgyak-dolgok alakítására hivatott, a nő inkább introvertált, befelé fordul, a lelki értékekkel törődik. A másik neves pszichológus, Erich Fromm pedig a férfit a *Haben* (birtoklás), a nőt a *Sein* (lét, élet) kategóriájával jellemzi. Csodálatos párhuzam: A Teremtés könyve Évat az élet szülőanyjának nevezi: *Háváh a hájáh=élet, lét szóból!*

Változik a nő és a férfi szerepe társadalmilag (szociológiailag), a családon belül és az egyes munkakörökben való részvétel tekintetében is. Ha a pillanatnyi helyzetet akarjuk megítélni, óvakodnunk kell két végtől. Az egyik az lenne, ha régebbi korok családi vagy társadalmi berendezkedését kiáltanánk ki egyetlenes érvényűnek. Csak helyeselhetjük a női egyenjogúsítás törekvését, hogy nők is betölthessenek olyan hivatásokat, amelyeket azelőtt elvittak tőlük.

Ám ugyanígy el kell *kerülnünk a másik véglelet* is. Semmilyen egyenjogúsítás sem tűzheti ki célul azt, hogy a férfi „nővé” váljon és a nő férfias. Az életben viselt funkció változhat, de azért egyik nemnek sem szabad feladnia más-jellegét, sajátos értékeit, amelyeket éppen az élettani és társadalmi előzmények alakítottak ki.

Férfi és nő kettőssége és egysége ma egészen új oldalról is veszébe került. A *gender-ideológia* célul tűzte ki a két nem ontológiai alapjainak szétzilálását, a két nem relativizálását: erőszakkal különválasztja a *sexus* (mint velünk született nem) és a *genus* (*gender*, mint felvállalt nemi szerep) síkját. (Lásd erről: KUBY, Gabriele: *A nemek forradalma*, Budapest, Kairosz Kiadó, 2008.) Az elmondottak és még most következők igazolják, hogy itt nemcsak felvett „szerepekről” van szó, hanem olyan struktúráról, amely a lét mélyében gyökerezik.

Nő és férfi kettőssége és egysége túlmutat a szorosan vett tények körén. „Reveláns”, kinyilatkoztató erejű. Különös élességgel derít fényt azokra az elmentékre, s az ezekből adódó egységre, amelyet megtalálunk minden dologban.

A lélektani kettősség gyökere közvetlenül véve a társadalomban betöltött más-más szerep, ezek viszont a biológiai alapokon vetik meg lábukat. A szexuális polaritás az élet, sőt, az anyag alapvető ellentétpárjainak (mint pl. pozitív és negatív töltés) magasabb rendű megjelenése. Az emberi lét, s így a férfi-nő viszony ebből a lételvi, *ontológiai háttérből* nő ki, ezt hozza közel.

Lássuk ennek a struktúrának néhány elemét. Arisztotelész anyag és forma kettősségét látta a dolgokban. És itt érdemes arra is odafigyelnünk, hogy az anyag legtöbb nyelvben az anya szóból származik (vö. *materia* a *mater*-ből), tehát a tárgyak anyai, női oldalát képviseli, vele szemben a forma az actus, tehát az aktív, alakító, „férfias” oldal. Arisztotelész többi fogalompárja (potencia-aktus, lényeg-létezés, test-lélek) ugyanígy két oldalt (mintegy nőies és férfias oldalt) foglal magába. A későbbi korok dualizmusai, parallelizmusai is mind feltételezik ezt a két oldalt.

Érdemes arra is odafigyelnünk, hogy legtöbb nyelvben – főleg az indoeurópai nyelvekben – kiépült a *szavak nyelv-tani nemének rendszere*. Ennek elemzése túlhaladja ezen értekezés kereteit, de az elvet le kell szögeznünk: mivel a nyelv (Heidegger szerint) a létről szóló kinyilatkoztatás, a főnevek hímnemű vagy nőnemű volta valamiképpen a lét kétarcúságáról, kétneműségéről, mondhatjuk, *nász-szerkezetéről való híradás*. Hogy csak egyetlen további példát említsek, a potencia nőnemű, az *aktus* hímnemű szó, a kettő együtt nagyon is pontosan jelzi, hogy mindennek van egy befogadó, nőies oldala és egy aktív, alakító oldala, s a kettő együtt alkotja a valóságot. A régiek nagyon jól tudták, miért tekintik az egyik fogalmat *Masculinum*-nak, a másikat *Femininum*-nak, esetleg éppen egyiknek sem, a kettő egyensúlyának, vagyis *Neutrum*-nak. Mindebben ősi bölcsesség nyilvánult meg.

További – mondjuk így, kozmológiai, kozmikus méretű – extrapolálásra is lehetőség nyílik. Talán leegyszerűsítésnek látszik, de valóban *két törekvés hat mindenben*. Egyik a szétesés, szétágazás, a másik az egységesülés, a szervesülés. A csillagvilág tágul, ugyanakkor a mindenség egy-egy kiténtetett helyén egyre szervezettebb anyagcsoportosulás jön létre, egészen az emberig haladó fejlődésben. *Teilhard de Chardin* a radiális (szétsugárzó) és a tangenciális (a központ, a tengely felé mutató) energia kettősségében látja ezt a két irányulást, amit Örök Férfinak, ill. Örök Nőinek nevez.

Talán nem tévedünk, ha – a lélektani sajátosságok alapján – azt mondjuk, hogy a férfi és a nő kettőssége azt a kettős törekvést, polaritást éli meg felsőfokon, amely jellemezte már az anyagot is. Az ember ezért valóban „mikrokozmosz”: kis világ, magában éli meg az egész mindenség „problémáját”, belső irányulásait. A férfi, a maga széttörni vágyó erővel (vö. extrovertáltság) inkább a teremtett lét szétáradását jeleníti meg; a nő viszont inkább gyűjtő, egységesítő elv (vö. *introvertáltság*), összefogja a férfi alkotásait, szervezi, otthonossá teszi az életet. Ez a szerelem, a *férfi-nő egység kozmikus gyökere*.

A SZERELEM, A FÉRFI-NŐ EGYSÉG KOZMIKUS GYÖKERE

teljesedő közösség igazi tartalmát. A két nem viszonya emlékeztet potencia és aktus, lényeg és létezés, anyag és forma, test és lélek, anyag és tudat szembenállására és egybefonódására is, amely felső foka a teremtett létben található polarításoknak. E kettősségben a nő képviseli elsősorban a lelkiekre való fogékonyságot, a személyességet, a teljesség utáni vágyat; a férfi a felívelő lendületet. A nemiség, a szerelem, a házasság tehát túlmutat a biológián. A lét nemcsak hogy polarításokból épül fel, de (analóg szóval) *nász-szerkezetű*, minden síkon a férfi és a nő kettősségéhez és egységéhez hasonló megoldásokat mutat fel.

A lét nász-szerkezetét legyen szabad egyik versemmel érzékeltetnem.

KÖRTÁNC

*Tömeg, energia:
ez még a tánc maga.
Arc, ruha változik,
egymásba válthat itt
a két táncos, ha kell.*

*Pozitív, negatív:
bajvívók kardja vív.
Vele és ellene.
Nélkülük épül-e
a látható világ?*

*Élő, élettelen
egymással táncra kel.
Egyre többféle pár
mind nagyobb rést talál
a hűlő lét falán.*

*A tudat és a lét
fogja egymás kezét.
A kinti benti lesz
s a szó újjáteremt.
A táncuk – kultúra.*

*A férfi jön s a nő.
Táncuk már esküvő,
már én-te kötelék,
egyetlen ölelés.
Szeretni kezd a lét.*

Az egyik megfogalmazási mód: *a szerelem fellelhető az anyagban*. De úgy is fogalmazhatnánk, hogy a szerelem annak a kettősségből előálló egységnek – poláris szerkezetnek – magasabb rendű megjelenése, amely már benne hat az anyagban is. Így értjük meg a férfi-nő közösség, főképp pedig a házasságban és a családban ki-

S bár még korainak tűnik a következtetés, ki kell mondanunk: ha a férfi-nő kettősség, a nász-szerkezet ennyire hozzá tartozik a lét struktúrájához, az egyes létezőktől föl a kozmosz egészéig, joggal merülhet fel az a gondolat is, hogy e kettősségnek-egységnek valamilyen formában (átvitt értelemben) meg kell lennie az *isteni létben* is. Más szóval, az isteni létnek nemcsak férfi-, de női, anyai arca is lehet, sőt talán kell is hogy legyen (még ha jelképes értelemben is)! Ne feledjük: Isten „saját képére és hasonlatosságára” teremtett bennünket férfinak és nőnek [vö. Ter 1,26]. NB az ökeresztény ahogy ezt Grégoire Pierre XX Ghabroyan, az örmény katolikus Egyház feje vallotta a 2015-ös római Család Szinóduson. De hogy miként szabad ezt értenünk, az még további kutatást és érlelődést igényel.

Erre a létező, sőt, teológiai alapra kell épülnie a kiegyensúlyozott nemi erkölcsnek és a keresztény család mindennapjainak. De ez szintén egy újabb súlyos kérdéskör.

Görögkatolikus Cigány Szakkollégium

Kiemelt ösztöndíj lehetőség!

Amit kínálunk:

- átlag 50 ezer Forint ösztöndíj havonta!
- színes tanulmányi program
- mentori rendszer
- felzárkóztatás és hátránykompenzáció a nehezebb tantárgyakból
- nyelvtanulási lehetőség
- közösségi és hitéleti programok
- ingyenes nyomtatás/fénymásolás
- ingyenes laptop- és bicikli kölcsönzés
- kondigép használat
- kellemes és kulturált egyetemi kollégiumi férőhely Miskolctapolcán

A Görögkatolikus Cigány Szakkollégium felvételt hirdet a **2016/2017-es tanévre elsősorban roma és/vagy hátrányos helyzetű**, illetve fontos társadalmi kérdések iránt érdeklődő, a cigányságot érintő problémákra fogékony hallgatók számára, akik a **Miskolci Egyetemen, nappali vagy levelező tagozaton** tanulnak!

Érdeklődés és jelentkezés:

Somosi Ágnes (kapcsolati koordinátor)
3519 Miskolc, Görömbölyi u. 24.
Mobil: +36 30 645 1020
gkciganyszakoli@gmail.com

Infók és jelentkezési lap:
www.szakkoli.gorogkatolikuskoli.hu
f /gkciganyszakoli

Jelentkezési határidő:
2016. augusztus 12.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KATTÁRS

KATOLIKUS TÁRSADALMI NAPOK

ÚJRA KATTÁRS
szeptemberben

A MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA NEGYEDIK ALKALOMMAL RENDEZI MEG A KATOLIKUS TÁRSADALMI NAPOK (KATTÁRS) PROGRAMOT. A RENDEZVÉNYNEK 2016. SZEPTEMBER 16–17-ÉN ISMÉT BUDAPEST AD OTTHONT A BELVÁROSI MÁRCIUS 15. TÉREN. AZ IDEI ÉV SZLOGENJE: JÉZUS AZ IRGALMASSÁG ARCA. TÁRSAI VAGYUNK!

A program kiemelt célja a Katolikus Egyház tanításának bemutatása kerekasztal-beszélgetések, előadások, koncertek, családi játékok keretében. 2013 szeptemberében első ízben Budapesten, majd a következő években Miskolcon és Debrecenben zajlott a rendezvény, amelynek idén újból Budapest ad otthont.

A 2016-os KATTÁRS kapcsolódik az irgalmasság szentévéhez, és Jézust mint a Katolikus Egyház szociális munkájának forrását állítja középpontba. Az irgalmasság témáját erősítve a rendezvény másik kiemelt célja a jubileumi Szent Márton-év megünneplése elsősorban kulturális előadásokon, kiállításokon és konferenciákon keresztül. Az egyház szociális intézményeinek bemutatásán túl fontos szerepet kapnak az egyéni életutak, a tanúságtételek és a személyes beszélgetések, amelyekben az irgalmasság cselekedetei kézzelfoghatóvá és emberivé válnak. Az idei KATTÁRS újdonságaként a programok között megjelenik a sport is: elsősorban a sport társadalmi szerepvállalása, szolidáris oldala és közösségépítő erejekerülbemutatásra.

„Szent II. János Pál pápa mondta: »Ne féljete! Nyissátok ki a kapukat Krisztus előtt!« A társadalmi és kulturális élet kapuit...! A Kattárs rendezvényvel szeretnénk kinyitni társadalmunk kapuit az evangélium jó híre előtt. Az evangélium az a forrás, amely Európa és hazánk történelmét számtalan módon gazdagította. Ma is mindennél jobban erre a forrásra van szüksége a társadalmunknak” – nyilatkozta Székely János püspök, a Caritasin Veritate Bizottság vezetője.

A rendezvényt megelőző nap délutánján, szeptember 15-én a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara workshopot szervez, amelynek címe: „Te megosztanád a köpenyedet?”, helyszíne pedig a belvárosi templom altemploma. A Szent Márton-év központi témájához kapcsolódó műhelykonferencia az osztozó segítség hagyományával és a mai világban történő megvalósulásával foglalkozik. A különböző tudományterületek nézőpontjaiból vizsgálja az osztozás kultúráját, érvényesítve a Társadalomtudományi Kar sokszínűségéből adódó multidiszciplináris megközelítést.

Az eseményhez kapcsolódik a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet a különböző Szent Márton-évi pályázataik eredményeinek bemutatása szolgáló kiállításának megnyitása. Díjazták a drámapályázatokat, a vers- és prózaíró verseny, német és latin műfordítási versenyek legjobbjait, akik be is mutatják pályaművüket. Emellett óvodások Szent Márton-műsört adnak elő. A rendezvényhez kapcsolódik továbbá a hagyományosan kétfévente megrendezésre kerülő Katolikus Iskolák Záródoklata, ahová idén 1500–2000 résztvevőt várunk.

További részletek és információ, folyamatosan frissülő tartalom a rendezvény honlapján: www.kattars.hu
Facebook profil: **Katolikus Társadalmi Napok**

MEGJELENT

Keresztes Szilárd
püspök

AZ ÉN BIBLIÁM

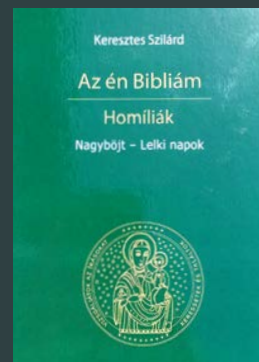
– Homíliák című
sorozatának
negyedik kötete

NAGYBÖJT

– LELKI NAPOK címmel.

A könyv – a korábbi három kötethez hasonlóan – megrendelhető és megvásárolható az alábbi helyeken:

- ♦ **Máriapócsi kegytárgybolt**, Máriapócs, Családvár pocszarandokhaz@gmail.com
- ♦ **Miskolci Egyházmegyei Kegytárgy- és Könyvesboltja**, Miskolc, Szeles utca 35. kegytargybolt@exarchatus.hu
- ♦ **Szent Atanáz Kegytárgy- és Könyvesbolt**, Nyíregyháza, Bethlen Gábor utca 5. szentatanazbolt@atanaz.hu

MEGJELENT

a debreceni Szent Efrém Görögkatolikus Óvoda óvónőjének könyve!

A színes, vidám, izgalmas fejlesztő-foglalkoztató játéktár örömeit szolgál gyerekeknek és szülőknek egyaránt, de hasznos segédeszköz óvodapedagógusok számára is.

A játéktár szerkezete is sokat segít abban, hogy könnyedén megtaláljuk benne azokat a játékokat, amelyekre szükségünk lehet. Olyan fejezetek és témák kaptak benne helyet, amelyek magukban foglalják az anyanyelvi játékokat és az írás-előkészítés segítségét.

Megvásárolható a **neteducatio.hu** weboldalon és a nyíregyházi **Szent Atanáz Könyv- és Kegytárgyboltban**. (Bethlen Gábor utca 5.)

SZÍVBŐL AJÁNLJUK MINDENKINEK, AKI GYERMEKET NEVEL!

TÓTH TEODÓRA

DUDÁS KLÁRÁVAL ÉS NAGY LUCÁVAL BESZÉLGETTEM EGY KÜLÖNLEGES TÁRSASÁGRÓL, ÖNKÉNTESSÉGRŐL ÉS NŐIESSÉGRŐL. FIATALKÉNT A NAGYVILÁGBAN KÖNNYEDÉN ÉS EGYSZERŰEN, MÉGIS NAGY TERVEKKEL ÉS TETTEKKEL. HOGY MIT NYÚJTANAK A ZSAKETT HÖLGYEGYLET TAGJAI? SAJÁT MAGUKAT ADJÁK, ENNYI A RECEPT. PÉLDAMUTATÓ ÉS EMBERI.

MODERNKORI SZOCIÁLIS GONDOSKODÁS

Zsakett Hölgyegylet

Zsakett Hölgyegylet. Első hangzásra nem tűnik XXI. századnak a kezdeményezés. Mi adta az ötletet?

Az egész talán a közös múltból indult el. A legtöbben a Zsakett Hölgyegyletből Miskolcra, a jezsuita gimnáziumba jártunk, majd felkerültünk Budapestre, és az egyetemi évek alatt is megmaradtak a barátságok és az igény, hogy egymással találkozzunk, beszélgessünk. De az egész konkrétan 2011. május 8-án indult, ez ugyanis a Hölgyegylet alapításának dátuma. Ezen a napon hívták össze ötletgazda tagjaink az alapító hölgyek első ülését, ahol megosztották igényüket egy új kezdeményezésre, a Zsaketra. Megbeszéltük a tevékenységet, lefektettük az elveket, megalkottuk az Alapszabályt. Hívtuk régi és új barátainkat, így nyolcan voltunk alapító tagok. A Zsakett Hölgyegylet Egyesületet a Fővárosi Bíróság is bejegyezte 2015-ben, jelenleg 26 tagunk van.

„Mi, korunk hölgyei Hazánk, Kultúránk, Közéletünk, Irodalmunk, belsők és külsők felvirágoztatása érdekében a Zsakett Nőegyletet megalapítjuk.

Mindezt színház- és múzeumlátogatással, illemkönyvek gyűjtésével, jótékonykodással és irodalmi műveltségünk elmélyítésével kívánjuk elérni.” (Részlet az Alapszabályból)

Mi ma egy hölgyegylet célja? Mit csináltak valójában?

Célunkat az Alapszabályban így fogalmaztuk meg: „Hazánk, kultúránk, közéletünk, irodalmunk, belsők és külsők felvirágoztatása”. A Zsakett baráti társaságnak indult, de szerettünk volna kicsit formálisabb keretek között is találkozni, amikor nem csak beszélgetünk, hanem kilépünk a hétköznapjainkból és olyan dolgokkal foglalkozunk, amikre az egyetemi élet rohanásában nem jut időnk. A megalkulásunkat követő első három évben inkább a közösségteremtésre fektettük a hangsúlyt: moziba, operába, kiállításra jártunk, közösen ünnepeltük a nemzeti ünnepeket és természetesen kötetlenebb, beszélgetős alkalmaink is voltak.

Milyen témák foglalkoztatnak benneteket?

Alkalmainkon sok téma előtérbe kerül, általában az adott eseményhez kötődően. Trianon emléknapiján kerekasztal-beszélgetést tartottunk arról, hogy mit jelent 95 év elmúltával egy magyar fiatal számára Trianon. A női példaképek, ideálok, szerepek témáját négy alkalommal is megvitattuk: kétszer egymás között, egyszer a Margó fesztivál *Bennem a nő* eseménye kapcsán, egyszer pedig a római istennők példája kapcsán. Részt vettünk vitaesten és beszélgettünk a migrációról is. Egy-egy kiállítás, film, program kapcsán is rengeteg téma előkerül, ezeket nem is tudnám így hirtelen felsorolni. Mindannyiunkat szoros barátság köt össze, így természetesen személyes életünk, problémáink, örömeink megosztása is fontos része a Zsakett életének. Egy idő után úgy éreztük, hogy – bár ezek a programok is fontosak számunkra és szélesítik a látókörünket – szívesen tennénk másokért is. Ekkor kezdtünk el önkéntes munkát végezni a Breznó közti Gyermekegyletben, majd a következő évben megrendeztük az első *Kössünk Össze* akciót.

Hogy micsodát?

Alapvetően jellemző legtöbb tagunkra, hogy szeret kötni. Az egyik hölgy fejéből pattant ki az ötlet, hogy a kötéseket valamilyen jótékonyági célra használjuk. Hosszas tervezés és sok beszélgetés után megszületett a *Kössünk Össze* ötlete.

Az első *Kössünk Össze* 2014 decemberében valósult meg. Ekkor rendeztünk egy jótékonyági vásárt és árverést. Kéznel készült termékek és tervezők, iparművészek felajánlásait árusítottuk, illetve 20–25 terméket elárvereztünk. Rengetegen álltak a kezdeményezés mellé. Volt, aki lelkiileg vagy tanácsokkal támogatott, de volt olyan cég is, aki pénzbeli adományt ajánlott fel, és egy online adakozási felületen is lehetett bennünket támogatni. Az első *Kössünk Össze* nagyon sikeres volt, több mint 1,2 millió Ft-ot tudtunk összegyűjteni, aminek teljes egészét a Bolyai-Breznó közti Gyermekotthon művészetterápiás helyiségének ajánlottuk fel. A sikeres adománygyűjtésen túl nagyon pozitív élményeket hagyott bennünk az egész, hiszen nagyon jó érzés volt látni, hogy néhány húszéves lány mire képes, hány ember állt mögénk, hogyan licitáltak egymásra a vendégek egy-egy termékénél, hogyan gyűlt az adomány és hogyan épült fel a mi segítségünkkel a művészetterápiás helyiség. Azt hiszem, nem kell mondanom: nem volt kérdéses, hogy ilyet még csinálni kell.

A második *Kössünk Össze* az árverés mellett jótékonyági gardróbcserevel is bővült. A gardróbcsere keretein belül használt, de még jó állapotban lévő ruhákat lehetett vásárolni. Az árverésen híres emberek ruhadarabjaira, tárgyaira lehetett licitálni. Nagyon sok különleges termék volt, csak hogy kettőt említsek: Lackfi János író, költő saját jegyzetfüzetét ajánlotta fel, de árverezésre került Hosszú Katinka úszósapkája is. A befolyt összegből egy beregszászi óvoda kertrendezését támogattuk.

Szerintem nem kell sokat várni a következő *Kössünk Össze* jótékonyági árverésre.

Mi alapján választjátok ki a támogatni kívánt intézményt?

Első alkalommal egyértelmű volt, hiszen, ahogy már korábban is említettük, jártunk a budai gyermekotthonba játszani a gyerekekkel. Második alkalommal már többet gondolkodtunk. Mindenki benyomott egy-egy szervezet, intézmény, közösség, akit szívesen támogatnánk. Hosszas tanácskozás, érverés után úgy döntöttünk, hogy Kárpátalját választjuk. Mindenképpen egy óvodát szeretnénk volna támogatni, ezért mindenki felfrissítette az ottani kapcsolatait, s a kiválasztott óvodák közül teljesen demokratikus módon választottunk: a 9. számú óvoda nyert. Amit nagyon fontosnak tartunk vi-

szont, hogy legyen mindig egy konkrét cél, amire az adományt gyűjtjük, mert akkor mindenkinek egyértelmű, hogy mire ad. Az ovival nagyon jó viszonyt sikerült kialakítani, voltunk is náluk, nagyon nagy szeretettel fogadtak minket. Úgy éreztük az esemény és a találkozások után, hogy nem csak mi tudtunk adni, de mi magunk is nagyon sokat kaptunk tőlük.

CÉLUNK:
„HAZÁNK, KULTÚRÁNK, KÖZÉLETÜNK, IRODALMUNK,
BELSŐNK ÉS KÜLSŐNK FELVIRÁGOZTATÁSA”

A hölgyegylet több tagja is görögkatolikus. Hogyan jelenik meg a vallásotok a hölgyegylet tevékenységei során? Egyáltalán szokott téma lenni a vallás, a keresztény életmód?

Itt ismét visszanyúlnánk a gyökerekhez, a gimnáziumi évekre. Legtöbbször Miskolcra, a 'Jezsuba' jártunk, így a Zsakett alapításakor nem is volt kérdés, hogy a másik vallásos-e vagy sem, megéli-e kereszténységét vagy sem. A Hölgyegylet megalapítását és létét nem kötjük a vallásossághoz, hiszen – ha lehet ilyet mondani – ez számunkra „alap” dolog. Legtöbbször római-, illetve görögkatolikusok vagyunk, de vannak református hölgyeink is, így közösségünk egyben az ökumenizmus élő példája is. Ha új ember jön és csatlakozik hozzánk, nem szoktuk megkérdezni, hogy vallásos vagy-e vagy sem, de azt gondolom, hogy a Hölgyegylet szellemisége és hordozott értékei közvetítik a kereszténységét.

Értékeink mentén megjelenik a „másokért élő ember”. Erre talán a legjobb példa a folyamatos önkéntes és karitatív tevékenység. A *Kössünk Össze*, az önkéntes szeretetszolgálatok azok, amelyeken keresztül megmutathatjuk, milyenek a mai aktív keresztény fiatal hölgyek.

Ha valaki csatlakozni szeretne a hölgyegyletnek, hol tud benneteket elérni?

Képzeltbeli ajtónk mindig nyitva áll az új tagok előtt. Nincsenek toborzó programjaink, hiszen új tagjaink általában a már meglévő zsakettesek ismeretségi köreiből jönnek. De igyekszünk nyitott programokat is csinálni, és ezen alkalmakkor nyugodtan lehet érdeklődni és csatlakozni is.

A *Kössünk Össze* rendezvényeken kívül a tavaly indult teaházakon is lehet velünk találkozni. Ezen alkalmakkor igyekszünk olyan nőket meghívni, akik életükkel, tevékenységükkel inspirálhatnak bennünket. Az első teaház alkalmával a Református Cigánymisszió két munkatársával beszélgettünk, majd egy fiatal divattervező lány mesélt arról, hogyan valósította meg az álmát. Eddigi alkalmaink még a szűkebb Zsakett-körben voltak meghirdetve, de igyekszünk ezt a jövőben kibővíteni és minél nagyobb célközönséget megszólítani.

MIT ÜZENNÉTEK A FIATAL LÁNYOKNAK?

ŐRIZZÉTEK MEG
NŐIESSÉGETEKET,
ÉRTÉKRENDETEKET,
ÉS PERSZE KÖSSETEKI!

Görögkatolikus Egyetemi és Főiskolai Kollégium

Felvételi felhívás

A miskolci Görögkatolikus Egyetemi és Főiskolai Kollégium felvételt hirdet a 2016/2017-es tanévre felsőoktatási intézmény NAPPALI TAGOZATOS HALLGATÓI RÉSZÉRE.

Közel az Egyetemhez, Miskolc-Tapolcán található kollégiumunk 3-4 ágyas szobákkal – melyek mindegyikéhez külön fürdőszoba és WC tartozik – várja a jelentkezőket. Közös konyha, társalgó és könyvtár áll a hallgatók rendelkezésére, valamint saját kápolnánkban végzünk szertartásokat. Azoknak a keresztény hallgatónak a jelentkezését várjuk, akiknek a családi hangulat és szép környezet mellett fontos a hitük megtartása és megerősítése is.

Amit kínálunk még:

jó közösség, laptop kölcsönzés, színházbérlet, kerékpár kölcsönzés, kondigép használat, nyomtatás/ fénymásolás

A jelentkezési laphoz mellékelve kérünk:

- kézzel írt önéletrajzot
- keresztlevél másolata
- papi/lelkési ajánlást

A felvételi kérelem benyújtási határideje:

2016. augusztus 12.

Érdeklődés és a jelentkezési lapok benyújtása a következő címen és elérhetőségeken lehetséges:

Somosi Ágnes, toborzási referens
3519 Miskolc, Görömbölyi u. 23.
Tel.: +36 (30) 645 10 20
E-mail: info@gorogkatolikuskoli.hu

A letölthető jelentkezési lap a
<http://www.gorogkatolikuskoli.hu/dokumentumok>
weboldalon található

BUDAPESTI GÖRÖGKATOLIKUSOK FIGYELMÉBE AJÁNLJUK

A budapesti görögkatolikusok
lelkiségi központja, **A PANÁGIA**
NYÁRON IS szeretettel VÁR
mindenkit a következő
programokkal:

Keddenként: **ÖNISMERETI JÁTÉKOK**
Kezdés: 19.30

Csütörtökön és pénteken: **TEAHÁZ**
Időtartam: 18.00–22.00

Lehetőség van kötetlen beszélgetésre,
pihenésre, egyedüllétre, valamint
családtérapiás, mentálhigiénés és
pszichológus szakemberekkel
való beszélgetésre is.

Kétfelhetente hétfőnként:
önismereti tréning, 10 alkalmas
Időtartam: 18.00–21.00

Célja: a társas kapcsolatok fejlesztése,
kapcsolati elakadások, krízisek megoldása,
feldolgozása. A kiscsoportos, verbális,
rajzos és dramatikus elemeket tartalmazó
kurzust Papp Ákos pszichodráma-vezető
tartja. Az első alkalom időpontja
még nem dőlt el, ezért az érdeklődők a
megadott elérhetőségeken érdeklődjenek.
A kurzus díja: 3000 Ft/alkalom

Minden nap: **VECSERNYE**
Kezdés: 18.30

Elérhetőségeink:

1056 Budapest,
Molnár utca 3. földszint

panagiabudapest@gmail.com

facebook: Panágia

+3630/815-3988

A NAGY MEGPRÓBÁLTATÁSOK NAGY KEGYELMEKET KÉSZÍTENEK ELŐ

(CLAIRVAUX-I SZENT BERNÁT)

TÓTH TEODÓRA

Értékközvetítés a zeneszámokban

**AZ ANTIK GÖRÖG VILÁGBAN
A JÓ FOGALMA SOKKAL TÖBBET
JELENTETT, MINT MA.
MAGÁBA FOGLALTA A SZÉPET,
A GYÖNYÖRT, A HASZNOSAT ÉS
AZ IGAZAT IS.
EZT A JÓT ÚGY MONDHATJUK,
HOGY ÉRTÉK.**

De mi is az érték?

**Olyan kulturális alapelv, amely
kifejezi azt, hogy az adott
társadalomban mit tartanak
kívánatosnak és fontosnak.
Az eltérő értékek az emberi kultúra
változatosságának kulcsfontosságú
aspektusai. Az egyének által
vallott értékeket erősen
meghatározza az adott kultúra,
amelyben élnek.**

Tehát elmondhatjuk azt, hogy ami értéknek számít az egyik kultúrában, az egy másikban nem biztos, hogy érték, vagy nem biztos, hogy azonos fontosságú érték. Ebből következik az, hogy az értékeket csoportosíthatjuk, és egymáshoz viszonyítva felállíthatunk bizonyos sorrendet közöttük. Ez a „sorrend” nem csak kultúránként lehet más, hanem egyéneknél is mutathat különbséget.

Az értékek megtartása nehéz feladat, hiszen az a jellemzője az értékeknek, hogy az egyén eldöntheti és kiválaszthatja azokat, melyek számára megfelelőek. Ez gyakran normaszegő magatartással jár együtt, mely az jelenti, hogy az egyén azért tagad meg egy értéket, hogy egy adott közösségből ki tudjon szakadni, vagy azért tart fontosnak egy addig számára nem kevésbé fontos értéket, hogy egy másik közösség befogadja.

Az érték fogalma a pedagógiában is megjelenik. A nevelésben van nagy szerepe, hiszen a nevelés által értéket közvetítünk. Nem csak a családban, az iskolában vagy egyéb nevelési színtereken kaphat a gyerek olyan hatásokat, mely által egy-egy értéket megismer, sajátjává tesz, hanem a média hatására és egyéb értékközvetítő csatornákon keresztül is.

Az értékeket meg tudjuk határozni úgy, hogy az adott társadalom által vallott értékrendhez viszonyítva az adott értékek pozitívak, elfogadhatóak vagy éppen negatívak.

Elmondhatjuk tehát, hogy az értékek hordozói a különféle közösségek. Az ember beleszületik a világba, s élte során válik tudatos társadalmi lényé, elsajátít bizonyos értékeket. Ezen értékek megtartása közösségi és egyéni érdek is.

Milyen fajta értékek vannak? Különbözők, melyeket sokféleképpen tudjuk csoportosítani. Az egyik értékrend a nemzeti értékrend. Célja például a nemzeti lét fenntartása, a nemzet identitásának megőrzése, a politikai függetlenség stb. Nemzeti érték lehet az anyanyelv, az adott nemzet kultúrája, a vallás, az ország természeti kincsei stb.

Az értékközvetítésben a családon kívül a kommunikációnak, a baráti köröknek, az oktatásnak, az egyházaknak, a rádióknak, a tv-nek, a sajtónak, az irodalomnak és a közéleti személyiségek mintaadásának is nagy szerepe van.

Mikor következik be az értékrend változása? Általában valamilyen nagy társadalmi változás következtében. Az újra a közösség nem egyformán fogékony, vagyis különféle módon fejtik ki hatásukat az új értékek. Ezért egymás mellett élő és egymásra ható értékrenddel találkozunk. Példa erre a vallásos és a fogyasztói értékrend találkozása.

A társadalomra nézve az értékközvetítő csatornáknak nagy szerepük van az egyén értékrendjének kialakításában. Elmondhatjuk, hogy az egyénre hathatnak olyan értékek is, melyek az egészséges fejlődésére károsak, vagy éppen az adott társadalomban vallott értékeket megerősítő, pozitív értékekkel találkozhatunk.

Szinte általános jellemzőként elmondhatjuk, hogy a gyerekek, a fiatalok és a felnőttek is egyaránt nagy arányban hallgatnak zenét. Egy-egy zeneszám óriási erővel bír, hiszen feladata az, hogy minél hallgathatóbb legyen, újat hozzon és népszerűségi áldja meg az adott előadót, valamint egyszerűen azt mondhatjuk, hogy nagy hasznot és jó üzletet várnak tőle amellest, hogy műveltséget is ad. A zeneszámoknak tehát nagyon sok funkciója van, de emellett hangsúlyosan ki kell emelni az értékközvetítő vagy értékromboló hatásukat is.

A legtöbb ember egy zeneszámról úgy állapítja meg, hogy az jó-e, hogy kellemes a dallama, fülbemászó, a hangszerelése jó vagy éppen jó rá táncolni. Azonban az emberek csak csekély száma az, akik úgy határozzák meg egy számról, hogy jó vagy nem jó, hogy milyen a szövege, miről szól, mi a mondanivalója. A legsikeresebb zeneszámokhoz klipeket is készítenek, melyekben szintén találhatóak pozitív értékek, ám legtöbb esetben értékromboló hatásuk van.

Lássunk néhány példát a zenei életből. A vizsgálódás folyamán különféle stílusú zenéket fogok felvonultatni, kiemelve egy-egy előadót és azoknak egy-egy számát.

Az óvodások körében nagyon népszerű az *Alma Együttes*. Az együttes számairól általában elmondható, hogy a szövegeik egyszerűek, de azok mondanivalója néhány esetben több lehet, mint tanító jellegűek, igazi értéket is közvetítenek. Ilyen számuk a *Szuperkukák* című, mely az emberi környezet védelmére hívja fel a figyelmet, melyet oly módon védhetünk, hogy a szemetet szelektíven gyűjtjük. A környezet a mai globális világban az egyik legfontosabb érték.

Nagyon sok zeneszövegben található akár negatív, akár pozitív utalás az italozással, alkoholizálással vagy a szexualitással kapcsolatban. Vegyünk most néhány példát erre.

A *Ghymes* együttes zenéjére jellemző, hogy főként népi zene ihletésűek a számai, de ma már ők is kísérleteznek érdekesebb hangzást elérni. Mivel népi zenével ötvözik a rájuk jellemző stílust, így elmondható, hogy összhangba hozzák a szövegeiket is a népi költészettel. Egyik számuk címe *Vetkőzős dal*. Már a címe is elárulhatja, hogy a címhez tartozó szöveg miről szól. Konkrétan szólva: egy nőről minden ruhát elvesznek. A női test szépségéről és a szexuális vágyról szól a szám.

A *Magnacum Laude* együttes egyik leghíresebb dala a *Pálinkadal*, mely a pálinkát, mint az élethez elengedhetetlenül fontos italt határozza meg. A pálinkát úgy fogja fel a szöveg, mint egy nőt, akit a férfi mindenáron magáévá kíván tenni: „Pálinka szerelmem légy az enyém”. Azonban az is kitűnik a szövegből, hogy

a pálinka rabjává válhatunk, „ha egyszer elindulunk lefelé, mert előttünk a lejtő”. A pálinkának kiemeli azt a tulajdonságát, miszerint az ivása legjobb módszer arra, hogy minden gondunkat és bajunkat elfelejtsük.

A rap szövegek lehetnek a legtanúságosabbak, ha folytatjuk a vizsgálódást. Gyakran előfordulnak benne a nem kifejezetten esztétikus szavak, egyszerűen a csúnya beszéd, a káromkodás. Sok klipben találhatóak szexualitást kiemelő elemek is. Ezek azért veszélyesek, mert az átlagember, főként a gyerekek számára mutathat egy olyan mintát, hogy a klipekben szereplő nőknek jó, ha hiányos öltözékben vannak, elfedi a való életben jelenlévő erőszakot és prostitúciót, mintha nem létezne. *Majka és Tyson A futtatók dala* című száma arról szól, hogy egy lányokat futtató mennyire odavan a lányokért: szinte rabjukká válik. Függetlenül válik, vágyat érez a lányok és a pénz iránt. A zeneszám azt az érzetet kelti, mintha a prostitúció természetes dolog lenne és a női életet egyáltalán nem becsüli meg, mint értéket.

Természetesen vannak ellenpéldák is a zeneiparban. *Kowalsky meg a Vega* együttes *Ki van ez találv* c. számának a refrénje lehet számunkra nagyon tanúságos. Arra hívja fel a figyelmet, hogy az élet fontos, tőlünk függ, hogy mennyire vigyázunk rá. Így nem véletlenek az öngyilkosságok, az alkoholizmus és a félrelépések sem.

Sokféle érték és értékrend létezik. Változhat családonként és kultúránként, de meghatározhatja a vallás is. Ilyen vallás által meghatározott értékrend a keresztény értékrend. Jellemző értékei lehetnek például az élet védelme, a becsületesség, a család egysége, a lelki egészség védelme, a vallás kultúrájának megtartása stb. Több előadó is képes szembemenni a keresztény értékrenddel. Ez általában vagy annak erős tagadásaként jelenik meg, vagy egyszerűen figyelemfelkeltő hatású, hiszen az emberek fokozottan odafigyelnek a botrányos dolgokra és eseményekre. Ha például kellene hoznom ilyen előadóra, akkor *Lady Gagat* kellene megemlítenem, akinek több száma is ilyen elgondolásból született. A *Judas* című száma egyenesen arra hívja fel a figyelmet, hogy a másik ember becsapása, elárulása nem rossz dolog, mert az ember nem tehet róla, ha így dönt.

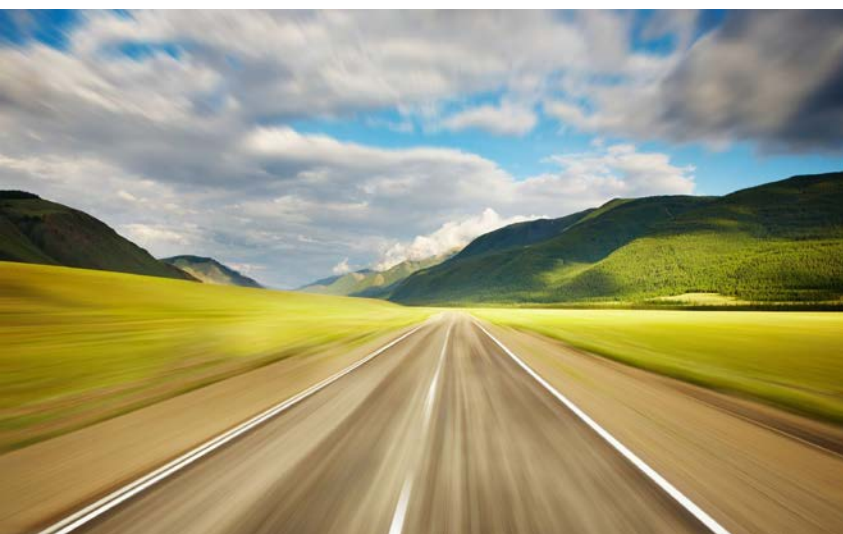
Végezetül szeretnék egy *Ákos* számból idézni:

„TASZÍT TÉGED, HA TISZTA A KÉP,
DÜHÍT TÉGED MINDEN, AMI ÉP.
TALÁN, MERT SOHA NEM LESZ A TIÉD,
TALÁN MERT NINCS ELRONTVA MÉG.”

[Ákos: *Tabula rasa*]

SZABÓ-KISS BEÁTA

ÚTON- útfélen

I.

A kocsit felbőgött, majd kikanyarodott az országútra és elszáguldott. Magda és István feltekerték a zene hangerejét, s élvezték a sebességet.

Végre elérkezett a nyaralás ideje, egy hétig azt tehetnek, amit csak akarnak. Nem kell hívásokat fogadni, ha úgy tartja kedvük, akár ki is kapcsolhatják a telefont.

Magda nézte az autópályát, a csíkok szinte összemósódtak a sebességtől. Boldog volt, felszabadult, úgy érezte, hogy semmi baj nem történhet. Aztán egyszer csak István szólalt meg:

– Mi ez a hang?

– Nem tudom – mondta Magda. – Milyen hang?

– Ez a kerregés. Nem igaz, hogy nem hallod!

Magda elkezdett fülelni a kívülről jövő, érces hangra, ami nem sok jót ígért az elkövetkező utazásra.

– Itt le tudunk menni az autópályáról – mondta István, és a kormányt az éppen mellettük elinduló lehajtósáv felé húzta.

Amikor végre csendesebb útszakaszt találtak, megálltak és István kiugrott az kocsiból. Lehajolt az autó alá, majd hangosan felkiáltott:

– Nem hiszem el! Leszakadt ez a műanyag, itt, ni! Teljesen odalóg az első kerékhez, már el is kezdte leradírozni a gumit!

Közben Magda is kiszállt a kocsiból és gondterhelten megállt István mellett.

– Akkor most mi lesz? Fel tudod kötni? – kérdezte Magda.

– Fel, magamat kötöm fel mindjárt – mondta István. – Nincs nálam sem drót, sem ragasztó, persze a szerszámokat sem hoztam el. Direkt kérdeztem a szervizben, hogy minden rendben van-e. Nem hiszem el! Azt hiszem, műszakilag nincs baja a kocsinak, de a kereket teljesen bedarálja ez a műanyag, ha így hagyjuk.

– Akkor most hogyan tovább?

– Gondolkodom. Várj, megnézem a csomagtartót, hátha találunk mégis valamit.

István a csomagtartóhoz sietett, felnyitotta és egy ideig kotorászott. Majd mérgesen becsapta.

– Semmi használható – mondta végül. – Hogy miért nem tettem el szerszámok készletet! De ki gondolta, hogy ehhez az autóhoz is kell!

Az autót nemrég vásárolták, és a biztonság kedvéért elvitték a szervizbe, ahol alaposan átnézték, és nem találtak semmi rendkívülit; valóban okkal feltételezhatték, hogy nem lesz szükség szerszámokra.

– Nincs más választásunk, csengessünk be ebbe a házba, és kérdezzük meg, van-e egy kis drótyuk vagy ragasztószalagjuk – mondta István, és a pusztá közepén álló egyetlen házra mutatott.

Beültek az autóba, és lassan elindultak, majd megérkeztek a kapu elé. István kiszállt és becsengetett. Egy középkorú hölgy pillantott ki a kerítésen, nagyon mogorvának tűnt, mint akinek éppen valami kedves elfoglaltságát zavarták meg. István elmagyarázta, mi történt, mire a hölgy olyasmit motyogott, hogy máris szól a férjének.

Nemsokára megérkezett egy szemüveges, jókedvű úr. István elmagyarázta neki is, mi történt, ő pedig a világ legtermészetesebb módján közölte, hogy máris kinyitja a garázkaput, hogy be lehessenállni. A fiatalok nem értették egészen pontosan, miért nem maradhat kint az autó, hiszen csak drótot és csípőfogót kértek, nem kell befogadni őket, de végül csak sodródtak az eseményekkel.

Magda az utóbbi időben úgy érezte, hogy semmi kedve tovább élni. A hétköznapiakat szürkének és egyhangúnak látta, a munkahelyét unalmasnak, az embereket idegesítőnek. Még az Istenbe vetett hite is megingott, nem értette, hogy miért nem sikerül semmi, amit eltervezett. Férjével sokat veszekedtek, és ettől a nyaralástól azt remélték, hogy végre egy kicsit újra összemehetnek. Eddig a pillanatig. Magda elméjében végigjátszódott, hogy bizonyára több órányi kín szenvedés után összetakolják az autót, majd – mivel ilyen hosszú útra dróttal rögzítve nem lehet tovább haladni – haza kell menniük, és az autószerelővel tisztességesen megcsináltatni. Legalább egy nap késedelem, de lehet, hogy több. A másik választás, hogy elkezdjenek a környéken autószerelőt kutatni, akit ki tudja, hol találhatnak, és közben persze megint veszekedni fognak. Az egész nyaralásnak annyi.

Fogalma sem volt, hogy ebből a helyzetből miként lehetne gyorsan kimászni, ezért inkább nem szólt semmit. Némán meredt maga elé, és utolsó erejét összeszedve

elmotyogott egy imát. Úgy érezte, hogy ha most haza kell mennie, valóban nem éli túl az elkövetkezendő időszakot.

Közben kinyílt a garázsajtó, a szemüveges úr pedig intett, hogy be lehet állni. Magda nem hitt a szemének, amikor benézett. Egy teljesen fölszerelt műhelyt látott.

– Maga autószerelő? – kérdezte a csodálkozástól remegő hangon, majd Istvánra nézett, aki nem jutott szóhoz.

– Igen. Miért? – kérdezte a szemüveges úr.

– Ez fantasztikus! Akkor van megfelelő szerszáma is!

– Igen. Leveszem az autóról a sérült részt, és mehetnek tovább, fél óra alatt kész vagyunk. Csak esztétika az egész. Otthon ráérnek megcsináltatni rendesen.

– Akkor nem kell hazamennünk! – Magda megölelte Istvánt, majd a szemébe nézett, és úgy érezte, hogy rég nem tapasztalt boldogság önti el.

II.

Péter hazafelé tartott a munkahelyéről, az autó halk morajlással szelte a kilométereket. Hetente járt haza családjához, így most, péntek este, alig várta, hogy végre megpillantsa imádott feleségét és két gyermekét. A nap már nyugodni készült, az őszi égbolt vörösen izzott. Kint hűvös idő volt, ezért jól esett bekapcsolnia a fűtést.

Egyszer csak arra lett figyelmes, hogy az út szélén egy fiatal lány stoppol. Péter sosem szokott felvenni stopposokat, de az őszi táj szentimentalizmusa és a kis-hölgy szinte gyermeki szépsége azt sugallták, hogy meg kell állnia; úgy érezte, mintha ők ketten mindig ismerték volna egymást.

A lány beszállt a kocsiba, megköszönte a segítségét, majd szótlanul bámult kifelé az ablakon. Péter a szeme sarkából folyamatosan figyelte, néha oda-odapillantott: nem kerülte el figyelmét a csodálatos barna hajkorona és a majdhogynem fekete szempár. A nő illata belengte az egész autót; Pétert édes, bódító rivület kerítette hatalmába, örökké fogoly akart maradni ebben a titokzatos, mámoros börtönben.

Nem bírta tovább a csendet, megszólította utasát:

– Miért stoppol egy ilyen szép lány egyedül a főút mellett alkonyatkor? Nem félsz, hogy valaki rossz szándékkal közelít hozzád?

– Nem féltém, tudtam, hogy jönni fogsz. Rád vártam.

– Rám vártál? – mondta Péter és egy kis szünetet tartott, mielőtt folytatta a mondanivalóját. – Hogyhogy rám vártál? Ugye, ismerjük egymást? Kezdetől fogva tudtam, hogy valahol már láttalak.

– Már többször találkoztunk. Csak bizonyára nem ismertél meg.

– Igen, az meglehet – mondta Péter, de nem merte elmondani, hogy fogalma sincs, hol látta ezt a barna hajú szépséget, és nem értette, hogy amennyiben tényleg találkoztak, miért nem emlékszik rá. Hiszen egyszerűen leenyűgöző és felejthetetlen.

A lány, mintha csak a gondolataiban olvasna, így szólt:

– A legutóbbi találkozásunkkor egészen másként néztem ki. Ezért nem emlékszel. Az emberek nagy része így van ezzel.

„Minden világos!” – gondolta Péter. – „Hiszen ha most feltételezhetően tizennyolc éves, akkor néhány éve bizonyára még nem volt ennyire szép, ezért nem hagyott bennem mély nyomot a külseje.” Teljesen elkábította a lány. Ebben a pillanatban azonban belehasított a bűntudat, amiért idegen stopposokról fantáziál, miközben otthon várja őt két gyermeke és gyönyörű felesége.

– Gyakran érzel bűntudatot? – kérdezte váratlanul a lány, és fekete szemével úgy bámult Péterre, mintha a veséjébe látna.

– Miből gondolsz? Miért kellene bűntudatot éreznem? Tiszta a lelkiismeretem.

– Talán azért, mert szinte soha nem vagy a családot mellett, stopposokat veszel fel az út széléről... és mindenféléről ábrándozol közben.

– Azért nem vagyok otthon, mert dolgozom. A stopposokkal pedig nincs semmi probléma, jót teszek velük, vagy nem?

– De igen. Csak elgondolkodtam, hogy a feleséged vajon mit érezne, ha látná, hogy egy fiatal nő ül melletted. Persze mindezt azután, hogy egy hete nem vagy otthon.

Péter úgy érezte, mintha fejbe vágták volna: most tudatosult benne, hogy amit tesz, tényleg nem jóték; ha felesége fülébe jut, hogy egy idegen nőt fuvarozott, aki ráadásul több mint gyönyörű, ki lesz fordulva önmagából. Pedig akkor még túlfutott vágyairól, amelyek percről percre egyre intenzívebben jelentkeztek Péter érzékeiben, mit sem sejtene.

– Gyakran féltékeny a feleséged? – kérdezte a lány, és tekintetét most már le sem vette Péterről.

– Nem igazán féltékeny típus – válaszolta Péter, de nem mondott teljes mértékben igazat.

– Hát persze! Jóképű férfi vagy, hetekig távol a családtól; én bizony féltékeny lennék. Vagy talán azért nem szól semmit, mert szeretőket tart?

– Miket hordasz itt össze? – mondta Péter felháborodottan, belül mégis elbizonytalanodott.

Gyakran elképzelte, vajon mit csinálhat az asszony esténként, de aztán gyorsan elvetette ezeket a gondolatokat, hiszen hitvese olyan tiszta lény, hogy eddig teljesen bizonyos lehetett az ártatlanságában. Igaz, nagyon szép.

– Ugye, nem is elképzeldetetlen?

Péter megállt a kocsival és a lány felé nézett.

– Ki vagy te, hogy itt vallatsz engem? Mit akarsz tőlem?

– Inkább az a kérdés, hogy te mit akarsz tőlem? De a választ már úgyis tudod.

– Mire célsz?

– Gyere, tedd meg, amit akarsz, a feleséged soha nem tudja meg. Aztán meg lehet, hogy nem is kellene büntudatot érezned. Hiszen talán otthon ő is ezt teszi.

A lány közelebb hajolt Péterhez és belesúgta a fülébe:

– A tiéd vagyok!

Péter érezte bőrén a lány forró leheletét, csupán fél centi választotta el őket egymástól; természetfölötti vágy dübörgött benne, nem tudott uralkodni magán.

Elfelejtett mindent. A múltat, a jövőt, a családját, a barátait, azt, hogy honnan jött és hova tart. Csak egy dolog érdekelte: a lány.

Mielőtt ajkuk összeért volna, Péter elfordította a fejét, és véletlenül meglökte a visszapillantó tükörre akasztott rózsafüzért. A lány összerándult, mintha megütötték volna és elhúzódott Pétertől.

– Valami baj van? – kérdezte a férfi?

– Semmi gond – felelte a lány.

– Csak elszomorodtam. Gyáva vagy.

Úgysem mered megtenni.

Péter elgondolkodott. Tényleg gyáva volna? A lányra nézett, aztán a rózsafüzérre, aztán megint a lányra. Mintha már nem látta volna olyan kívánatosnak és frissnek. Látta, hogy eltakarja a szemét, de az ujjai közül őt figyeli. Volt benne valami közönséges, valami bántó, valami kellemetlen... és valami határozottan taszító.

– Jobb, ha elmegy – mondta végül.
– Ugye, mondtam, hogy gyáva vagy – a lány megvetően elhúzta a száját. – Fatökű!
– Takarodj! – mondta Péter. Már nem nézett a lányra. Hallotta az ajtó csapódását.

Amikor elindult, a visszapillantó tükörben még hátranézett. A lány már nem volt sehol. „Hová tűnhetett?” – kérdezte magától. Ismét a rózsafüzérre nézett, és már sejtette a választ.

Néhány órával később a kocsija begördült az udvarra. Felkapcsolódott a külső villany, majd felesége vidáman pillantott ki a bejárati ajtón. Péter úgy rohant hozzá, mintha hónapok, sőt, évek óta nem látta volna.

– Végre itthon vagytok! – mondta kedvesének, és forrón megcsókolta.

– Mi van veled? – kérdezte az asszony, amikor kibontakozott az ölelésből. – Csak egy hete mentél el!

– Igen, csak egy hete, mégis nagy utat tettem meg. Végre itthon vagytok!

III.

Mi történik, amikor az ember huzamosabb ideig nem alszik? Hallucinál? Megváltoznak a reflexek és a mozgáskoordináció? Agresszívebb lesz? Szédül?

Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre kereste a választ Balázs, miközben lenyomta az indexet és fehér furgonjával megelőzött egy teherautót, majd 110-el vágatott tovább a főúton. Meleg júniusi délután volt, a nap időnként Balázs szemébe sütött, a klíma egyenletesen fújta a hűvös levegőt.

„Tizenhat óra” – hangzott a rádióból, Balázs önkéntelenül összerezgett. Megrázta a fejét, amely egyre fájdalmasabban sajgott, szemeibe pedig mintha megannyi tút szurkáltak volna.

– Rohadt légkondi! – mondta fennhangon, és kicsit lejjebb eresztette az ablakot.

A hűsítő szél rögtön az arcába csapott, és érezte, hogy kitisztul az agya. Ha jól számolta, már harmincnégy órája volt talpon, előző nap hajnalban kelt, ebéd után azonnal indult szállítmányával, majd az éjszakát munkával töltötte, reggel pedig folytatta útját a piacra, ebédelt, majd újabb út következett. Feleségével együtt virágkötéssel foglalkozott, kiépített megrendelői rendszerrel, külső bedolgozókkal és helyi alkalmazottakkal. Ballagás előtt nem állhattak meg egy pillanatra sem, hiszen az egész év legnagyobb bevételét ilyenkor gyűjtötték össze. Balázs részben kiosztotta a kellékeket a munkásoknak; a kész csokrokat – melyek szárazvirágokból, plüssálatokból és édességekből álltak – és az ajándékokat elhordta a piacra, boltokba, otthon pedig – ha nagyon szorított a határidő – segített a feleségének. Ebben az időszakban pedig az egész család munkájára szükség volt, hiszen a nyár többi részében már alig számíthattak vevőkre.

Balázs elkanyarodott, és a nappal szemben kellett tovább folytatnia útját.

– De jó, most végig ez lesz – zsörtölődött félhangosan és elővette a napszemüvegét.

Próbált kizárólag arra koncentrálni, hogy nemsokára otthon lesz, és, munka ide vagy oda, ő bizony lefekszik aludni. Nem érdekli sem a felesége sopánkodása, sem a plüssmacik ragasztása, sem a csodálatos profit, csak az alvás. Érezte, hogy arcát előnti a forróság a napsütéstől, szeme a folyamatos hunyorgástól – ami még a napszemüveg oltalmazó sötétsége alatt is elkerülhetetlen volt – időnként le-lecsukódott. Feje egy pillanatra magatehetetlenül lebillent, de Balázs minden erejét összeszedve fölemelte és kimeresztett szemmel tovább koncentrált.

– Nem hiszem el, hogy ezeknek éppen itt kell ezzel a lovaskocsival bohóckodniuk – mondta, miután meglátott maga előtt egy szekeret.

Ahogy figyelmesebben szemlélte a járművet, észrevette, hogy csupán hagyományos utánfutót húz egy másik autó, ami most jobbra fordult és egy mellékúton haladt tovább. Balázs egyedül volt a betonon, száguldhatott, ahogy csak bír, és csodálhatta a fákkal szegélyezett, enyhén dombos vidéket. Balra nézett, és egy óriás lábát pillantotta meg. Önkéntelenül összeresztette hátra fordulva rádöbbsent, hogy csak az egyik fa tévesztette meg az elméjét. Elmosolyodott és eszébe jutott, hogy gyerekkorában a különleges kérgű, hatalmasra nőtt fákat mindig valamilyen mesebeli lény tulajdonságaival ruházta fel. Maga előtt látta ráncos bőrüket, torz arckifejezéseket, melyek néha gonoszsgot árasztottak, máskor kedvességet. Levelekkel felöltöztetett karjukkal hívogatóan integettek Balázs felé.

– Persze, hogy felmászok, megyek, kényelmes vacokot készítetek magamnak, és azokra a jó, puha levelekre lehajtom a fejem – mondta, és elindult.

Egyre közeledett és már előre elképzelte, milyen pozícióban helyezkedik el rögtönzött szálláshelyén. A kedves lények vidáman csalogatták maguk felé.

– Megyek már, nem kell úgy sürgetni! – mondta, és mosolyra húzódott a szája.

A következő pillanatban hatalmas ütést érzett a mellkasán, majd a homlokán, egész testét örületes nyomás járta át, mintha satuba került volna.

– Nem kell ennyire megölelni! Ez fáj! – mondta Balázs, és próbálta magát kiszabadítani az erős kezek szorításából.

Az óriások most gonosz arcukat vették elő és hahotázva nevettek. Balázs kétségbeesve vergődött az egyre erősebben préselő karok között, de a kegyetlen lények csak nem engedtek. Ki tudja, mennyi ideig tartott ez a tehetetlen állapot, amikor egyszer csak vihogni, ujjongani kezdtek körülötte, majd a hangjuk egyre erőteljesebben, megannyi szirénához lett hasonlatos. Már nem tudta eldönteni, melyik porcikája fáj jobban. Az egész teste hasogatott.

Majd az óriások egyszer csak engedtek a szorításból, és Balázs végre kinyújthatta a lábait. Most viszont törpék kezdtek vizsgálgatni, szemébe világítottak, szurkálták, lekötözték, orrába valamilyen csövet dugtak, aztán ringatták.

– Hát persze! Fájdalomcsillapítót adtak a törpék! – állapította meg Balázs, és kellemes, bizsergető érzés járta át az egész testét. – Köszönöm, kedves töletek! Ez nagyon jó!

Ebben a pillanatban újra kisgyermeknek érezte magát. Tudta, hogy felemelik, kiságyba fektetik. Édesanyja arcát látta – amely mindig gyengéd volt –, megsimogatta, majd betakarta. Aztán felriadt, és eszébe jutott, hogy még nem ragasztotta fel a plüssmacikat. Legalább ezer plüssmaci tornyosult előtte, Balázs elővette a ragasztópisztolyt, de nem tudta használni, mert a ragasztó teljesen eldugította.

– Nem baj, akkor addig úszom egyet bennetek, macik! – mondta, és a világ legtermészetesebb módján belevetette magát a plüssállatok tömegébe, amely egy egész páncéltermet foglalt el, mint a Kacsamesékben Dagobert kincsestára.

Balásznak régi álma volt, hogy úszhasson és ugrálhasson a plüssmacikban, most fejest ugorhatott a tömegbe és lubickolhatott, mint a delfinek. Majd felesége jelent meg az ajtóban és kétségbeesve szölongatta:

– Balázs! Kedvesem! Nézz rám! Kérlek, ne hagyj itt!

– Nem hagylok itt, csak úszom egyet! Mindjárt folytatom a munkát!

– Kérlek, ne tedd ezt velem! Bocsáss meg!

Érezte, hogy az asszony megsimogatja az arcát. Most egészen közel látta magához, érezte az illatát.

Becsukta a szemét és élvezte a finom kezek érintését.

– Gyere, fekdj ide mellém! – invitálta feleségét egy óriás macihoz, és ő maga már el is helyezkedett. A nő azonban elfordult tőle, és egy fekete árnyékhoz beszélt, akit Balázs nem tudott pontosan beazonosítani.

– Az egész az én hibám – mondta az asszony. – Túlterheltem. Sosem bocsátom meg magamnak.

– Ne hibáztassa magát, Asszonyom! A férjének kivételes szerencséje volt. Az a hölgy, aki mosdót keresett, ezer másik helyen megállhatott volna. Így viszont idejében felfedezte a balesetet, és az Ön párja a legjobb kezekbe került. Még pár nap, és felébredhet a kómából. Jöjjön, muszáj kicsit pihennie!

– Tudod mit? – mondta Balázs. – Akkor majd egyedül alszom ezen a kényelmes fekhelyen! – Azzal magához ölelte a plüssöket és kényelmesen elnyújtózott a játékokból font puha ágyon.

A pályakezdők krízise

*A Lélegzet Magazin
egy keresztény online
női magazin.*

*Írásaival inspirálni,
elgondolkoztatni, segíteni és
bátorítani szeretnék a fiatal nőket,
az olvasókkal együtt keresve
a válaszokat az élet nagy kérdéseire,
próbálva közösen megérteni
Isten üzenetét.*

*Rovatai szólnak
női karakterekről a Bibliában,
pszichológiai témákról,
életmódról, divatról, kultúráról,
kreatív ötletekről, saját történetekről.*

*Most a Pszichológia rovatból
osztunk meg egy írást.*

BODA LÍDIA

Két fontos és gyakori jelenségről szeretnék írni. A húszas éveinkben, kikerülve az egyetemről, ropogós diplomával a hónunk alatt, világmegváltó tervekkel a fejünkben rálépünk a pályakezdő álláskeresők útjára. Ez az út azonban napjainkban sokszor olyan hosszúra nyúlik, hogy a kezdeti lelkesedés és ambíciók szépen lassan kopni kezdenek. Ez a látszólagos egy helyben toporgás gyakran idézi elő vagy súlyosbítja a kapunyitási krízist. A másik sokakat érintő jelenség, ami szintén a legtöbb esetben erős szorongást és krízist idéz elő, az a már munkához jutott fiatalot megfulladásztó érzés, hogy a munka, amit végez, egyáltalán nem hasonlít ahhoz a vágyott képhez, amit tanulmányai alatt dédelgetett magában, egyáltalán nem okoz neki örömet és rémisztő a gondolat, hogy ezentúl így kell élnie az életét.

Ahogy próbáltam összeszedni a gondolataimat ehhez a cikkhez, számos saját élmény és ismerőseimtől hallott személyes tapasztalat jutott eszembe. Később pedig ahogyan a szakirodalomban keresgéltem a pályakezdők munkavállalása körüli nehézségekre vonatkozóan napjainkban, érdekes volt számomra, hogy milyen pontosan megragadják a szakemberek ezt a jelenséget, „tényfeltárnak” és elemeznek, rávilágítanak a kritikus pontokra, mégis inkább szomorúságot éreztem az olvasottak miatt és nem a sorsközösségből fakadó erőt és reményt. Sztetelszky Zsuzsanna szerint számos szakember úgy látja, hogy a világtörténelemben ez az első generáció, amelynek nincsenek közösen képviselhető értékei és emlékei. De nem minden írás volt ilyen szemléletű és én ebben a cikkben szeretnék a pozitívumokra is fókuszálni. Ígérem, ha átrágjuk magunkat a nehéz gondolatokon, akkor a végén helyet kap a biztatás és a változtatás lehetősége.

AZ ÁLLÁSKERESÉS KÜZDELMEI...

Keveseknek alakul olyan szerencsés módon az élete a felsőoktatási képzést elhagyva, hogy azonnal a képzettségüknek és érdeklődésüknek megfelelő munkát találnak. Megvan a hön áhított papír, amiért annyit küzdötünk, a szülők büszkéik, mi egy hétig csak ünneplünk, és hirtelen nem tudjuk, mit is kezdünk magunkkal. Néhány hetet adunk még magunknak, hiszen megérdemeljük és addig a gondolataink is letisztulnak. Aztán rávesszük magunkat, hogy a frissdiplomás önéletrajzunkat jól átgondoltan elküldjük néhány helyre. Eleinte nagyon kicsi azoknak az állásajánlatoknak a száma, amik minden szempontból megfelelőek, és ha találunk egyet, akkor hajlamosak vagyunk annyira beleélni magunkat, hogy már el is képzeljük, melyik úton fogunk reggelente menni a munkahelyre, hány hónap múlva fognak előléptetni, milyen képeket és idézeteket fogunk kitenni az íróasztalunkra (ha lesz). Aztán ahogy napokig hiába várjuk a hívást, csalódottak leszünk. Ez újra és újra megtörténik és mi mindig kicsit józanabbak leszünk. Idővel már nem leszünk olyan válogatósak az álláslehetőségeket illetően.

Nó a szorongás, a bizonytalanság, a csalódottság. A létbizonytalanság és a munkanélküliség már nem is olyan távoli fogalmak. Aki otthon lakik, valamennyire szerencsésebb helyzetben van, hiszen a lakhatása miatt legalább nem kell aggódnia. A sikertelen jelentkezések komoly próba elé állítják az önértékelést és a valós énképet. Tari Annamária klinikai szakpszichológus fogalmaz úgy, hogy önértékelés legyen a talpán, amelyik huzamosabb ideig bírja a környezet passzív és lényegében negatív hozzáállását. „Ha jó vagyok, akkor miért nem kellek senkinek?” A verseny igazán komoly, ha a feszültség tovább már nem viselhető el, sok esetben a válasz egy kevésbé kívá-

natos, kevesebb szaktudást igénylő vagy kevesebbet fizető állás elvállalása. Ezt sok esetben megalkuvásnak érezhetjük.

„HÁT EZÉRT KÜZDÖTTEM, TANULTAM ENNYIT?”

Egy másik válasz lehet a kudarcra az önmagunkba fordulás, a saját képességeink leértékelése és a világ kiszámíthatatlanságának erősítése magunkban. Sajnos a tanult tehetetlenség nagyon veszélyes dolog. Egyre inkább passzív résztvevői leszünk a saját életünknek, a kontroll érzése folyamatosan csökken és az áldozat-pozícióba csúszhatunk bele. Ezen pedig csak ront, ha olyan régi osztálytársak, csoporttársak posztjaival és képeivel találkozunk, akik látszólag álmaik életét élik és sikeresek a munkájukban.

Megoldásnak tűnhet ebben a helyzetben a külföldre költözés is, hiszen a létbizonytalanság megszűnéséért akár olyan árat is hajlandóak vagyunk fizetni, hogy jóval alacsonyabb színvonalú munkát végezzünk. Bármi legyen is a reakciónk erre a kiszámíthatatlan és bizonytalan álláskereső időszakra, ismét Tarit idézve: nagyon fontos, hogy megőrizzük a helyes énképünket és képesek legyünk tudatosítani magunkban az értékeinket és kompetenciáinkat csakúgy, mint hiányosságainkat és elfogadni azt, ha egy lehetőségnek még nem jött el az ideje.

Ehhez nagyon sok tudatosságra és őszinteségre van szükségünk magunkkal szemben. Fontosnak gondolom a bölcsességért való imádkozást; nagyon nehéz megítélni, hogy mi az az időszak, amíg megengedhetjük magunknak, hogy egy számunkra kedves álláslehetőségre várjunk, nemet mondvá a nem elég jókra, illetve hogy mikor jön el az a pont, ahol egy későbbi előrelépés reményében el kell fogadnunk egy kevésbé kívánatos pozíciót. Az apró sikerélmények meglátására és a szeretteink biztató szavaira nagyon nagy szükségünk van ebben a bizonytalan helyzetben. Igyekezzünk olyan emberekkel körülvenni magunkat és meghallgatni őket, akik esetleg már átéltek hasonló időszakot és hisznek bennünk és az értékeinkben.

Azt gondolom, hogy az erőtlenséget nyugodtan „megengedhetjük” magunknak. Igenis megvan az ideje a küzdelmeknek és az elfáradásnak az álláskeresés útján. Meg kell állni időről-időre: számot vetni, erőt gyűjteni, hogy aztán tovább próbálkozhassunk. Ez az ígéret pedig ne hagyjon el minket: „Mert csak én tudom, mi a tervem veletek – így szól az Úr –: békességet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövőt adok nektek.” [Jer 29,11]

AMIKOR NEM VAGYOK A HELYEMEN...

Lehet többeteket érint/érintett a második jelenség, amiről röviden szólni szeretnék. Tudom, hogy a környezetemben több barátom és ismerősöm is küzd ezzel. Tegyük fel, hogy kaptunk állást, lehet már több hónapja, éve is a cégnél, intézménynél dolgozunk, viszonylagos anyagi biztonságban, a munkatársakat is megszoktuk már. De minden hétköznap reggel gyomorgörccsel ébredünk, már a munkahely gondolatára is összeszorul a torkunk, de a legnyomasztóbb és legrémisztőbb mégis, amikor arra gondolunk, hogy mi van, ha nem vagyunk a helyünkön? Lehet, hogy rossz irányt választottunk és hiába volt az a sokévnnyi tanulás, mert egyáltalán nem okoz örömet az a

munka, amit végzünk... Nincs meg az a bizonyos „flow-érzés”! „De most már keresztet rá, túl késő ezen gondolkodni, talán majd a gyerekem valami nagyot visz véghez, ő majd megvalósítja magát!” Pillanatokra elhisszük, hogy valószínűleg ilyen a felnőtt lét, a szüleink se biztos, hogy szerették a munkájukat, a lényeg a biztos anyagi megélhetés, aztán pedig a munkán kívüli életnek kell örülni. De mégse hagy nyugodni az érzés, hogy „én ennél többre is képes lennék és talán más területen jobban kamatoztathatnám a tehetségemet”.

Féltreértés ne essék, én itt nem arról beszélek, hogy maga a munka világa és a diák szerep elhagyása a rémisztő tényező és nem is egy alapvető elégedetlen világképről – amikor képtelen vagyok meglátni az értéket a munkámban –, hanem arról a nagyon mélyről jövő megérzésről, hogy nem vagyok a helyemen. Itt újra előjön az őszinteség és az önismeret. Nem vagyok képes elköteleződni, rémiszt a munka gondolata, szorongok az alacsony önértékelésem miatt a munkatársaim és a

főnökeim előtt, avagy tényleg arról van szó, hogy idegen szerepet kényszeríték magamra? És ha tényleg így van, akkor jön a nagy kérdés, hogy mi lenne az én igazi szerepem? „A legjobb barátom most iratkozott be cukrásztanfolyamra... Végülis én is szerettem mindig sütni, lehet, hogy ez az én utam is!... De hát igazából mindig volt egy olyan álmom, hogy legyen egy zenekarom. Talán elkezdhetnék magánénekre járni és zenekart keresni... De az unokatestvérem meg abból él, hogy körbeutazza a világot és blogot ír, meg gyönyörű fényképeket készít. Lehet, hogy el kellene dobní mindent, venni egy túrazsákot aztán nekivágni a világnak... De...”

Egy bizonyos Adam Smiley Poswolsky nemrég írt egy könyvet *Quarterlife Breakthrough (Kapunyitási áttörés)* címmel, amiben leírja, hogy ő hogyan élte meg ezt az egzisztenciális krízist és hogyan vette a bátorságot, hogy lépéseket tegyen az álmai elérése felé. Szeretném megosztani veletek azt a három lépést, amit ő javasol arra az esetre, ha felismered, hogy nem vagy a helyeden.

1. VEDD KÖRÜL MAGAD TÁMOGATÓ EMBEREKKEL!

Egy ilyen nagy döntéshelyzetben nagyon fontos, hogy legyenek olyan emberek körülötted, akik józanul, téged ismerve, de hittel tudnak biztatni a változás felé vezető úton. Nem irreális vágyakat táplálnak, de mégis el merik képzelni veled együtt a sokak számára lehetetlent.

2. TALÁLJ OLYAN CÉLT, AMI SZÁMODRA ÉRTEKES!

Ahelyett, hogy mások álmait kezdted el élni, őszintén magadba kell nézni és bevallani, hogy mi az, ami a te életedben, a te számodra értékes út. Több mint két évtizednyi tapasztalatot hordozol magadban, és kell, hogy legyen némi sejtésed arról, hogy mi az, amire te Istentől talentumot kaptál és milyen területen tudnál te hozzátenni valamit a világhoz. Mik azok a tevékenységek, amik igazán örömmel töltötenek el és amik közben le tudod vetközni a szorongásaidat.

3. CÉLTUDATOSAN MOZDULJ ELŐRE!

Ez a lépés pedig arra vonatkozik, hogy amint az elhatározás megszületett, készíts terveket, konzultálj másokkal, szerezz információkat arról a területről, amerre mozdulni szeretnél. Ez nem jelenti azt, hogy rögtön hagyd ott a munkahelyedet és dobj el mindent. Egy biztos állás nagy segítség lehet abban az időszakban, amikor terveket készítesz és új készségeket sajátítasz el.

Én hiszek abban, hogy kellő önismerettel és Istenre való odafigyeléssel megtalálhatjuk magunkban a választ arra a kérdésre, hogy hol van a helyünk. Különös módon, de ahogyan elkezdted nyitott szívvel és elmével keresni ezeket a válaszokat, ajtók fognak megnyílni és olyan lehetőségeket fogsz meglátni, amiket addig nem észleltél.

Érzem, hogy a cikk végén a tudományos pszichológiától kicsit elkanyarodtunk egy kevésbé megfogható szemlélet felé, de ez rendben van, mert a pszichológia előtt is vannak rejtve maradó jelenségek. Így biztatnám Titeket arra, hogy váljatok nyitottá és keressétek bátran Isten Rátok vonatkozó tervét! A krízis és a megtorpanás továbbra sem kóros és rendellenes. Rémisztó. Igen. De számos lehetőséggel van tele és a fejlődéshez szükségünk van arra, hogy Isten néha lemetsszen néhány ágat rólunk azért, hogy gyümölcsöt teremjünk.

BÁTORSÁG TEHÁTI!

Öt tévhit és öt igazság az igazi férfiasságról

MI, FÉRFIAK, JÓCSKÁN KÜLÖNBÖZÜNK A NŐKTŐL, AGYMŰKÖDÉSÜNK IS ELTÉR EGYMÁSTÓL. EGY FÉRFI MÁSKÉNT DOLGOZZA FEL AZ INFORMÁCIÓKAT. RÉSZBEN E KÜLÖNBSEGEK OKOZZÁK, HOGY A FIÚKBAN TORZ KÉP ALAKULHAT KI AZ IGAZI FÉRFIASSÁGRÓL.

1. TÉVHIT: Az igazi férfi robusztus, bátor és erős.

A férfi robusztus termetéről és keménységéről ismerszik meg. Versenyszellemre nevelik. Azt tekintik értéknek, ha győzni tud, ha bátor, ha ő a nagyobb, az erősebb. A lányok nevelése általában nem ezekre a célokra irányul.

Az igazság ezzel szemben az, hogy az igazi erőnek nem sok köze van a fizikumhoz. A fizikai erőnek is megvan a maga helye, de az igazi férfiasság ennél sokkal többet jelent: azt, hogy az illető erős jellemvonásokat alakít ki szellemi, érzelmi, lelki és kapcsolati téren.

2. TÉVHIT: Az igazi férfi nem mutatja ki az érzelmeit.

Bizonyos, hogy az elmúlt tíz-tizenöt évben társadalmilag elfogadottabbá vált a férfiak érzelmenyilvánítása. Ennek ellenére a fiúkat többnyire még ma is úgy nevelik, hogy egy férfi ne mutasson ki és ne is fogalmazzon meg érzelmeit (kivéve a haragot).

A kisfiú sokféle érzelmeket él át, de az évek során megtanulja, hogy egy férfi elfojtja érzelmeit, és mindig, még nehéz helyzetben is nyugodt, higgadt és összehúzódt. Ezt sokszor az apák adják tovább fiaiknak. A fiúk sok olyan intést hallanak apjuktól, amelyet lányok soha: „Katonadolog!”, „Oda se neki!”, „Férfi vagy te, vagy gyáva nyúl?”, „Viselkedj férfiként!”

Az igazság ezzel szemben az, hogy a férfiaknak igenis vannak erős érzelmeik. A szeretetet, gyengédséget, kedvességet, tapintatot, érzékenységet, empátiát, gondoskodást, együttérzést nem szokták a férfias tulajdonságok közé sorolni, pedig az evangéliumokban valamennyi elmondható Jézusról, aki férfi léte mély érzelmeiket élt át és fejezett ki. A szülők helyesen teszik, ha segítik fiaikat, hogy felismerjék és megfelelően fejezzék ki érzelmeiket.

3. TÉVHIT: Az igazi férfi nem gyenge és sohasem sír.

A történelem során a férfiakat arra nevelték, hogy a sírás a gyengeség megnyilvánulása, ezért megtanulták elnyomni a fájdalom és szomorúság érzését. Ha egy férfi sír, lányosnak bélyegzik. Az igazság ezzel szemben az, hogy az igazi férfi képes megkönyözni fájdalmát, bánatát. Jó, ha a szülők segítik fiaikat eljutni odáig, hogy nyugodtan merjék könnyekkel is kifejezni fájdalmukat, keserűségüket.

4. tévhit: Az igazi férfi mindent tud a szexről.

A mai kultúra a fiúkat kicsi koruktól kezdve szexuális tartalmú képekkel, üzenetekkel bombázza. A kamaszfiúk megtanulnak úgy beszélni szexuális témákról, kalandokról, mintha saját élményeik volnának, noha legtöbbször nem azok. Így alakul ki a tévhit, hogy a fiúk mindent tudnak a szexről. Ez a szemlélet semmibe veszi Isten elgondolását a szexualitásról, torzíja a nőkről alkotott képet, túlhangsúlyozza a szexuális teljesítményt és akadályozza a nővel való igazi kapcsolat-teremtést.

Fontos, hogy a szülők bibliai alapokon álló, értékekre irányuló szexuális neveléssel ellensúlyozzák ezt a téves felfogást. Ez nem egyszeri megbeszélést, hanem folyamatos párbeszédet jelent, ami mindig a gyermek korának megfelelő módon közelíti meg a szexualitás témakörét.

5. TÉVHIT: A férfi értékét a foglalkozása és a jövedelme határozza meg.

„Mi a foglalkozása?”, „Mennyit keres?” – a férfi általában ezeket a kérdéseket hallja először, amikor valakivel találkozik. A fiúk versenyszellemben nevelkednek, és kultúránkban alapvető értékmérő, hogy valaki milyen munkát végez és mennyit keres vele. Ez rendkívül nyomasztóan hat a fiúkra és a férfiakra, mivel nem a lelkiekre, hanem túlságosan is az anyagiakra helyezi a hangsúlyt. Valójában a karrier és a jövedelem túlhangsúlyozása akadály lehet annak, hogy az ember meghallja Isten hangját.

A Szentírás kimondja, hogy „senki sem szolgálhat két úrnak” [Mt 6,24]. **Az ember, a férfi igazi értékét Istennel való kapcsolata határozza meg.** A fiúkat meg kell tanítani, hogy a világ foglalkozási és jövedelmi mércéjén túltekintve abban lássák a legfőbb értéket, hogy milyen kapcsolatot alakítanak ki Krisztussal. Minden fiú e sorsdöntő kapcsolat által lesz azzá a férfivá, akinek Isten meghallgotta.

*Forrás: Christian Broadcasting Network /Magyar Kurír
Fordította: Ménesi Krisztina*

KERESZTÉNY ÉLETÜNK RÉSZE A HAZUGSÁG?

A hazugság pszichológiai mivolta

DE MI A HAZUGSÁG?

„Hazugságról vagy megtévesztésről akkor beszélhetünk, ha az egyik ember előre megfontolt szándékkal vezet félre egy másikat anélkül, hogy ebbéli szándékára figyelmeztetné a célpontot, illetve hogy a célpont erre kifejezetten kérte volna.” (Az idézet Dr. Paul Ekman-tól származik, aki kutatásait több mint ötven éve kezdte a témával kapcsolatban, felfedezései – nem túlozva – a legkitűnőbbek.)

RÁDI DÁVID

A HAZUGSÁG ÁRNYÉKKÉNT HÚZÓDIK MEG ÉLETÜNKBEN. KÖVET MINKET MINDENHOVÁ, RÉSZÜNKKÉ VÁLT, OLYANNYIRA, HOGY SOKSZOR ÉSZRE SEM VESSZÜK AZT, HOGY MIKOR HAZUDUNK. UGYAN KI KÉPES A NAP 24 ÓRÁJÁBAN MAGÁT FIGYELNI, HOGY MÉG VÉLETLENÜL SE HAZUDJON SOHA SENKINEK? ELEVE, HA EGYEDÜL ÉLNEINK A FÖLDÖN, MÉG AKKOR IS KÉPESEK LENNÉNK A HAZUGSÁGRA, MERT MÉG MINDIG HAZUDHATUNK EGY VALAKINEK: ÖNMAGUNKNAK! MÁS ÉLŐLÉNY NEM KÉPES RÁ, SAJÁTOS EMBERI TULAJDONSÁG. BÁRÁNYBŐRBE BÚJT FARKASOK VAGYUNK.

HOGYAN ÉS MIKOR KERÜL BELE AZ EMBER ÉLETÉBE A HAZUGSÁG?

Gyermekeinknek azt tanítjuk, hogy hazudni csúnya dolog. Hároméves gyermekekkel végeztek egy kísérletet: Magukra hagyták őket egy szobában, melynek közepére egy játékot helyezett a kísérletvezető és megtiltotta nekik, hogy körülötte mászkáljanak vagy nézegessék, ha pedig megszegnék a tiltást, jön a büntetés. A magatartásukat filmre vették. Mint később kiderült, a gyermekek 90%-a engedetlen volt. Hány százalék vallotta be? Csupán 38%-uk.

Amikor a kísérletet ötévesekkel is megismételték, mit gondolnak, közülük hány százalékuk ismerte be? Egy sem! Ettől a kortól hajlamosak vagyunk arra, hogy becsapjuk a körülöttünk lévő személyeket és elhallgassuk rosszaságainkat. A gyermek magába szívja a tudást, eltanul mindent, amit csak lát.

Fontos tudnunk, hogy ebben az életkorban a gyerekek fokozatosan tanulják meg a színlelés szabályait, többek között azt, hogy a játékban veszíteni tudni kell, vagy azt, hogy játék közben (például kártya) ne mutassák ki érzelmeiket.

A színlelésnek számos motivációja lehet: a negatív következmények kivédése; az önbecsülés fenntartása vagy hatásosabb megküzdés a saját érzésekkel; normák és konvenciók figyelembevétele; a kapcsolat dinamikájának szabályozása. Azt is fontos tudnunk, hogy még nem egészen képesek a valóság, a látszat vagy az álom megkülönböztetésére.

Ahogy telik az idő, a gyerekek fokozatosan ráébrednek arra, hogy van olyan szabályszegés, amit a szülő nem tud ellenőrizni és ezekben az esetekben a hazugságuk sikeres lesz. Minél idősebb az ember, annál inkább el tudja rejteti lelkiállapotát és képes egy fikció kitalálására.

A hazugságnak két alapvető módja van:

A LEPLEZÉS ÉS A MEGHAMISÍTÁS.

- 1.) Az eltitkolás, ill. leplezés során a hazug visszatart bizonyos információkat anélkül, hogy bármi igaztalanságot mondana.
- 2.) A meghamisításnál azonban egy újabb lépés történik. A hazug nemcsak visszatartja a valódi információkat, hanem olyan hamis dolgokat mond, amelyeket igazságként állít be. Abraham Lincoln egyszer azt mondta, hogy nem elég jó a memóriája ahhoz, hogy sikeres hazudozó lehessen.

A leplezést nem mindenki tekinti hazugságnak: ezt a szót sokan az igazság durva meghamisítására tartják fenn. Ha választani kell, a hazugok általában a leplezést részesítik előnyben a hamisítással szemben, mert ennek számos előnye van: elsősorban az, hogy könnyen kivitelezhető. Passzív folyamat, semmit sem kell kitalálni, a lebukás esélye kicsi. A leplezés a társadalomban kevésbé elítélendő. Könnyű védeni, kicsi a kockázat. Ha már csak azt mondja, hogy „legjobb emlékezetem szerint”, számos kiskaput hagy magának. Ez a módszer valahol félúton van a leplezés és a hamisítás között.

Azonban a hazug mindig lebukhat, ha elég figyelmesek vagyunk, hiszen egyetlen hiba elárulhatja az igazságot! Paul Ekman *szívárgásnak* hívja, ha egy hazug véletlenül felfedi az igazságot. Ha pedig viselkedése arra utal, hogy megtévesztésről van szó – de anélkül, hogy feledné az igazság mibenlétét –, ezt a *megtévesztés jelének* vehetjük. Ez választ ad arra, hogy valaki hazudik-e vagy sem, azonban arra nem, hogy mit rejt el valójában. Ezt csakis a *szívárgás* tudja megválaszolni.

VAJON MIRE FIGYELÜNK A LEGJOBBAN?

A szavakra és az arckifejezésekre. A hazug arra figyel, hogy ezeken a csatornákon adja le a hamis jelzéseket. *Szavakkal* kapcsolatban a hazugok erősen cenzúráznak: kiszűrik azokat az üzeneteket, amelyeket nem akarnak kiadni. Az *arc* közvetlen összeköttetésben áll agyunk érzelmekért felelős területeivel, szavaink pedig nem. Amikor egy érzelem megjelenik, az arcizmok önkéntelenül is működésbe lépnek. Akaratlagos módon vagy megszokásból képesek vagyunk manipulálni ezeket az arckifejezéseket annak érdekében, hogy elfedjék érzelmeinket, de ezt csak bizonyos mértékben tudjuk megtenni. (A mosoly a legkönnyebben reprodukálható arckifejezés, de gondolnánk, hogy több mint 60 féle létezik?) A *hangra* és a *testre* szinte nem is figyelünk. Ha a hazugság harag vagy félelem elfedésére irányul: a hang magasabb és hangosabb lesz, emellett a beszéd tempója is felgyorsul. A testünkkel pedig bizonyos mozdulatokat végzünk, melyeket az alábbi módon csoportosíthatunk:

Emblémák: szavak helyett használatos mozdulatok (vállrándítás: nem érdekel, nem tudom)

Illusztrátorok: beszéd közben illusztrálják annak tartalmát (mutogatás)

Manipulátorok: minden olyan mozdulat, amikor testrészünk igazgat, masszíroz, megérint, megfog, megcsíp, vakar vagy bármilyen más módon manipulál egy testrészt. Azt tudjuk, hogy a manipulátorok száma növekszik, ha valaki egyre kényelmetlenebbül érzi magát.

Az első két mozdulattípus között annyi a különbség, hogy éppen ellenkező irányban változik hazugság közben: míg az árulkodó, részlegesen megjelenő emblémák előfordulása gyakoribb lesz, az illusztrátor mozdulatok csökkennek! Ha jól ismerjük a hazugot, akkor az LEHET egy jel, hogy kevesebb illusztrátort használ, mint általában.

Vigyáznunk kell, hogy ne essünk a két klasszikus hibába: az egyik hibát akkor követjük el, ha nem vesszük figyelembe, hogy egy nyomás alatt álló, de őszinte ember adhat olyan jelzéseket, amelyekből arra következtethetünk, hogy az illető hazudik. A másik hibát akkor követjük el, amikor nem vesszük figyelembe, hogy bármilyen viselkedésminta, ami a megtévesztés jele lehet, bizonyos embereknél teljesen hétköznapi szokás! Nem esünk ezekbe a hibákba, ha jól *ismerjük* az illetőt!

A hazugság átszövi életünket, de kellő tudással és figyelemmel felismerhető – persze csak ha valóban fel akarjuk ismerni. Ne feledjük: csak azt lehet becsapni, aki hagyja magát becsapni!

„Hazudhatunk, lehetünk őszinték, észrevehetjük a megtévesztést vagy figyelmen kívül hagyhatjuk azt. Meggyőződhetünk az igazságról vagy engedhetjük, hogy félrevezessenek bennünket. Van választási lehetőségünk, ami maga az emberi természet.” (Paul Ekman)

LASKAY ANNA

Hápi és Hüpi kalandjai

Rokonok látogatása

Az itatónál való kirándulást követően a megbeszélrt terv szerint tartott hazafelé a két hiskacsa, Hápi és Hüpi. Az egérkétől ellesett módszerrel, lapulevéltől lapulevélig cikáztak heresztül a mezőn. Hüpi aggódva pillantgatott az ég felé, mert nem felelte, amit a hís-egér mondott neki: bármikor feltűnhet felettük a héja!

Egyszer csak mintha valóra vált volna legnagyobb félelme, a magasból hirtelen árnyék vetült rájuk. S alighogy visszatért feljük a fény, újra és újra elhomályosult a rájuk tűző Nap. Hüpi már az ájulás szélére került riadalmában, hisz' el sem tudta képzelni, mi okozza ezt a rövid és sűrűn ismétlődő napfogyatkozást, ám ekkor felharsant Hápi boldog kurjantása:

– Nézd, kacscák! Kacscák a magasban!

S valóban, a felettük szálló madarak teljesen hasonlatosak voltak hozzájuk. Legalábbis alulról nézve. A furcsa csak az volt, hogy repülni tudtak. Aztán, amikor leszálltak hozzájuk, látszott, hogy csak nagyságra és testalkatra ugyanolyanok. A színükben például különböztek. Ők a házi kacscákhoz képest egészen tarka ruhát viseltek, mintha csak egy bohókás festő mázolta volna be a tollukat őszi színekkel.

– Ti miért viseltek ilyen tarka kabátot? – kíváncsiskodott Hápi.

– Mert vadkacscák vagyunk. Egyébként a rokonaitok. Csak mi szabadon élünk és tudunk repülni – felelték a most érkezettek egyszerre. S olyan büszkék voltak erre, hogy kicsit közben ki is húzták magukat.

– Először talán köszönjünk és mutatkozzunk be – vetette közbe Hüpi, aki emlékezett még az otthon tanultakra.

– Látják, hogy kacscák vagyunk mi is. Most mondták, hogy rokonok – vágott vissza Hápi, mert kicsit szégyellte, hogy a köszönés nem jutott eszébe.

– Sziasztok! – tette hozzá.

– Sziasztok! – szólt ismét kórusban a vadkacscák válasza. – Ti mit csináltok errefelé? Hozzatok hasonló szerzeteket csak a faluban láttunk eddig – fordult hozzájuk a csapat vezére.

– Kalandozunk – kezdett bele Hápi, s elkezdte elmondani életük eddigi történéseit.

Hüpi megszeppenve figyelte a díszes társaságot, akiknek beszéde idegen volt a fülének. Nemcsak színük, hanem viselkedésük is harsánynak tűnt a visszaható kiskacsa számára. Mert a rokonok nem voltak úgy megilletődve, mint ő. Örömmel méregették Hápit és Hüpit, s bőszen mesélték messzi tájon átért kalandjaikat. Közben barátságosan hátba veregették őket a szárnyukkal. Hüpi nem győzött hűledezni a hirtelen jött társaságtól. Hápi bezzeg csillogó szemmel hallgatta a vadkacscák beszámolóját. Egyre inkább azt érezte, ez az az élet, amire mindig is vágyott. Végre megtalálta a hozzá hasonlókat! Kalandok és szabadság, ez kell neki! Nem telt bele kis idő és elszántan megszólalt:

– Veletek akarok menni én is! Pont ilyen változatos, izgalmas, veszélyes életre vágyom!

– Gyere csak – válaszolták a vadkacscák könnyedén. – Épp indulunk, hiszen már kipihentük magunkat.

Azzal szárnyra kaptak, s olyan gyorsan, ahogyan jöttek, kezdtek távolodni.

Hápi kétségbe esve követte őket a földön. Futás közben buzgón csapkodott a szárnyaival, azok azonban nem voltak elég erősek ahhoz, hogy a levegőbe emeljék a testét. Kis idő múlva már csak apró pontokként látszottak a frissen megismert vadkacscák. Hápi elkeseredetten nézett utánuk. A lábai zsibbadtak a sok futástól, a szárnyai majd kiszakadtak a hirtelen jött terheléstől. Ő meg csak állt, állt ott sokáig, aztán mikor biztos lett benne, hogy itt hagyták, tehetetlenségben elsírta magát.

Hüpi csak most ijedt meg igazán! Soha nem látta még a testvérét sírni. A testvérét, aki mindig elszánt, aki mindig tettekre kész, aki mindig a megoldáson töri a fejét. Most pedig csak áll elkeseredetten, s hüppög. De hát ő Hüpi! Neki kéne sírnia, ez így nincs rendjén!

Ám ahogy elgyengült a mindig erős testvére, úgy nőtt meg az ő félsős akarata.

– Elég a siránkozásból! – szólalt meg hirtelen. – Értsd meg, te egy házikacsa vagy! Mezei kalandok és repülés helyett a baromfiudvarban a helyed. Rádásul elég kicsi vagy még, az a dolgod, hogy az anyukád mellett legyél! Indulás!

Hápinak egy szava sem volt erre. Csak megindult lehorgasztott fejjel a háttározottá vált öccse után.

KEDVES SZÜLŐK ÉS GYEREKEK!

Közeledik a nyári szünet, amelyet a gyermekek már nagyon várnak, valószínűleg elkezdtek a napokat számolni, mennyi ideig kell még óvodába, iskolába járniuk. Amíg a gyerekek a nyári szünetet kitörő lelkesedéssel fogadják, valljuk be őszintén, nekünk, szülőknek kisebb fejtörést okoz, hogyan tudjuk a szünet alatt hosszabb ideig lekötni a gyermekeink figyelmét, milyen programokat, elfoglaltságot, játékot találjunk ki számukra, amely egyúttal hasznos és tartalmas időtöltés is.

Amíg ezeket a sorokat írom és igyekszem a játékötletek gazdag tárházából válogatni, s próbálom a gondolataimat egy adott téma köré csoportosítani, hirtelen bevillan az én gyermekkorom. A betűleütések megállnak egy pillanatra, majd elgondolkozom, hogy óvodásként, iskolásként vajon milyen játékok vettek körül! A szüleink vajon milyen programokat szerveztek számunkra? Azt gondolom, szerencsés és boldog gyermekkorra tekinthetek vissza, hiszen a nyaraim nagy részét a nagyszüleimnél tölthettem, otthon a szüleim mellett a testvéremmel és barátnőimmal játszhattam – nyugodtan írhatom, hogy gondtalanul.

Ahogy felidéződtek a múlt emlékei, arra gondoltam, megkérdezem az édesanyákat és a pedagógusokat, hogy meséljenek egy kicsit a gyermekkoruk játékaikról.

Mielőtt tovább olvasnád a cikket, kedves olvasó, játsszunk el egy gondolattal egy kicsit! Állj meg egy pillanatra és semmi másra ne gondolj, csak próbáld felidézni gyermekkorodból azokat a játéktevékenységeket, amelyekre szívesen emlékszel vissza. Biztos vagyok benne, ha valóban elgondolkoztál, akkor megrohantak az emlékek, az illatok és sorra idéződtek fel benned a gyermekkorod játéka, melyek talán egy kicsit feledésbe merültek.

Így voltak ezzel az általam megkérdezett édesanyák és pedagógusok is. Az ő történeteikből és játékötleteikből egy kisebb gyűjteményt lehetne írni, mégis csak felsorolásszerűen említem meg ezeket, mivel bízom abban, hogy a játékok szabályait te is ismered, mindössze egy kis felfrissítésre lesz szükséged.

Így a nyári szünet majd minden napjára juthat egy játékötle!t!

Igyekszem azokat a játéklehetőségeket kiválasztani, melyeket a nap bármely szakaszában elő lehet venni és különösebb anyagi befektetést sem igényelnek. Ezek azok a játékok, amelyeket szinte mindenki ismer, mindenki játszott és valószínűleg mindenki szerette. Mely játékok jutottak eszedbe az alábbiak közül?

Ország-város, barchoba, Hotel társasjáték, pötyi, tüsi játék, Babilon, diavetítés, öltöztetős babák, kidobós, mókuskerék, hinta, úrkötelezés, kártyázás, ugróiskola, pók-foci, marocco, „babázás”, a babáknak ruha varrása, legóházak és egész szobát betöltő városok építése, bújócska, kidobós, az a „gumis-ugrálós” játék, célbado-bós játékok, Gazdálkodj okosan!, malom, x karika, papírsárkány eregetés, dobj a karikába, rajzold körbe az árnyékod, horgászat, kő-papír-olló, kártyavár, dominó, malom, falhoz dobás, simi labda, hullahopp, csónakfűjő verseny.

Az eddig felsorolt játékok nagy részét a szabadban játszhattuk, a következő részben viszont szeretnék olyan ötletet bemutatni, amelyeket a gyermekeddel együtt az otthonotokban is elkészíthettek és az alapanyagok a háztartásban is megtalálhatóak.

NÓTINNÉ CSIKÓS MARIANNA

**KREATÍV
ÉS HASZNOS
JÁTÉKOK
GYERMEKEKNEK**

GYURMÁZZUNK!

Személyes kedvencem a *só-liszt gyurma*, amelynek már nagyon sok változatával találkozhattatok. Lassan Gombóc Artúrnak sincs annyi féle csokoládéja, amennyi gyurmarecept kering a világban. Van a hagyományos gyurma, a főzött gyurma, a levegőn száradó gyurma, a süthető gyurma, készíthetünk szódabikarbónából, de még kukoricakeményítóből is. Ember legyen a talpán, ha valaki ezek közül első olvasatra meg tudja mondani, melyik a legjobb. Ezért a legegyszerűbb és leggyorsabban elkészíthető alapreceptet szeretném ajánlani.

Az alaprecept

- 2 csésze liszt
- 1 csésze só
- 1 csésze víz

Pillanatokon belül elkészíthető, a mennyisége bármikor növelhető, de a legsuperebb benne, hogy a gyurmát közösen lehet elkészíteni a gyermekeddel. Minden édesanya tapasztalta már, hogy a gyerekek szeretnek a konyhában lenni, szeretnek segíteni, „tészta gyúrni”,

kavargatni, egész egyszerűen szeretik utánozni a felnőtteket. A gyurma készítése erre remek lehetőséget kínál, és „dagasztása” közben gyermeked még tapasztalatot is szerez arról, hogy hogyan változik a gyurma állaga.

Milyen egyéb ötletek rejtőznek még ennek az egyszerű, mégis nagyszerű játék lehetőségben?

Lapíthatja, gömbölyítheti a gyermeked a gyurmát, a fantáziájára és a kreativitására hagyatkozva nagyon szép gyermeki alkotások kerülnek ki a kezei közül.

A boltokban már kaphatóak különböző alakú műanyag sütőformák (kör, maci, autó stb.), melyeket a gyurmába nyomva már a kész forma van a gyermeked előtt. Száradás után temperával vagy vízfestékkel kedve szerint színesre varázsolhatja.

A fiúk egyik nagy kedvence a műanyag dínó figura, melyeket, ha a gyurmába nyomkodnak, már el is készítették az első nyomatot. Ha sok állatfigurát készít el ezzel a technikával, akkor a szülőknek csak ki kell találnia, vajon melyik dínó rejtőzik a gyurmában!

Hiszem, hogy a gyurmázás meguntatlan játékos tevékenység, ugyanakkor egyszerű mégis nagyszerű képességfejlesztő játék is. Éppen ezért szeretnék még egy ötletet mutatni.

Műszaki lapra rajzoljunk egy kislány vagy kisfiú arcot az érzékszervek nélkül. Gyermekünk feladata, hogy gyurma felhasználásával egészítse ki a hiányzó részeket. Amíg dolgozik, megnevezi a hiányzó részeket, közben gömbölyíti, sodorja a gyurmát és észrevétlenül fejlődik a finommotorika is. (A finom motoros mozgásoknak az írásnál van nagy szerepe.)

NYOMDÁZZUNK!

A kéz és ujjnyomatok készítése szintén egy olyan terület, amelyet a kreativitás fejlesztésénél nagyszerűen tudunk használni. A legkisebbek nyomatokat készíthetnek:

- kéz- és talpnyomatból
- parafadugóból
- krumplinyomatból
- szivacsból

A nagyobb gyerekek már kiegészítik ezeket a nyomatokat a saját elképzeléseik szerint. A rajzon egy fa körvonala látható, de ha a gyerekek kezét és karját körberajzoljuk, akkor egy „személyesebb” fát lehet készíteni.

A fa ágaira kerülhetnek a baglyok, amelyek színes ujjnyomatból készülnek. Készítsünk elő műanyag kupakokat, melyekbe kis mennyiségű és különböző színű temperát nyomunk. Gyermeked kiválaszt egy színt, megnevezi, majd az egyik ujját belemártja a temperába és a fa ágára tesz egy pöttyöt. Ha megszáradt a festék, filctollal rajzolhat rá szemeket, füleket, szárnyakat, és kész is a bagoly.

Azért is különösen szeretem ezt a baglyos fát, mert a gyerekekkel nagyon sok matematikai tartalmat gyakorolhatunk egyszerű és játékos formában.

A kérdéseket az alkotás közben lehet feltenni, mintha csak beszélgetnénk. Néhány példa:

- Milyen színűek a baglyok?
- A fa ágain összesen hány sárga színű bagoly látható? Piros? Kék?
- Melyik színű bagolyból van a legtöbb? Melyikből a legkevesebb? Mennyivel több/kevesebb?
- A fa bal oldali ágain összesen hány baglyot számoltál meg? A fa jobb oldalán?
- Mutasd meg, melyik bagolyra gondoltam: a fa jobb oldalán, a második ágon, középen ül.

BÍZOM BENNE, HOGY A FENTI JÁTÉKÖTLETEK ÉS A KREATÍV TEVÉKENYSÉGEK KÖZÖTT SZÁMOTOKRA IS HÍVOGATÓ ÉS HASZNOS NYÁRI FOGLALATOSSÁGOKRA LETTETEK!

JÓ NYARAT ÉS ÖRÖMTELI JÁTÉKOS TEVÉKENYSÉGEKET KÍVÁNOK!

RAGASSZUNK!

Minden alkalommal rácsodálkozom a gyermeki kreativitásra, a gyermeki alkotásokra. Hiszem, hogy az otthonunkban megtalálható alapanyagokból lehet valami nagyszerűt alkotni, melyhez néha elég egy színes szalvéta is. Szükség lesz még egy kis fonalra, de ha nincs épp kéznél, akkor ceruzával is lehet haját rajzolni. Az elkészítése valóban pofonegyszerű. A lapra (a fotón látható módon) felragasztod a szalvétát, a gyermeked pedig saját elképzelése szerint kiegészíti. Mit lát bele? Hagyd, hogy először ő sorolja fel az ötleteit és készítse el az, amit ő beelát. Készült már ezzel a technikával Lúdas Matyi és Döbrögi is, mellettük pedig sorakoztak a libák és a mese szereplői.

RAJZOLJUNK MÁSKÉPP!

Nagyon sok gyermeknél előfordul, hogy nem szeret rajzolni, nem szeret színezni – ez a kisfiúknál nagyobb arányban megfigyelhető. Az iskolába lépő gyermekeknek az első hetekben elég sokat kell rajzolni, színeznie, amely lehet, hogy egy órai feladat része és nem egy önként vállalt tevékenység, mint az óvodában. Hogyan tudjuk a rajzolást vagy a színezést érdekesebbé vagy vonzóbbá tenni? Évekkel ezelőtt voltam egy továbbképzésen, ahol számomra nagyon hasznos és az óvodában hatékonyan alkalmazható ötletekkel találkoztam.

Ezeket az ötleteket (is) szeretném megosztani veletek, hiszen a nyári szünet remek lehetőséget kínál arra, hogy ti is kipróbáljátok.

1. RAJZOLJUNK FORMÁRA!

Ne sima papírra rajzoljon a gyermek, hanem valamilyen formára vágott papírra, ami kapcsolódhat kedvenc meséjéhez, kedvenc játékához, mesehőiséhez. A nyári élményhez kapcsolódóan kivághatunk napszemüveg, úszógumi vagy egy szalmakalap formát, majd ezekbe lehet belerajzolni a legkedvesebb nyári élményt. A képen a „Lúdas Matyi és Döbrögi úr, egyik jelenete elevenítődik meg.

(Ezt a rajzot a taktaharkányi Apáczai Csere János Általános Iskola egyik diákja készítette.)

2. FESSÜNK PÁRNÁRA, RUHÁRA!

Ez a párna különösen kedves a számomra, a kisfiammal együtt készítettük nagyon-nagyon régen! Sokkal izgalmasabb a párnát díszíteni, a párnahuzatra rajzolt formákat kiszínezni, festeni, mint egy üres papírlapot. Ez a párna emlék marad hosszú-hosszú időre (örökre), ennek a technikának egyetlen „hátránya” van: sok textilanyagot kell beszereznünk, mert megunhatatlan az anyagra való festés. Sablonként a gyurmához kapható kiegészítő vagy a sütemény szaggató formákat is használhatunk. A párnába kartonlapot helyezünk, majd a süteményformát egyik kézzel a párnára rögzítjük (lefogjuk), a másik kézzel pedig kifestjük a forma belsejét.

Készítsétek el saját alkotásaitokat a fent leírt technikákkal, és küldjétek el az azokról készült fényképeket névvel együtt a szemlelet@gorogkatolikus.hu címre!

A legjobbakat megjelentetjük a Szemlélet Magazin őszi számában!

Mondhatjuk, népi kultúrabeli polihisztor vagy. Énekel, táncolsz, koreografálsz és te vagy a Fonó Budai Zeneház népzenei programjainak művészeti vezetője. Miért lettél mégis jogász? Soha nem gondoltál arra, hogy néprajz szakon tanulj?

Furcsán hangzik, de **azért lettem jogász, hogy ne legyek jogász.** Mivel a szüleim mind a ketten a népi kultúrával foglalkoztak, mi, gyermekek, láttuk, hogy milyen nehéz ebből megélni. Sajnos a piac és a kultúra találkozása torz helyzeteket szülhet, és a pénzkeresés gyakran az egyén ars poeticájának rovására is mehet. Pontosan ezért döntöttem úgy, hogy szerzek egy „civil szakmát”. A jogra azért esett a választás, mert a középiskolás évek alatt legtöbbet a magyar és történelem tárgyakból mérítettem, s így már adta magát, hogy ha már nem táncolhatok, egy olyan pályára lépjek, amivel később nem lesz probléma a megélhetés. Később úgy alakult, hogy miközben a paragrafusokat próbáltam beletuszkolni a fejembe, a táncban kezdtem egyre inkább kiteljesedni. A „Pávának” köszönhetően egyik pillanatról a másikra mikrofon és kamera előtt találtam magam, s később ez terelt a jelenlegi munkám felé is.

• **Gondolom, milliószor megkapod ezt a kérdést, de muszáj föltennem: sokszor hasonlítanak édesapádhoz? Gyakran kerül elő akár a munkád során, akár a magánéletedben, hogy a híres Berecz András fia vagy?**

Igen, ez akarva akaratlanul is előkerül. Az ilyen kérdéseknél – főleg az én esetemben – nem áll fenn a sértődés veszélye, s nem fordul meg a fejemben letagadni (*István szélesen mosolyog*) őt. Van olyan helyzet, mikor ebből fakadóan úgymond túl hamar megismernek, de később gyakran rájövök, hogy az ilyen típusú szívéllyesség és az ilyen ismeretség kezdetét követően milyen hosszú az az út, amíg megtanulják az emberek, hogy István vagyok és nem András. Mindig a büszkeség feszített, hiszen Édesapa a legnagyobb példaképem, és nagy szerencsém van, hogy abba a fészekbe rakott le a golya. De ez akkor is egy nagy kihívás, hiszen egy életen keresztül kell méltóvá válni ahhoz, hogy az embert a saját nevének keresztül jegyezzék meg.

• **Eddigi táncos pályafutásod során számos együttesben megfordultál már. Ez igen ritka dolog a pesti folk-életben. Sokkal inkább jellemző, hogy aki egy együttes mellett teszi le a voksát, az ott is marad, s inkább öreg motoros lesz a bandában, mint sem hogy újra kezdje a beilleszkedést újabb és újabb táncegyüttesekben. Te miért döntöttél másképp?**

A legelső táncegyütteshez kapcsolható lépteim Galád Péter (akit nagyon jó pedagógusnak tartok) szárnyai alatt tettem meg, viszont a párválasztó szándék később a *Bihari János Táncegyüttesbe* sodort. Ennek a lépésnek sok szép dolgot, többek között Darabos Péter vagy Korzenszky Tamás barátságát köszönhettem. Innen kerültem át később a *Válaszút Táncegyüttesbe*, majd Kis Pistához a *Bem Táncegyüttesbe*. Ő az, akinek a vérmérsékletével a leginkább azonosulni tudok. Szeretem a pörgést és az izzadást, és Kis Pistánál meg lehetett izzadni két perc alatt is, de mi ezt három óráig csináltuk, heti kétszer.

• **Fölszállott a páva győztes, kétszeres Aranysarkantyús Táncos díjas és több elismert verseny aranyminősítéses népdal-énekeese vagy. Viszont ahogyan én ismertelek meg, az nem a tv-hez köthető. Életem első budapesti táncházában 16 évesen veled táncoltam az első mezőségimemet. Szerinted sokat változott a táncházmozgalom az akkori idők, az „Almássy téri” korszak óta?**

Szerintem igen, változott. Az *Almássy tér* egy fontos pontja volt a budapesti táncház-mozgalomnak, s ehhez az időszakhoz képest én **úgy látom, hogy kicsit szét van esve a fiatalság.** Nem siránkozni akarok, mert sokak hozzáállása a népi kultúrához alapvetően javulni látszik. Ez főként az olyan kezdeményezé-

seknek köszönhető, amik lehetővé teszik, hogy fóműsoridőben, profi körülmények között a néptánc és a népzene megjelenhessen a tévében. De nem felejthetjük el, hogy a népi kultúra nem egyirányú dolog. Nem szabad, hogy csak profiknak az előadóművészetéről szóljon, hanem kell, hogy közösségi legyen. Ebben az *Almássy téri* korszakhoz képest nem feltétlen van előrelépés. Napjainkra vonatkozóan nem nagyon lehet olyan több ezer fős, rendszeres táncházat említeni, mint ami a *Gödörben* vagy az *Almássy téren* volt. Ezeken a helyeken nem csak az egész budapesti táncházmozgalom tagjai, de a bölcsészkar egyetemistái is ott voltak, s pont ezért nem voltak ennyire belterjesek ezek az alkalmak. Nálunk, a *Fonó Budai Zeneházban* több mint húsz éve megy – töretlen módon – szerdánként a táncház, de nem ilyen nagy létszámmal.

• Szerinted létezik olyan, hogy valaki „folker”? Vajon a deszkások, rockerek vagy a punkok mellett a táncázás fiatalok is egy szubkultúra részei?

Több szempontból tudnám megvilágítani ezt a kérdést. Egyrészt, szerintem nem lenne szabad, hogy a népi kultúra iránt való érdeklődés csak egy irányzat legyen, mivel ez a saját múltunk része. Annak a több ezer éves kultúrának egy szelete, amelyet Európában egyedülálló módon felgyűjtöttek, s ez által használható maradt. **Ez egy olyan kincs, ami az élet minden kérdésére választ adó értékrendet is képvisel**, s ezért egyértelműen privilegizált helyzetet kellene, hogy élvezzen a többi, általad felsorolt irányzat között. Másrészt, mégis azért szimpa-

SZABAD BOGLÁRKA

„Szeretem a pörgést és az izzadást”

Interjú BERE CZ ISTVÁN néptáncossal

Hét óra helyett ma kicsit korábban megyek táncpróbára. Interjút készítek Berecz Istvánnal, a Fölszállott a páva című televíziós tehetségkutató szólótánc kategóriájának 2012-es győztesével. Kiülök hát a próbaterem elé, mindjárt lemegy a nap. Pista jön, már távolról megismerem határozott lépteiről, hetyke bajuszáról, kellemes, mély hangjáról. A háttérben természetesen népzene szól; mindjárt kezdődik a tánc.

tikus, hogy ilyen megvilágításba helyezed a népi kultúra iránt elkötelezett fiatalokat, mert ez igenis egy divatos irányzat is lehet. S ha jobban belegondolok és szociológiai szempontból kellene felosztanom a fiatalságot különböző csoportokra, akkor hát... igen, legyen! Hiszen a néptáncost is megismerni a kalapja állásáról, ahogyan a punkot is a piros cipőfűzőjéről.

• Akit érdekel a néptánc, azt könnyebb „elmélyíteni” a népi kultúrában, akitől viszont távol áll ez az egész, annak vajon érdemes-e népszerűsíteni a tánc hagyományokat? A „térítő egyházakhoz” hasonlítva a dolgot: szerinted érdemes a népi kultúra irányába téríteni az ilyesmivel alapvetően nem törődő embereket, vagy „csak” azokkal kell foglalkozni, akik már alapvetően részesei ennek vagy érdeklődőek iránta?

Tetszik a hasonlat, bár nagyon fontos, hogy a „térítés” szót én nem is használnám a mi esetünkben. Elmondom, miért. Nagyon nagy előnye a tánc házmozgalomnak, hogy nincs semmilyen ideológiával átitatva, tehát nincs mögötte semmilyen politikai csoport és nincsenek mögötte nagy jelszavak. Pusztán a tánc és a zene szeretete tud egy erős összekötő kapocs lenni, s pontosan ezért merem állítani, hogy **a társadalmunkon belül ez az egyik legbefogadóbb közeg**. Bárki, bárhonnán jöhet, aki tisztelettel, alázattal közeledik a tánchoz és a zenéhez, azt a tánc házmozgalom befogadja. Szerintem nem szabad erőltetni az olyanoknak, akik egyáltalán nem érdeklődnek ez iránt: hiszen a zene és a tánc egy idő után úgys megtalálja az olyanokat, akik hozzá tartoznak. Hiába énekelnek ekéről a népdalokban vagy szántásról, nekem az a tapasztalatom, hogy az emberek elkezdnek tapadni a közösségi élményhez. Egy laikust is magával ragadhat ez az életérzés, mert előbb-utóbb rájön, hogy jó táncolni, rájön, hogy jó az a lógós póló, hogy így leér a térdig, mint a pizsama, de táncolni sokkal jobb érzés, s ha betüröd, azáltal hosszabbnak érzed a lábaid és férfiasabban nézel ki. Azután elkezd megérteni és megtanulni a dalokat, lassacskán megjegyzi, hol van Kalotaszeg vagy mi az a *lenthangsúly*. A tánc és a közösség szépen lassan formálja a világnézetét és az értékrendjét, és ezt – ahogyan korábban mondtam – nem szabad erőltetni és nem szabad siettetni.

• Egyenes leszek: Alföld vagy Erdély?

Mindkettő. Nincs vagy-vagy, hiszen mind a kettő esetében hatalmas értékekről beszélhetünk. A Felső-Tisza-vidék táncait nagyon szeretem. Az Alföldön a nagyecsedei verbunk kapcsán Bulyáki Gergő, Murguly Lajos vagy Rákóczi Kovács Gusztai táncát kell, hogy megemlítssem. Horpácsik Jani botolója vagy Tanka Gábor tiszacsegei énekes nótái és előadasmódja nagyon jó példái az alföldi, kőkemény, nyílegyenes, semmi fölöslegesen nem tűró pusztai életérzésnek. Ez egyszerűen nem hasonlítható össze a gyimesi vad kárpátokbeli hegyi levegővel. Én úgy szoktam ezt elképzelni, hogy az ember a lelkét parcellákra osztja, s ott mindegyik rész megfeleltethető valaminek. Gyakran hallom, hogy az ember a néptáncosságának elején Erdélyt szereti meg előbb, ugyanúgy, ahogyan a tánc házmozgalom is Székből indult ki, hiszen nem néztünk szét a „saját házunk táján”. Az Alföld és Erdély táncában is ott van a teljesség, csak másképp, más utakon kerül kifejeződésre.

• **Mennyire érdekelnek a nem magyar táncok? (Itt nem csak a hazánkban élő nemzetiségek és kisebbségek táncaira gondolok.)**

Szerintem nem vagyok egyedül, mikor elfog egyféle büszkeség, ha a magyar néptánca gondolok. Régies és változatos, mindemellett az egyéniség átütő szerepe nagyon fontos benne és nagy teret is kap – talán ez különbözteti meg leginkább a többi európai táncról. Szeretem minden ország népi kultúráját, mindegyik nemzet tánca vagy zenéje érdekel. Nagyon izgalmas, hogy mennyire más és más mind, de kijelenthetjük, hogy amit a nép megőrzött, az egy szelekción jelent, hiszen csak az értékes maradt meg. Minden más nemzet népi kultúrája gyönyörű, de azért vannak olyan objektív szempontok, amelyek alapján merek válogatni. Az olyan táncokat, ahol az egyéniségnek kicsit jelentősebb szerepe van, azt én már előtérbe helyezem a magam „listáján”. A makedón vagy a bolgár körtáncok, a maguk érdekes ütemmutatóikkal különlegességnek számítanak az én négyed-es fejemnek. Ázsiát is megemlíteném, vagy a törökök lassú, átszellemült táncait, hiszen ezek nagyon jó példák arra, hogy a tánc valamikor misztérium volt. Nálunk főleg a karikázókban érhető ez tetten.

• **Melyik teljesítményedre vagy a legbüszkébb?**

Ez relatív. A Páva volt az, ami földobott, ami a legnagyobb ugródeszka volt, de ha a legnagyobb kitartást igénylő dologra gondolok, akkor egyértelműen a jogi diploma megszerzése jut eszembe. A hosszas államvizsgázás úgymond megfektette a kicsi táncos gyomromat (szélesen mosolyog). Nagyon büszke vagyok arra a doktori címre, főleg a szorgalom és a kitartás miatt.

• **Melyik volt életed legjobb külföldi turnéja? Mesélj egy kicsit róla!**

Nagyon nagy élmény volt a Smithsonian Folklife Festival Washingtonban, amikor Magyarország volt a díszvendég Amerika legnagyobb népi kultúrával foglalkozó eseményén. Ott találkoztam a tuvai torokénekesekkel, akiket gyerekkorom óta hallgattam, ezért hihetetlen nagy élmény volt számomra ez az alkalom. Ugyanílyan nagy élmény volt Hollandiában az első nemzetközi fesztiválom is. Egyébként minden olyan út nagy lehetőség, ahol más zenészekkel és táncosokkal lehet találkozni, hiszen a népi kultúra olyan közös nevező, ami magától adja, hogy azonnal jó kapcsolatok alakulnak ki, s jó a hangulat. Mindemellett mindig olyan barátokkal hozott össze az élet és a sors – s valószínűleg én magam is olyanokkal barátkoztam –, akik azért szeretnek mulatni. A Bem Táncgyűttessel például amikor Olaszországba mentünk, a 24 órás buszos útból 24 órában végig énekelünk, mulattunk. Úgy szálltunk le a buszról, hogy senkinek semmi hangja nem volt.

• **Hol látod magad 40 év múlva? Fog-e még táncolni Berecz Pista bácsi?**

A munkám miatt egyre kevesebb idő jut a gyakorlásra, s kondi nélkül nehéz a mozgás. Most újra elkezdtem futni, tehát igyekszem jó erőben lenni a tánchoz. Adja az Isten, hogy az ízületek mozogjanak, s hogy használjanak majd akkor is, mikor öreg leszek, hogy tudjak majd táncolni.

Aki népzeneire, koncertekre, népi fesztiválra, táncházra vágyik, biztosan nem marad program nélkül a Fonóban!
(1116 Budapest, Sztregova u. 3).

Részletek a **fono.hu** weboldalon.

Miniszteri kitüntetéssel ismerték el a görögkatolikus cigánypasztorációt

AZ EGYIK LEGRANGOSABB PEDAGÓGUSI ELISMERÉSBEN RÉSZESÜLT A HUSZÁRTELEPI SÓJA MIKLÓS GÖRÖKKATOLIKUS ÓVODA ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLA IGAZGATÓNŐJE, MEZŐ-HALÁSZ KRISZTINA KIVÁLÓ MUNKÁJÁÉRT APÁCZAI CSERE JÁNOS-DÍJAT VETT ÁT AZ EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERÉTŐL.

Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere és Dr. Palkovics László oktatásért felelős államtitkár Eötvös József, Apáczai Csere János-, Szent-Györgyi Albert-, Brunszvik Teréz- és Németh László-díjakat adott át pedagógusnap alkalmából 2016. június 7-én a Pesti Vigadóban.

A miniszter az ünnepségen hangsúlyozta: a pedagógusok munkája nem helyi, hanem országos ügy, része az emberi erőforrás megteremtésének és megújításának, amely nélkül egyetlen ország sem lehet sikeres. „A pedagógusnap kifejezi azt, hogy vannak olyan értékek, amelyek iránt együtt vagyunk elkötelezettek és azt szeretnénk, hogy ezek az értékek az életünk részévé váljanak” – tette hozzá.

Az Apáczai Csere János-díjat – Kiss Nagy András szobrászművész plakettjét – a minisztérium javaslatát alapján adományozza pedagógusok és főiskolai, egyetemi oktatók számára kiemelkedő oktatási, nevelési és gyógypedagógiai munkáért, valamint a pedagógiai gyakorlatot segítő kiemelkedő tudományos tevékenységért évente egyszer, pedagógusnap alkalmából.

MEZŐ-HALÁSZ KRISZTINA Tornyospálcaról származik, a hajdúdorogi görögkatolikus gimnáziumban érettségizett és a Miskolci Egyetemen szerzett bölcsész diplomát. Pedagógusi munkája hamar a leghátrányosabbak közé vitte, Budapesten tanított nagy többségben cigány származású, a fővárosban is nehezen szocializálódó gyermekeket és azok szüleit. Innen hívta el a Hajdúdorogi Egyházmegye megyéspüspöke Nyíregyházára, az újonnan induló Sója Miklós-iskola megszervezésére és vezetésére. Dinamikus alkatával, igényes pedagógiai szemléletével, következetes szakmai törekvésével rövid időn belül országos híré, mintaként szolgáló általános iskolát épített ki a szegény sorsú gyermekek számára munkatársaival együtt. Az inkulturáció (az Evangélium beépítése a népek, népcsoportok kulturájába) elkötelezett híve, a Görögkatolikus Egyház iskolarendszerének kiemelkedő és másoknak is példaadó alakja, akit Kocsis Fülöp érsek-metropolita még tavaly novemberben ajánlott fel a díjra.

(EMMI Sajtó- és Kommunikációs Főosztály nyomán)

AZ ELISMERÉSHZ SZÍVBŐL GRATULÁLUNK! A MINDENHATÓ ISTEN ADJON KRISZTINÁNAK ÉS ÖSSZES MUNKATÁRSÁNAK ERŐT ÉS KITARTÁST, HOGY MUNKÁJUKAT TOVÁBBRA IS ODAADÁSSAL ÉS DERÜVEL VÉGEZZÉK!

AMILYEN MÉRTÉKBEN NÖVEKSZIK BENNED
A SZERETET, OLYAN MÉRTÉKBEN
NÖVEKSZIK SZÉPSÉGED,
MERT A SZERETET A LÉLEK SZÉPSÉGE.

(SZENT ÁGOSTON)

LASKAY ANNA

NŐI KEREKASZTAL

– Végre itt a nyár!

Hárman ülünk körül az asztalt. Nők: feleségek és családanyák. Beszélgetünk. Sokszor csak elmesélve a saját történetünket, segítjük egymást tovább. Gondolatainkat közreadva reméljük, sokan magukra ismernek, s „leülnek közénk”.

Anna: Vannak-e olyan visszatérő motívumok, amit figyelembe vesztek a nyár tervezésekor? Én mindig szabadon hagyom a június végét, mert úgy látom, mindannyiunknak kell egy kis „átmeneti” idő, amíg kialakítjuk a szünidei családi ritmusunkat. Nálunk ez különösen izgalmas, mert a két kisebb gyermekünk még igényli a törődést és a figyelmet, miközben a férjem otthonról dolgozik.

Ildi: Nekem nagy könnyebbség, hogy pedagógusként a nyári szünetben nagyrészt szabad vagyok. Ezt várják a gyerekek – bármilyen nagyok – és én is. Az, hogy a férjem melyik évben mennyit tud szabadságon lenni, már sokkal változóbb.

Andi: Nálunk az a legnagyobb feladat, hogy megtaláljuk azt az egybefüggő egy-két hetet, amikor a családból mindannyian szabaddá tudjuk tenni magunkat. Négy gyerek, két versenysportoló és a családi vállalkozás mellett ez nem egyszerű. De idén is sikerült!

Anna: A nyaralási időpontokat én a férjem konferencia-elfoglaltságaihoz is igazítom. Jól kialakított rendje van már, hogy a nyári alkalmakra elkísérjük. Főleg, hogy ezeket mindig vízpart mellett rendezik! De keresem annak a lehetőségét is, amikor itthon „nyaralhatunk”. Helyben is vannak olyan programok, amikért érdemes itthon maradni, s kár lenne azt az időt máshol tölteni.

Ildi: Mi is figyelembe vesszük a helyi rendezvényeket a családi nyaralás tervezésekor. Vannak olyan programok, amelyekre minden évben kilátogatunk. Kedvencünk a *Múzeumok éjszakája*, de Egerben élve a boros rendezvények is kötelező programként szerepelnek. Mivel nagy színházba járók vagyunk, szívesen csemegézünk a szabadtéri előadásokból is.

Anna: A történelmi helyszíneken rendezett előadások, koncertek nekem is a kedvenceim. Ilyenkor érzem, hogy nemcsak az számít, hogy mit néz az ember, hanem az is, hogy hol! Jó dolog, hogy a szünidőben megszapornak a gyerekprogramok és az ingyenes rendezvények. Ez nagycsaládnál szintén nem elhanyagolható. Nekünk egyébként az utcazenészek is tudnak kellemes meglepetést szerezni. De sokszor elég csak együtt leülni munka után egy szép épület elé, fagyalattal a kezünkben, hogy vakációs hangulatba kerüljünk.

Andi: Mi jóval visszahúzódóbb életet élünk. Lehet azért, mert legtöbbször az eseményeken nem vendégek, hanem vendégvárók vagyunk. A vállalkozásunkban és a szabadtéri rendezvényeken is. Így ha csak tehetjük, otthon vagyunk. Én a kertben, a megszokott közegemben tudok igazán pihenni.

Kérdések a továbbgondoláshoz:

Mi a legfontosabb, amit szeretne megvalósítani az idei nyáron?

Mi a kedvenc helye a településén?

Mi kell ahhoz, hogy a hétköznapiakban is ki tudjon kapcsolódni?

Ha válaszait velünk is megosztaná,

kérjük, írja meg

weboldalunkon:

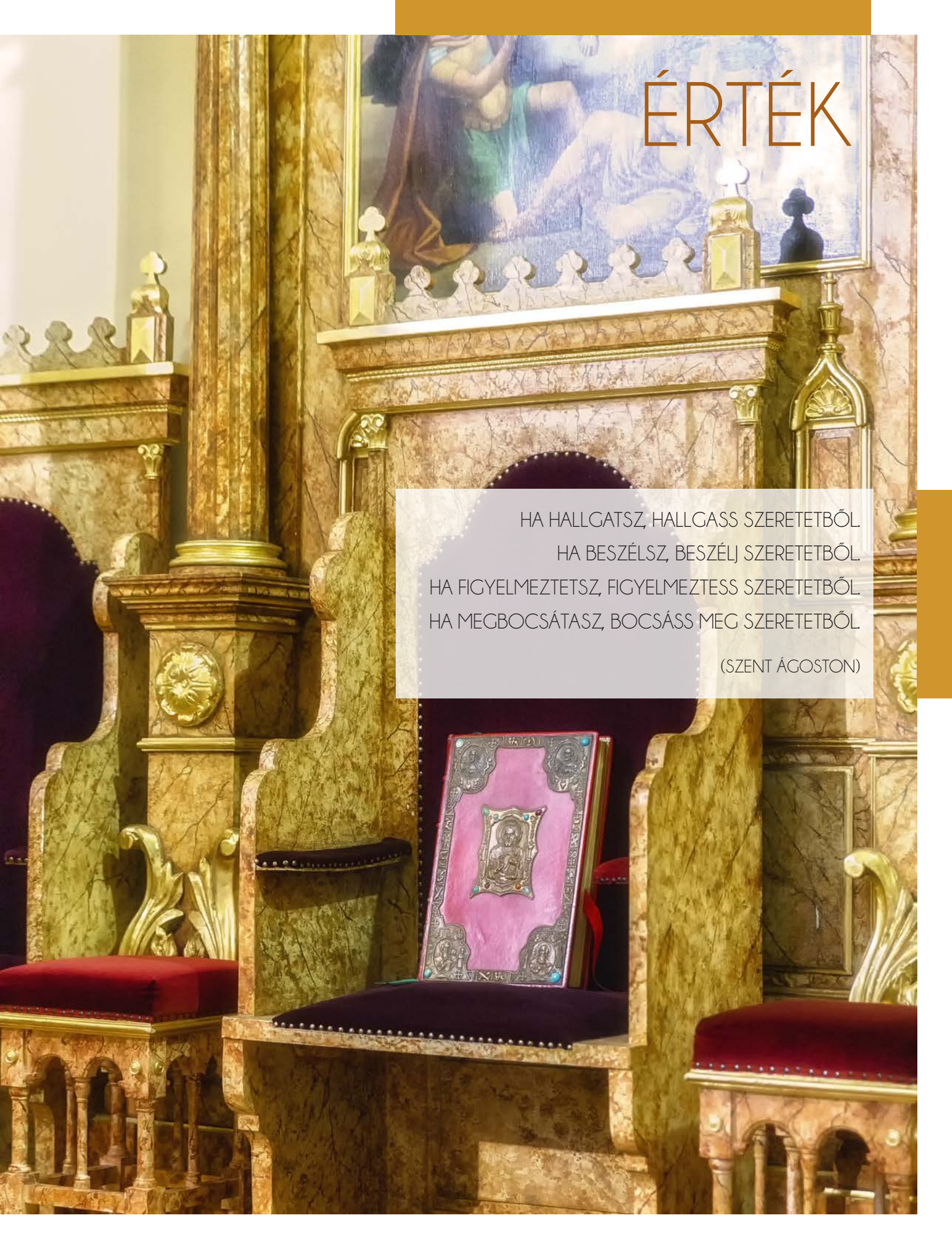
<http://noi-kerekasztal.hu>

ÉRTÉK

HA HALLGATSZ, HALLGASS SZERETETBŐL
HA BESZÉLSZ, BESZÉLJ SZERETETBŐL
HA FIGYELMEZTETSZ, FIGYELMEZTESS SZERETETBŐL
HA MEGBOCSÁTASZ, BOCSÁSS MEG SZERETETBŐL

(SZENT ÁGOSTON)

FÖLDVÁRI KATALIN

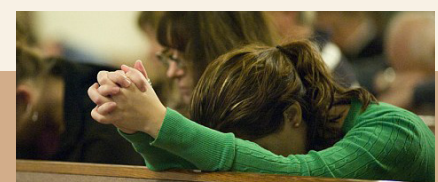
A remény és a hála emlékei a máriapócsi kegytemplomban

Egy-egy kegyhelyre betérve ma is többször felhangzik a sokak által ismert fohász: „Most segíts meg Mária, Boldogságos Szűzanya, keservét bűnnek, bajnak, elosztatni van hatalmad. Hol már ember nem segíthet, a Te erőd nem törik meg.” Ezek a sorok jól tükrözik azt az alapvető egzisztenciális emberi magatartást, hogy amikor a tudomány már nem segíthet, a hitbe kapaszkodik az ember. Ha nem is ragadható meg a kilátástalan helyzetek során segítségül hívott égi szféra hatalma, akkor is megtapasztalható azáltal, hogy megmutatkozik ebben a világban, olyankor egészen rendkívüli módon: a csoda révén.

A KEGYHELYEKEN TÖRTÉNT IMAMEGHALLGATÁSOK, CSODÁS GYÓGYULÁSOK EMLÉKEIT ŐRZIK A TEMPLOMOK FALAIN ÜVEGEZETT TÁROLÓKBAN ELHELYEZETT FOGADALMI ADOMÁNYOK. SZINTE MINDEN BÚCSÚJÁRÓHELYÜNKÖN LÁTHATUNK ILYEN TÁRGYAKAT, ÍGY A MÁRIAPÓCSI KEGYTEMPLOMBAN, ILLETVE A NAGY SZENT BAZIL REND GYŰJTEMÉNYÉBEN IS.

Máriapócsra az első fogadalmi tárgy felajánlására 1696-ban, az ikon első könnyezésekor került sor: egy halálosan beteg fiú édesanyja gyermeke meggyógyulását követően egy drágaköves nyakéket ajándékozott a kegyképnek. 1696. november 4-től folyamatosan érkeztek a zarándokok Pócsra, s az általuk felajánlott tárgyakat pedig magán a kegyképen vagy annak környékén, az ikonosztázon helyezték el.

Az üvegezett vitrinekben ma 134 ezüst figura, 257 medál és 60 egyéb jellegű tárgy látható. Ezeket az ezüsből készült szemeket, kezeket, lábakat, szíveket, női, férfi és pólyás gyermek alakokat formázó figurákat *identifikációs tárgyaknak* is nevezzük, hiszen felajánlásukkal a fogadalmat tevő a gyógyítandó testrésze vagy személyre utalt, ugyanakkor saját magát is szeretete volna a kegykép előtt örök imával megörökíteni. (3–5. kép) A Nagy

Az ikon második, 1715-ös könnyezésének leírásakor Nogall János *Pócsi nefelejts* című munkájában megemlíti, hogy a könnyek végigfolytak a kegyképen lévő láncon. Uriel Áldozár *Kincseink* című írásában azonban már a nyakék mellett gyöngysorokról is olvashatunk, amelyek olyan sűrűn borították az ikont, hogy a könnycseppek is elakadtak közöttük. A könnyezéssel kapcsolatos vizsgálatot követően Erdődy Gábor Antal püspök a Bizánczy helynökhöz írt levelében szigorúan megtiltja a kegyképhez vitt ékszerek, ajándékok és tárgyak elidegenítését, szétosztását. Ekkor tehát már számos adomány lehetett a templomban.

A Görögkatolikus Püspöki Levéltár és a Bazilita Levéltár anyagában több olyan forrás található, amelyek egy-egy fogadalmi adomány felajánlásáról szólnak. Egy 1768. november 9-én kelt levél szerint B. Szennyeyné Szent Iványi Anna egy drága palástot, ezüst „firhangot” és monstranciát adományozott a kegyképnek, míg 1771-ben gróf Zichy Terézia lánya gyógyulását kérve Homonnáról egy ezüst szívet küldött. Sztáray József 1777-ben egy ezüst fogadalmi koronát ajándékozott a kegytemplomnak. A Nagy Szent Bazil Rend Gyűjteményében látható az a Bécsből küldött ezüst mellvért, amely 1946-ig díszítette a kegyképet.

A Pócsi Szűzanyának felajánlott tárgyak száma II. József 1784. áprilisában kiadott rendelkezésének köszönhetően nagyon megfogyatkozott. Az uralkodó elrendelte a fogadalmi adományok templomokból való eltávolítását, így Máriapócsról 1787 augusztusában 421 arany és 970 ezüsből készült votív tárgyat szállítottak Budára. A megmaradt darabokat először a kegytemplom oldalfalain helyezték el, majd 1944-től a ma is látható díszrámákba kerültek (1-2. kép)

Szent Bazil Rend Gyűjteményében láthatunk hasonló viaszból öntött votívokat, melyeket a helybeli lakosok készítettek és a kegytemplom előtti téren árusítottak. A viaszfigurákat a zarándokok – kérésük megfogalmazását követően – a kegytemplom oltárára helyezték, a kegyhely papjai pedig gyertyát öntöttek belőlük. Ez a gyakorlat az 1970-es években szűnt meg.

A fogadalmi adományok egy sajátos nyelven beszélnek: a remény és a hála nyelvén, és bepillantást engednek egy sajátos világba, melyet a medállokba rejtett személyes üzenetek és fotók bizonyítanak. „Boldogságos Szűz hallgasd meg kérésemet 1987. 13.5. Ily” (6.kép) – áll az egyik medálban talált, összetekert papírcsík, míg néhány összefűzött ezüstlapon csak dátumok olvashatóak „Felejthetetlen napok” megjegyzéssel (7. kép). Nem állapítható meg a segítségkérés oka a következő esetben sem: „Oltalmad alá futunk édes jó Anyánk boldogságos Szűz Mária: András, Aürélia, András, Tivadar, Mária és Melánia.”

A votívok által tehát egyrészt jelen marad a hívek hálája a kegyhelyen, másrészt ezek az adományok a Pócsi Szűzanya csodatevő erejébe vetett hitet is erősítik, reprezentálják a kegyhely gyógyító erejét.

DOBOS KLÁRA

Ösvény az

ÉLETADÓ
FORRÁS

-hoz

A levegőben rétihéja és egerészölyv köröz, kicsivel felettük egy réce ... (Amíg látuk őket, nem történt dráma!) Lent is van mit nézni: a kis ösvényen virágpompa, lepkekavalkád... Az úticél az „Életadó forrás” – ahol ugyan szomjúságát csak az ikonra figyelő lelkünk olthatja, de testünk csak akkor, ha viszünk magunkkal ivóvizet... Családunk tavalyi bodzaszörp-készletéhez a hozzávalókat itt, Sajópálfalán szedtük a kellemes – a helyi parókus és hittanosai lelkesedéséből „fakadt” – imaösvényen sétálva. Egyre több helyen alakítanak ki ilyen rövidebb kis utakat a természetben, melynek békéjébe burkolózva és elmélkedésre hívó tábláinál meg-megállva még közelebb érezhetjük magunkat a Jóistenhez.

A pálfalusiak meséltek itt egy forrásról Sajóvámos és Sajópálfala között, amivel évek óta nem foglalkozott senki. Én tavaly a nagy dzsumbujban a keresésére indultam és rá is leltem – meséli Kiss Attila parókus atya. – Nagy gaz között láttam némi vizet, de akkor még nem mederben volt, hanem szétterült, folyt lefelé a tóba... A medret már a hittanosokkal vajtuk, s összeszedtünk itt 3 zsák szemetet is – a műanyag flakontól a festékesdobozokon át a tehénkoponyáig minden volt ott...

A forrás a földből jön fel, s bár így a mederben – földdel keveredve – nem látszik túl tisztának, de mégis az... Inni nem lehet belőle, töltekezhet viszont a szomjazó lélek a természetes békével és a szép környezetben belülről felfakadó imával. Lesz itt lóca – ahová le lehet ülni – és tábla elmélkedési szempontokkal.

A SAJÓPÁLFALAI IMAÖSVÉNY

Végig szeretnénk az úton kis pihenőhelyeket kihelyezni, amolyan stációszerűen. Adja magát a hely például fent a dombon: gyönyörű a panoráma, oda is elképzeltünk egy kis filagóriát. A táblák tartalmán még gondolkodunk, lehet akár olyasmi, mint a házaspárok útja, de az épülő monostor jellegéhez illeszkedve lehet például valamilyen formában a Jézus ima is.

Az ötlet a zarándokház miatt fogalmazódott meg az atyában, hiszen oda a legtöbben azért mennek, mert szeretnének kicsit imádkozni, elcsendesedni, amihez ideális hely lehet ez a kis imaösvény. Van már korlát, ahol kell; a kis hidat a helyi asztalosmester készítette; az ösvényt közhasznú munkások irtották, tisztították meg. Anyagi vonzata nem is nagyon van, inkább a lelkesedést „fektetik be”. Folyamatosan még nem tudnak odafigyelni mindenre, így a tavalyihoz képest idén tavasszal kicsit gazosabb volt az ösvény, de ahogy tudják, ápolgatják, fejlesztgetik – így a séta a rövidtávon is változatos tájon bármikor szép és kellemes.

A fényképeket a szerző készítette

HIÁBA AZ IZSÓPOT EMLÍTI AZ ŐSI SZÖVEG,
AZ SEM VON LE SEMMIT A SZENTELÉSI
SZERTARTÁSOK LÉNYEGÉBŐL, HA ÉPP'
PUSZPÁNG VAN KÉZNÉL, S AZ HELYETTESÍTI
A „SZENTELTVÍZSZÓRÓ” NÖVÉNYT.
HOGY HOGYAN VISZONYUL EGYMÁSHOZ
OREGÁNÓ, PUSZPÁNG ÉS IZSÓP,
ARRÓL MESÉLT KÉRÉSÜNKRE
BÉRES GÁBOR ATYA.

J
E
L
K
É
P

DOBOS KLÁRA

A KERESZTSÉG

„Hints meg engem izsóppal és megtisztulok, moss meg engem, és a hónál fehérebb leszek!” Az 50. zsol-tár e szavai a bűnbánatból kiszabadító, meghintés általi megtisztulásnak, megtisztításnak a szertartására vonatkoznak. A szenteltvízzel való meghintés pontosan emiatt az ószövetségi idézet miatt került át a keresztény gyakorlatba. Természetesen nem mindenütt terem meg maga az izsóp, ezért helyettesítik akár puszpáanggal, akár más hasonló zöld növényvel. Tulajdonképpen mondhatjuk „előregyártott izsópnak” a szenteltvíz hintőt is, hiszen ez a fém tárgy lett napjainkra a meghintés eszköze, szentelési szertartásaink elhagyhatatlan kelléke.

Az izsóp egy törpecserje, ami nem csak Kis-Ázsiában, hanem a Földközi-tenger vidékén is honos és Európában is megterem. Érdekes azonban, hogy nem ez lenne eredetileg az erre használt növény: amikor a Bibliát görögre fordították, valószínűleg történt egy fordítási hiba. A bibliakutatók vélekedése szerint szíriai oregánót használtak erre eredetileg, amit az is megerősíthet, hogy annak baktericid, fertőtlenítő hatása is van, így logikailag is jobban beleillik a képbe. De végül is a keresztény hagyományba az izsóp került át... Ha az Ószövetségre tekintünk, már ott is nagyon nagy szerepe volt az izsópnak. Első említése a Kivonulás könyvében található, amikor is izsópcsomó segítségével kenték meg a bárány vérével az ajtófélfát. A kivonulás előtt az Isten adta ezt parancsba, ígérve, hogy amely házakban megteszik, oda akkor nem fog bemenni a halál angyala...

Az Ószövetségben nagyon sok szertartásnál használták: pl. mikor az áldozati bárány vérével egy évben egyszer, húsvétkor a főpap megáldotta a népet, vagy mikor valaki „tisztátalanná vált”, betegségből meggyógyult, akkor is izsóp segítségével hintették meg. Történhetett a különböző szertartásoknál ez a meghintés a vér mellett vízzel vagy épp olajjal is.

De szerepet kap az Újszövetségben is: Krisztus keresztrefeszítésénél egy izsópszárra csavart szivacsban nyújtották neki az ecetet. „Jézus így szólt: »Szomjazom.« Volt ott egy ecettel tele edény. Egy szivacsot ecettel meg-

N
Ö
V
É
N
Y
E

töltve izsópra tűztek, és odatartották a szájához.” [János 19,28-29] Nádszálnak is szoktuk fordítani, talán sokan ezért nem emlékeznek rá.

Végeredményben tehát minden olyan alkalommal, amikor szenteltvíz hintőt használunk, arra is gondolhatunk, hogy az évezredekkel ezelőtti keresztény gyakorlatban ilyenkor izsópot fogott a pap a kezében. A görögkatolikusoknál a kiemelt ünnepi alkalmakkor még „előkerül” az izsóp vagy valamilyen hasonló zöld, mint a puszpáng. Miközben énekeljük az említett zsolttárszletet, a hívek számára is egyértelműbb az összefüggés, ha a püspökök, papok kezében a növényt látják, nem pedig a szenteltvízhintőt.

Megjelenik az izsóp a keresztény művészetben, festményeken, freskókon is, nem feltétlenül szembetűnően, inkább „eldugva” a sziklák közé. Ikonográfiai jelentésében a növény az alázattal, a bűnbánattal, a megtisztulással való kapcsolata alapján a megigazulás, a keresztség és az ártatlanság jelképe.

Ültessünk izsópot!

A legtöbb áruházban, ahol virágmagokat is árulnak, lehet kapni izsópmagot, de még szerencsésebb cserepes növényként beszerezni. Fűszer- és gyógy-

növényként széles körben felhasználható. (Kedves élmény akár gyermekünkkel kiültetni egy virágládába a teraszon, s nézni, hogyan fejlődik.) Elmorzsolts leveleinek illata kicsit a mentára hasonlít, kék virágai sűrű fürtökben lógnak. Gyógyhatása: a herpeszt okozó vírust gátolja, illóolaj tartalma miatt köhögés ellen kiválóan alkalmas. A fűszeres illatú levelek segítik a zsíros ételek emésztését. Burgonya, zeller, petrezselyem, hús- és halsaláták, burgonyás ételek, pecsenyék és egyéb húsételek finom fűszere, ízesítője.

KEVÉS AZ A KONYHA, AHOL NEM TALÁLHATÓ MEG HORVÁTH ILONA SZAKÁCSKÖNYVE, HISZEN A HÁZIASSZONYOK, HOBBISZAKÁCSOK EGYIK LEGJOBB SEGÍTŐTÁRSA A KONYHÁBAN.

ÍME HÁROM EGYSZERŰ RECEPT A RECEPTES KÖNYVBŐL:

Kaporleves

HOZZÁVALÓK: • egy csokor vágott zöld kapor • fél evőkanál olaj vagy 2 dkg zsír • 2 dkg liszt • 1 dl tejföl • 2 dl tej • 1 tojássárga • só • pirított zsemlekockák vagy 2-3 kemény tojás.

ELKÉSZÍTÉS:

A zsírból és lisztből világos rántást készítnünk, beletesszük a kaprot, de ezzel nem pirítjuk, hanem azonnal felengedjük. Miután felforrt, 10 percig csendesen főzzük, 1-2 dl forró tejjel kiegészítjük és tejjel elkevert tojássárgára tálaljuk. Pirított zsemlekockát vagy nagy kockára vágott kemény tojást adunk hozzá.

Citromos csirke

HOZZÁVALÓK: • 1 csirke • 3 evőkanál olaj vagy 5 dkg vaj • 1 citrom leve • kevés reszelt citrom héja • 1 evőkanál liszt • 1 dl tejföl • só

ELKÉSZÍTÉS:

A megtisztított, darabokra vágott csirkét a zsiradékon kevés sóval és vízzel puhára pároljuk, és mikor már majdnem kész, kevés reszelt citromhéjjal ízesítjük. Ha a húsdarabok megpuhultak, a lisztet simára keverjük a tejjel, behabarjuk vele a csirkét, és a citromlével savanyítva még 5 percig lassan forraljuk. Kellemesen savanykás, ízletes pecsénye.

Váratlan vendég-krém

HOZZÁVALÓK: • 1 liter tej • 10 dkg dara • 15 dkg cukor • 3 tojás • 1 csomag vaníliás cukor

ELKÉSZÍTÉS:

A tojássárgákat a cukor felével elkeverjük, a tojásfehérjét a cukor másik felével habbá verjük. Közben a tejet felforraljuk, a darát belefőzzük. A tojássárgákhoz forrón hozzákeverjük a megfőtt darát, és könnyedén elkeverjük a felvert tojáshabbal. Azonnal öntsük üvegtálba és befőttel díszítsük. Hidegen és melegen egyformán jó. Tíz perc alatt elkészül.

JÓ ÉTVÁGYAT KÍVÁNUNK, S NE FELEDJÜK: TISZTELJÜK MAGUNKAT ÉS AZ ÉTKEZÉSEINKET IS!

A szegedi Romzsa Todor Görögkatolikus Diakotthon felvételt hirdet a 2016/2017-es tanévre!

Várjuk azoknak a fiataloknak a jelentkezését, akik szegedi felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatói, vagy szeptembertől lesznek azok.

Kollégiumunk a görögkatolikus templom és a rendőrség szomszédságában található (lelki és testi biztonságunk tehát garantált), néhány percnyi sétára a város központjáról, egy saroknyira busztól, villamostól és trolitól, egy park szélén. Családias hangulatú közösségünk korszerűen felszerelt kollégiumban lakik, mely inkább hasonlít családi házhoz, mint kollégiumhoz. Közösségünk életét változatos programokkal tesszük sokszínűvé: rendszeresek a szobaestek, filmvetítések, szakmai előadások, lelki gyakorlatok, bálók, kirándulások, sportesemények, közös bulizások. A legtöbb szobához saját fürdőszoba tartozik, adott a konyha és mosógép is, kollégiumunk igazgatója pedig a parókus atya, így aki lelki támogatásra vágyik, annak csak az udvar másik oldalán lévő parókiára kell sétálnia.

A kollégistákból álló Felvételi Bizottság garantálja, hogy olyan közösségbe kerülsz, akikkel életre szóló barátságot köthetsz, és bensőséges légkörben töltheted egyetemi/főiskolai éveidet – nem csak elméd, de lelked épülésére is.

HA ÉLMÉNYEKRE, JÓ TÁRSASÁGRA, VAGY AKÁR CSAK EGY OLYAN HELYRE VÁGYSZ, AHOL NYUGODTAN TUDSZ TANULNI, ITT MINDEN LEHETŐSÉG ADOTT HOZZÁ!

A JELENTKEZÉST elektronikusan az info.romzsa@gmail.com email-címre, vagy a Romzsa Todor Görögkatolikus Diakotthon postai címére: 6721 Szeged Lechner tér 9. várjuk.

A jelentkezésben kérünk egy önéletrajzot és egy motivációs levelet, valamint a személyi igazolvány, laccímka és TB-kártya fénymásolatát.

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ: augusztus 4. csütörtök

A kollégiumi felvételinek egy írásbeli és egy szóbeli része van. A szóbeli felvételi két egymást követő rövid, kötetlen elbeszélgetésből áll a Felvételi Bizottság tagjaival, illetve az igazgatóval.

Ennek időpontja: 2016. augusztus 6. szombat, de. 10.00 óra

Bővebb információ: szegoke.hu/romzsa

Telefon: 06-30/336-3626 (hétköznapokon)

E-mail: info.romzsa@gmail.com

Az eredmények augusztus 8-tól elérhetőek lesznek honlapunkon.

**„Együtt Vele(d)
könnyebb!”**

Elkezdődött
a Szent Miklós Görögkatolikus
Roma Szakkollégium támogatása
(Nemzeti Tehetség Program,
NTP-SZKOLL-B-M-16)
projekt.

2016. februárjában megkezdődött a 31 hónaposra tervezett, a roma származású és a halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok felsőoktatási tanulmányait támogató program megvalósítása. Ebben olyan fiatalok vesznek részt, akik vállalták, hogy életpályájukon felelős értelmiségiként felvállalják a cigányság felemelkedésének társadalmi küldetését, a cigány-magyar együttélés segítését. A pályázatot benyújtó, Debrecenben működő Szent Miklós Görögkatolikus Diakotthon célja a fejlődő és fejlődni akaró roma értelmiség, a keresztény szellemiséget felvállaló és képviselő értelmiségi réteg kinevelésében való aktív közreműködés. A projektben tervezett tevékenységek nagyon sokrétűek, tartalmazzák a projekt végére 30 főre bővülő szakkollégium tagjainak képzését, idegen nyelvi ismereteinek fejlesztését, hátrányaik kompenzálását, felzárkóztatását. A hallgatók képzéséhez kapcsolódó hallgatói kutatási tevékenységekben szerepel évi egy-egy hónap kutatói tevékenység, amelyet ösztöndíjjal támogatnak, média, fotózás, digitális képrögzítés, szociológiai-néprajzi kutatások folytatása a romák és a görögkatolikusok körében. Annak érdekében, hogy a szakkollégisták lemorzsolódását minimálisra szorítsák, gondot fordítanak a mentori, tutori rendszer fejlesztésére, hatékonyságának növelésére. A következő években reményeik szerint további hallgatókkal tudják bővíteni a roma szakkollégium tagságát. Ennek érdekében fejlesztik, színesítik a középiskolákkal való együttműködésüket például a roma és a hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára pályaválasztással kapcsolatos tájékoztatással, információk nyújtásával, cigány középiskolások mentorálásával. Szakmai együttműködéseket alakítanak ki más roma szakkollégiumokkal is. A szakkollégium tevékenységéhez kapcsolódó kiadványokban bemutatják életüket: fejlődő közösségük programjait, a rendezvényeket, a szemináriumokat, a műhelymunka eredményeit. Konferenciákat szerveznek, tanulmányi hétfővégeket rendeznek. A közösség erősítése érdekében a cigány konyha megismertetését is magába foglaló közös főzéseket, kirándulásokat szerveznek.

Az EFOP-3.4.1-15-2015-00008 számú projektet
a Magyar Állam és az Európai Unió
129.999.321 Ft
támogatásban részesíti.

BEMUTATKOZIK A

CSUHAJ PÉTER

JÁSZBERÉNYI GÖRÖGKATOLIKUS KÖZÖSSÉG

„MERT AHOL KETTEN VAGY HÁRMAN ÖSSZEGYÜLNEK AZ ÉN NEVEMBEN, OTT VAGYOK KÖZÖTTÜK” (MT 18,20)

A JÁSZSÁGBAN, ILLETVE AZON BELÜL JÁSZBERÉNYBEN SZÓRVÁNYBAN ÉLNEK GÖRÖGKATOLIKUSOK, JELLEMZŐEN BUDAPEST KÖZELSÉGÉNEK ÉS A KÖRNYÉKEN LÉVŐ KEDVEZŐ MUNKALEHETŐSÉGEK MIATT A KELETI ORSZÁGRÉSZBŐL VALÓ ÁTTELEPÜLÉSEKNEK KÖSZÖNHETŐEN.

A jászberényi görögkatolikus szertartások végzése iránti kezdeményezés néhány lelkes család összefogásának köszönhetően indult el. Lelki iránymutatásul Máté evangéliumából választottunk: „Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.”

A környéken a legközelebbi görögkatolikus parókia a tőlünk 50 km-re lévő Szolnokon található, emellett havonta egy-egy alkalommal a szomszédos Nagykátán és a közeli Cegléden végeznek Szent

Liturgiát. Miután gyermekeink megkezdték az iskolát, egyre többet gondolkodtunk, miként tudnánk tenni azért, hogy családjaink helyben is meg tudják élni görögkatolikus identitásukat. Hitünket a helyi római katolikus közösségek életébe bekapcsolódva éltük meg, de nem volt titok senki előtt, hogy görögkatolikusok vagyunk. Ennek is köszönhetően kiderült, hogy többen vagyunk a környéken, mint gondoltánk, és több családnak is sikerült egymásra találni. A Jászság, így Jászberény a szolnoki egyházközség filiája volt, a legutóbbi népszámlálási adatok alapján a városban és környékén mintegy 150 görögkatolikus él.

2013 végén talákoztunk először Szkiba Tibor szolnoki parókus atyával, illetve Mosolygó Dénes atyával, a szolnoki görögkatolikus iskola iskolalalelkészével. Mindketten kezdettől fogva lelkesen tá-

mogatták és felkarolták kezdeményezésünket. Dénes atya végezte havonta egyszer a Szent Liturgiát Nagykátán, emellé úgymond „látatlanban” vállalta a Jászberényi közösség lelki vezetését is. A következő hónapok lassú szervezőmunkával teltek. Kerestük görögkatolikus testvéreinket személyes kapcsolatainkon és a világhálón keresztül, illetve hirdetéseket adtunk fel a helyi újságokban. Dénes atya közben felvette a kapcsolatot a helyi plébániák vezetőivel, hogy szertartásaink megtartására méltó helyet találjunk. Így talákoztunk Dr. Novák István plébános-sal, aki örömmel fogadta kezdeményezésünket, és rövid egyeztetést követően felajánlotta a gondozásában lévő Ferences templomhoz tartozó Porciunkulakápolnát a havonta tartandó szertartásaink helyszínéül. Utólag a plébános atyáról kiderült, hogy nem ismeretlen számára a

görögkatolikusság, hiszen sárospataki lévén anyai nagymamája görögkatolikus vallású volt.

Az isteni gondviselés a helyszín kiválasztásában is mellettünk állt: a kápolna egy igazán különleges és emellett nagyon bensőséges hely, tökéletesen megfelelt a mi kis szerveződő közösségünk céljainak. 1955-ben épült fel az Assisiben található eredeti kápolna hasonmásaként a jászberényi Ferencesek terein. Érdekessége, hogy építéskor a hívek által különböző magyarországi kegyhelyekről származó kövek is be lettek építve a falaiba, emellett ékessége az oltár felett lévő *Angyali Üdvözet* című festmény, mely *Kontuly Béla* festőművész 1949-ben készült alkotása.

Miután szertartásaink helyszínét megtaláltuk, eljött az idő, hogy közelebről is megismerjük egymást. Kis közösségünk 2014 nyár végén az egyik család otthonában találkozott, ahol megismertük családjaink ide vezető útját és az addigi szervezés fejleményeit. Az összejövetelt záró közös imánkban nagy bizalommal fordultunk Krisztushoz, hogy irántunk érzett szeretetét megtartva segítsen minket a továbbiakban is.

2014. október 12-én eljött a nap, amit már régen vártunk: az első jászberényi Szent Liturgia. Megtelt a kis kápolna, ott voltak családjaink, szeretteink, barátaink. Ettől kezdve havi rendszerességgel végeztük a szertartásokat, 2015 májusától pedig már havi két alkalommal.

Közösségünk alapját hat család alkotja, akik Jászberényből, illetve a szomszédos Jászárokszállásról és Jászfákalmáról látogatják a liturgiákat. Emellett jó kapcsolatot ápolunk a közeli nagykátai közösséggel is. Jászberényben a hónap első és harmadik, Nagykátán a hónap negyedik vasárnapján van Szent Liturgia, így lehetőség van egymás alkalmaira eljární, amivel rendszeresen élni is szoktunk. A keleti rítus megjelenése a városban élő római katolikus hívők érdeklődését is felkeltette, így állandó jelleggel és alkalmasszerűen is vannak szertartásaink, ismerkednek a

görögkatolikus lelkiséggel. A Szent Liturgiát követően mindenki pozitív élményekről számol be: megérinti őket az orgonakíséret nélküli énekeszó és a rítusunkból áradó lelkiség. Ezt még inkább felerősíti a kis kápolna bensőséges légköre, ami olyan, mintha otthon, a családi fészekben imádkoznánk együtt.

Jó kapcsolatot ápolunk a helyi cserkészcsapattal is, ahol valószínűleg függetlenül lehetnek tagok a gyerekek. A csapatból – az ökumenizmus jegyében – már többen is látogatást tettek, illetve terveznek a jövőben Szent Liturgiáinkon. Megindító volt, hogy az év végi cserkészújságban is megjelent egy cikk rólunk „Ökumenizmus a cserkészletben – látogatás egy görög katolikus liturgián” címmel. Az írásban a már jól ismert liturgikus különbségek mellett a szerző kitér a közösségünkben általa tapasztalt kedvességre, segítőkészre és nyitottságra. Külön érdekesség, hogy a cikk írója a helyi plébánia diakónusának a fia volt.

Bár közösségünk még nagyon fiatal, mégis számtalan nagyon szép emlékünk fűződik az eltelt időszakhoz. A vasárnapi liturgiákon rendre részt vesznek gyermekek is, és nagy örömünkre 2015 áprilisában együtt ünnepelhettük egyikük elsőáldozását is. Új taggal is bővült közösségünk, akinek keresztelését szeptemberben ünnepeltük. Bár csak havi két alkalommal találkozunk a templomban, mégis igyekszünk megtartani a lehető legtöbb ünnepi szertartást, így év elején végeztünk víz- és gyertyaszentelést, a Mihály és Gábor főangyalok emlékére végzett liturgián pedig az egyik család Szent Mihály ikonját szenteltük meg. Nem maradhat el az év eleji házszentelés sem, kis közösségünk családjai örömmel fogadják otthonukban Dénes atyát, aki ilyenkor magát és autóját sem kímélve járja be szinte az egész Jászságot.

A Karácsonyt megelőző böjti időszakban az ünnepi felkészülésre lelki napot szerveztünk, melyet Szikba Tibor atya tartott. Idén nagybőjten pedig – szintén parókus atya segítő közreműködésével – lelki gyakorlattal egybekötött *Előre Megszenteltek Áldozatok Liturgiáját* végeztünk, melyre vendégül láttuk a nagykátai híveket is.

Lelki épülésünkért és a Szűzanyától eddig kapott kegyelem és közbenjárás köszöneteként a közeljövőben szeretnénk közösen elzarándokolni Máriapócsra. Bízunk benne, hogy Isten segítségével kis közösségünk a jövőben is gyarapodni fog, és minél több testvérünkhöz jut el Krisztus hívó szava.

Nagy szeretettel
várunk minden kedves
érdeklődőt vagy a
városban átutazót

liturgiáinkon!

Helyszín:
PORCIUNKULA-KÁPOLNA
Jászberény,
Ferencesek tere
Szertartásrend:
Minden hónap
1. és 3. vasárnapján,
de. 11 órától

LEGEZA JÓZSEF

Jónás könyve a Bibliában leírja, hogy Isten Jónás prófétát küldi Ninivébe, amely a zsidókkal ellenséges asszírok fővárosa. Feladata, hogy figyelmeztesse a niniveieket: bűneik miatt Istennek betelt a haragja és elhátározta, hogy elpusztítja őket. A próféta nem örül a megbízatásának, és ahelyett, hogy teljesítené azt, egy ellenkező irányba tartó hajóra száll. Viharba kerül, és Isten a hajó elpusztításával fenyegetőzik. A hajó legénysége rádöbben, hogy Jónás miatt tört ki a vihar. Bedobják a tengerbe, hogy megússzák a vészt. Így kerül Jónás a cethal gyomrába. Ott felismeri, hogy Isten úgyszólván erősebb, mint ő, és nem hagyja, hogy elmeneküljön a küldetése elől. Ezért megéri, hogy igent kell mondania arra. Miután a cet kihányja, Jónás Ninivébe megy, és Isten parancsának megfelelően

hirdetni kezdi, hogy negyven nap múlva elpusztul a város, ha meg nem térnek addig. A niniveiek pedig – hallgatva a próféta szavára – megtérnek. Jónás ezen elszomorodik, hogy Isten ilyen olcsón adja az irgalmát. Kivonul, abban bízva, hogy Isten mégis megsemmisíti a bűnös Ninivét, de ez nem következik be. A haragvó próféta feje fölé Isten példázatul egy kis növényt, tököt növeszt, hogy az árnyékával enyhítse a forróságot. Ám a melegben a növény hamar elszárad, amit Jónás megint csak zokon vesz. Az Úr akkor azt mondja neki: „Avagy méltán haragszol-e a tök miatt? És monda: Méltán haragszom, mind halálig! Az Úr pedig monda: Te szánod a tököt, amelyet nem fáradtál és amelyet nem neveltél, amely egy éjjel támadt és más éjjel elveszett: Én pedig ne szánjam Ninivét, a nagy várost, amelyben több van tizenkétszer tízezer embernél, akik nem tudnak különbséget tenni jobb- és balkezük között, és barom is sok van?” [Jón 4,10-11]

Jónás könyve

Ezt a bibliai történetet híres művében, a *Jónás könyvében* Babits Mihály feldolgozta, de egy döntő különbséggel. Az ő versében a niniveiek nem térnek meg. Hallgatják a prédikáló Jónást, kinevetik, gúnyolják, ő pedig várja, hogy ez a megátalkodott várost Isten elpusztítsa.

„És Jónás akkor egy iszonyu átkot kiáltva a királyra s udvarára s az asszonyokra és a palotára s a színészekre és a mimesekre s az árusokra és a mívészekre s az egész Ninivére mindenestül, leugrott, és az örökön keresztül kitört, s a termen át, s a szoborerdőn, csarnokon, folyosókon és a kerten, tavat megúszva, rácsokon lekúszva, s a vízvezeték-csatornán lecsúszva, utcán és bástyán, falmentén szaladva rohant ki Ninivéből a szabadba, egyetlen látomással dúlt szívében: hogy kő kövön nem marad Ninivében.”

Ez azonban nem következik be, és így Isten irgalma jobban kidomborodik, mint a Bibliában (ahol a Teremtő azért kegyelmez meg a városnak, mert lakói megtérnek). Persze már akkor is irgalmas volt, amikor felszólította őket a megtérésre. Babitsnál viszont a niniveiek sem Istenre, sem

Jónásra nem hallgatnak. Isten mégis megirgalmaz nekik. A próféta perlekedik az Úrral, minek is jött ő ide, ha szavai úgyszólván hiteltelenek lettek a nép előtt. De ekkor kiderül, hogy azért néhányan mégiscsak megtértek, a rengeteg bűnös mellett voltak jó szándékú, tiszta érzésű városlakók is.

„Mert látá az Ur, hogy ott egyik-másik szívben még Jónás szava kicsirázik mint a jó mag ha termőföldre hullott, s pislog mint a tűz mely titkon kigyulladt.”

Isten rá akarja ébreszteni Jónást, a valóság sokkal bonyolultabb annál, mint hogy egy hatalmas mozdulattal egy egész várost meg lehessen semmisíteni. Egy bűnös országban sem mindenki bűnös. Vannak vétlen csecsemők is, és ha egy város teljesen elpusztul, akkor a gonosz felnőttekkel együtt ők is áldozattá válnak. Ezért Isten inkább kiterjeszti az irgalmát olyanokra is, akik egyébként nem érdemelnék meg. Az irgalom nem feltétlenül érdemeink jutalmazását jelenti, hanem a meg nem érdemelt isteni szeretet kiáradását. Ez a megdöbbentő a *Jónás könyvében*, amit Babits – felhasználva a bibliai történetet – a saját koráról írt. Az író az egész emberiség sorsa aggasztotta. Ezért is nagy mű a *Jónás könyve*, mert Babits rávilágít arra, hogy a 20. század az emberiség korábban ismeretlen elzüllését hozta

A VALÓSÁG SOKKAL BONYOLULTABB ANNÁL,
MINT HOGY EGY HATALMAS MOZDULATTAL EGY
ECÉSZ VÁROST MEG LEHESSEN SEMMISÍTENI.

magával. Olyan méreteket öltött a törvénytelenység és a gonoszság, hogy minden addiginál jobban megérdemelte volna a világ Isten büntető beavatkozását. Ehelyett azonban Isten választott prófétájával üzen az emberiségnek, akik többségükben ugyan elutasítják Jónást, de egy kicsit talán mégiscsak hallgatnak rá. Az Úr pedig annyira az élet pártján áll, hogy még ilyen szörnyűséges körülmények között is felülkerekedik benne az irgalmasság az igazságosságon.

*„Bízd azt reám, majd szétválasztom én.
A szó tiéd, a fegyver az enyém.
Te csak prédikálj, Jónás, én cselekszem.
Ninive nem él örökké. A tők sem,
s Jónás sem. Eljön az ideje még,
születni fognak újabb Ninivék
és jönnek új Jónások, mint e tőknek
magvaiból új indák cseperednek,
s negyven nap, negyven év, vagy ezer-annyi
az én szájamban ugyanazt jelenti.”*

SZABAD BOGLÁRKA

„LAKODALOM VAN

Soha nem felejttem el
 azt a vasárnapi ebédet,
 amikor nagyapám a
 nagymamám által főzött
 húslevest vőfélyverssel
 kíséerte.
 Megállt az asztal mellett,
 kezében volt a tál, és
 valami hasonlót mondott:
 „itt a leves, majd jön a jó hús,
 tehát a szíve senkinek
 ne legyen bús...”

A MI UTCÁNKBA'...”

Most, hogy itt a nyár, s ezzel együtt nem csak a strand, a lángos, de az esküvők ideje is elérkezett, újra s újra eszembe jutnak azok a szokások, szereplők, tisztségviselők és események, amelyek és akik meghatározzák egy-egy lakodalom menetét. Természetesen nem a mai, divatos menüsorra (kaviár vagy parfé torta), vagy a vőfély modern párjára (ceremóniamester) gondolok itt, hanem azokra a múltbéli tényezőkre, amelyek nélkül egy menyegző elképzelhetetlen volt nagyapáink vagy dédanyáink számára.

Kezdjük az alapoknál! Ami a hagyományos lakodalmak mindegyikére – tekintet nélkül tájegységre vagy nemzetiségre – igaz volt, az az, hogy egy férfi és egy nő kötötte össze az életét ünnepélyes keretek között. Ennél bővebb jelentései (bár hogyan lehetne valami ennél fontosabb? – kérdezhetnénk) is voltak ennek a nagy lépésnek: a két személy közötti hivatalos eskü egyúttal két család közötti új (főként gazdasági) kapcsolatot is jelentett, nem beszélve a helyváltatásról (általában az ara költözött a fiús házhoz, ritkábban új házba) vagy az egyik életszakaszból a

másikba való átlépésről. A vőlegényből a lagzi után férj, azaz 'ember' lett, nem

legénykedett már; míg a menyasszonyt a falu már 'asszonyként' tartotta számon, ehhez mérten máshogyan öltözött, máshogyan hordta a haját, máshová állt a templomban és a lányos programoknak egy bizonyos szinten vége szakadt.

Le kell szögeznünk, hogy teljes pontossággal „igazi magyar hagyományos lakodalomról” beszélni azért nem lehet, mert a Magyarország területén valaha megvalósuló menyegzőket rengeteg tényező befolyásolta. Míg az egyik helyen egy bizonyos elem szokásban volt, addig

100 km-rel arrébb még csak nem is hallottak róla. A különböző nemzetiségek eltérő szokáshagyományai, a táji különbségek, a vallási tényezők és természetesen az idő múlása is mind-mind befolyásolta azt, hogy hogyan is nézett ki valójában egy lakodalom.

Az ételek biztosítása nem csak az ifjú pár, hanem az egész közösség feladata volt. Sok helyütt szakácsasszonyokat fogadtak, az esküvőt megelőzően csigacsinálót tartottak, míg máshol minden vendég magával vitte kanalát, tányérját, vitt egy tortát, adott egy csirkét – egyszóval hozzájárult a multság étkezési feltételeinek biztosításához. A menüsorok is – ahogyan korábban már utaltam rá – falként és időszakonként változó képet mutattak. Míg egy szatmári lakodalom elmaradhatatlan eleme volt a töltött káposzta, addig más, nyugatabbra eső területeken ez az étel nem feltétlenül volt jellemző. Egyes vidékeken a grillázstortát lapáttal törte szét az ifjú pár, míg máshol „csak” aprósütemények szerepeltek a lakodalmi ételek képzeletbeli étlapján.

LAKODALMI SZOKÁSOK

A *menyasszonyvitel* az egyik legfontosabb mozzanata volt a lakodalomnak. Ez tulajdonképpen az ara ünnepélyes átkísérését jelentette szülei házából a férjjelölt házába. A vőlegény a násznéppel együtt érkezett a menyasszony házához, ahol gyakran zárt ajtókat talált, s csak bizonyos találós kérdések megfejtése vagy alkudozás után juthatott be választottja házába. A párbeszéd ilyenkor legtöbbször a vőfély és a násznagy (aki általában egy idősebb, tekintélyesebb rokon volt, pl. keresztapa) között zajlott le. Gyakran kértek ki verssel a menyasszonyt, akit néha csak álmenyasszonyok bemutatása után vezettek elő. Ez gyakorlatilag azt jelentette, hogy a valódi ara előtt öregasszonyt, kisleányt vagy akár női ruhás férfit is elővezethetett a vőfély, hogy kiderüljön: vajon megismeri-e a vőlegény a választottját? Miután megtörténtek a fentebb említett mozzanatok, a vőlegény megköszönte a búsanyának és búsapának (számos vidéken így nevezik a menyasszony

szüleit) a leányuk felnevelését, majd a menyasszony a hozományával elindult a vőlegényes házhoz. Ezt általában igyekeztek minél hosszabb útvonalon megtenni, hiszen így minél több ember láthatta, hogyan „stafíringozták ki” a menyasszonyt. Nagyon erősen lefordítva a dolgot: bemutatatták, mennyire volt jó gazdasszony az ara édesanyja (hány párnát, ágybelit vagy tányért, hány rend ruhát stb. tudott a lányának készíteni vagy készíttetni), s mennyire volt bőkezű az édesapja.

A menyasszonyvitel végét az jelentette, amikor ünnepélyesen befogadták a leendő feleséget – egy rövid ideig persze násznépét is – a vőlegény házában. Itt is megjelenhetett az a vonakodás, feladat-teljesítési kötelezettség, ami korábban a menyasszonyos háznál volt tapasztalható. Sokszor kínálták meg mézzel vagy süteménnyel az arát. Erre azért volt szükség, hogy édes legyen az élete az új házban, de a magszórás, búzaszórás is előfordult a gazdagság biztosítása érdekében. Ha kenyeret tartottak az ifjú pár fölül, az azt a célt szolgálta, hogy mindig legyen kenyerük és sose szenvedjenek hiányt az ételben. Sok helyen egy seprűt tettek keresztbe a háznál, s ha a menyasszony felkapta és söpört vele néhányat, az azt jelentette: dolgoz leány, jó gazdasszony lesz majd belőle.

Van egy olyan momentuma a lakodalomnak, amely már az emlékezetben is alig lelhető fel: ez a *menyasszonyfektetés*. Itt tulajdonképpen arról a jogi szempontból is fontos cselekményről van szó, amikor a menyasszonyt és a vőlegényt a lakodalmi tisztviselők egy bizonyos ideig bezárták vagy egy szobába, vagy gyakran a padlásra, hogy „elhálják” a nászjészakát. Ők kísérték be a párt, s mielőtt ténylegesen bezárták őket, számos termékenységvarázsló cselekményt hajthattak végre. Ilyen volt például egy kisgyermek feldobása az ágyra (tehát az alvóhelyen való meghempergetése), mely biztosította a bő gyermekáldást. Az olyan zajkeltő eszközök ágyba helyezése – amelyek mozgásra hangot adnak ki – inkább a násznép szórakoztatását szolgálták a pár óras menyasszonyfektetés ideje alatt.

Gyönyörű, az elhálást követő, az egyik szakaszból a másikba való átlépést kifejező szokásunk volt a *kontyolás*. Ez az a folyamat, amikor a nyoszolyóasszony több idősebb asszony segítségével az eddig leányként élő menyasszony hajviseletét kontyra változtatja meg – ezzel fejezve ki az asszonyi élet kezdetét.

Talán az egyik legismertebb lakodalmi táncunk a *menyasszonytánc*. Ez az a cselekmény, amely során az ara utoljára táncol leányként, s amely napjainkig fennmaradt, így számos tradicionális lagzi része. Ki ne hallotta volna már: *Eladó a menyasszony?! Régen, amikor még a fektetés vagy a kontyolás is szokásban volt, jóval ezek előtt, az étkezést is megelőzően rendezték meg a menyasszonytáncot.*

Az említett szokáselemek elhalásával együtt a menyasszonytánc időpontja már nem délelőttre, hanem körülbelül éjjelre tevődött át.

Szerencsések vagyunk, hiszen a lakodalmi szokásokról szóló szakirodalmakban bővelkedünk, így a nyáron örök hűséget esküvő pároknak szívélyesen ajánlom, hogy ha még nem érzik elég tradicionálisnak a lakodalmukat, akkor lapozzák fel ezeket. A magyar szokás-hagyomány ugyanis bővelkedik az olyan tréfás, jelentőségteljes vagy egyszerűen csak szép cselekményekben, amelyekből érdemes válogatni és beilleszteni a „nagy nap” programjába azért, hogy valamit megőrizzünk vagy felelevenítsünk múltunk örökségéből.

KANYÓ ÁRPÁD

LITURGIKUS ÖLTÖZETEK

KELETEN

3. rész

JELEN ÍRÁST KERESZTAPÁM, DR. SOLTÉSZ MIKLÓS,
A BUDAPESTI GÖRÖGKATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
ALSZERPAPJA EMLÉKÉNEK SZENTELEM.

A kisebb rendek bemutatása után elérkeztünk a „szakrális hierarchia”, az egyházi rend szentségének hármaskozatához, így jelen írásunk témája a főpapi kézföltétellel az oltárban (avagy a szentélyben) fölszentelt egyik szolgálattevő: a diakónus és annak istentiszteleti öltözékei.

A DIAKÓNUS ÉS SZENT RUHÁZATA

I. BEVEZETÉS

Amint már sorozatunk első cikkében megjegyeztük, a Szentlélek átadására – az egyházi rend hármaskozatánál – mindig a szentélyben kerül sor. Az eme hármaskozatba tartozó szolgálattevők öltözékeivel kapcsolatban viszont szükséges még néhány – diakónusi, papi és püspöki ruhákra egyaránt érvényes – alapelvet rögzítenünk:

1. Az istentiszteleti ruha *szent öltözék*, amely kiemelve a profánból méltóvá tesz a szenttel való találkozásra, az Istennek való szolgálatra. Keleten jól tudják, hogy ezek a ruhák a Máté evangéliumában szereplő „*menyegzős ruhát*” jelentik; enélkül nem léphetünk be a menyegzős csarnokba. [vö. Mt 22,11-12] Az Isteni Liturgiáról szóló magyarázatokban gyakran a szent ruhák jelképiségének erkölcsi értelmezésével találkozunk, buzdítva az azokat viselőt a szent szolgálat alatti – és a mindennapi életben való – helyes magatartásra. A XIV. században élt Nikolaosz Kavaszilasz értelmezésében: mivel a ruha az egész testet befödözi, mutatja viselőjének életmódját és egyúttal annak rangját is jelöli.

2. A szent öltözék *nemcsak hódolatot nyilvánít, hanem meg is véd a 'külső sötétségre való kivetéstől'*, így az istentiszteletet végző diakónus és pap mint ol-

talmazó pajszt viseli a rendfokozatának megfelelő ruházatot.

3. Az istentiszteleti öltözék *szimbolizál*: vannak *őszövevény analógiái* (bibliai eredet) és van ettől eltérő, az *Egyházban megszületett teljesen új jelentése* – mindez Krisztus misztériumára, a tágabb értelemben vett liturgia történelmi alakulására és a patrisztikus értelmezésekre alapozódik.

4. Mindezekből fakadóan a szent ruha valamilyen dogmatikus, *hitbeli tanítást is közöl*, így szó sem lehet csupán pazar külsőségességről vagy pusztán díszítésről beszélni. E vonatkozásban is érvényesek Pál apostol szavai: „Úgy tekintsen ránc minden ember, mint Krisztus szolgáira, és Isten titkainak intézőire.” [1Kor 4,1] A külső kinézetnek *esztétikai vonatkozásai* is vannak: a legfőbbesőbb Istennek a legszebb – és nem az ócska vagy piszkos – öltözékben méltó szolgálni.

II. NÉHÁNY GONDOLAT A DIAKÓNUSRÓL

A diakónusok a 325-ben megtartott első egyetemes (nikeai) zsinat 18. kánonja szerint a püspök szolgálatában állnak, többnyire az ő kísérői. Egyik egyházatya úgy fejezte ki magát, hogy a püspök „nem létezhet” diakónus nélkül. Az említett zsinati kánonból jól kivehető visszaélések miatt, „a mihez tartás végett” volt szükséges tisztázni hierarchikus szerepüket: „A szent és nagy zsinatnak (tudomására) jutott, hogy némely helyeken és városokban a diakónusok osztják ki a presbitereknek az Eucharisziát, holott sem kánon, sem szokás nem szentesítette azt, hogy azok, akiknek nincs hatalmuk felajánlást végezni, adják át Krisztus Testét azoknak, akik (maguk) végezhetnek felajánlást. Az is kitudódott, hogy némely diakónusok már a püspökök előtt veszik magukhoz az Eucharisziát. Mindezek (a dolgok) tehát szűnjenek meg, a diakónusok pedig *maradjanak meg korlátaik között, belátván, hogy ők a püspökök szolgái, a presbitereknél pedig kisebbek. Az Eucharisziát rendjük szerint apresbiterek után vegyék magukhoz, és azt a püspök, vagy presbiter adja át nekik. De még csak ülniük sem szabad a diakónusoknak a presbiterek között, mert az a kánon és a rend ellen történik. Ha pedig valamely (diakónus) eme határozatok után sem akarná magát fegyelmezni, szűnjön meg diakónus lenni.*”

Az ókeresztény irodalomban többször is alkalmazzák rájuk a „fül” és a „száj” képét. A korai időkben részt vettek a lelki gondozásban, a jótékonyágban – Szent Jeromos azt is megemlíti, hogy az egyik diakónus feladata volt az adományozók neveinek felolvasása –, majd az idők múlásával tevékenységük egyre inkább a templomi istentiszteletekre korlátozódott.

A Didaskália tanúsága szerint a korai egyház diakónusa *rendezi és szétválogatja a hívek adományait, majd tevékenységük fejlődésének egyik állomása az lett, hogy szinte a második évezredig feladata az adományok oltárhoz való átvitele, melynek szimbolikáját elsőként Mopszvesztiai Theodórosz Liturgia-kommentárja közli.*

A XII. században a nagy bemenetben vonuló diakónusok éneklék a Kerub-éneket, és Szküthopoliszi János egyik szeljegyzete szerint amikor nincs kellő számú diakónus – már a VI. századtól kezdődően –, a papok is bekapcsolódnak az adományok oltárra való átvitelének körmenetébe.

A diakónus feladata volt a hitjelöltek (katekumenek) elbocsátása is a Szent Liturgia megfelelő részénél („Jelöltek, távozzatok...”). Hitvalló Szent Maximosz Müsztagógiája így fogalmaz: „a diakónusok elbocsátják és kiküldik a hitjelölteket, és a többieket, akik méltatlanok rá, hogy a most megmutakozó titkok isteni látványában részesüljenek”.

III. A DIAKÓNUS RUHÁZATA

1. A diakónusi szticháron: A szticháron – mint alsó ruha – közös az egyházi rend mindhárom fokozatánál (a pap és a püspök is viseli) – azonban a diakónusé nehezebb anyagból készül, mint a másik két rend esetében. Az ábrázolások szerint a diakónusi szticháron régen csupán térdig érő volt és később alakult az egész testet befedővé. A XV. század-

ban élt Thesszalonikai Szent Simeon szerint „az angyalok ragyogó köntösére utal”, Nikolaosz Kavaszilaszt értelmezése szerint pedig: „A diakónus ruházata a karját is befödi: a szerepnek ugyanis tényleg minden cselekvésre késznek kell mutatnia kezeit.” Arra a szolgálatra gondol már a Szent Liturgia kezdetétől, „amely rá vár: amelynek az oltár és a nép, és a nép és az oltár között hasonlatosnak kell lennie az angyal szárnyalásához, miközben egy lélekként egybefog mindenkit, mint szent, lelkesítő erő. Érzni azonban, hogy erre a szolgálatra nem méltó”. (Gogol) A szticháron „lépést tenni” jelentése a szolgálatbeli pontosságra, szabályszerűségre utal, Cireseanu pedig az „elrendezni, sorolni” jelentést az ekténiák sorozatos elmondásához köti.

Mielőtt a diakónus felölti – és ez a többi öltözet esetében is igaz – ruháját, kezébe veszi azt, fejet hajtva áldást kér a paptól, majd megcsókolja öltözékét és az áldást adó kezét, mindezek után pedig magára veszi azt. Közben Izaiás próféta szavait imádkozza. [Iz 61,10]

A diakónusi szticháron őszösvetségi előképeként az Áron és fiai számára készített szoros gyolcsruhát említik meg. [vö. Kivonulás könyve 28] Ezen alsóruhát a kezdeti időkben főleg vászonból varrták.

Szimbolikájában több jelentéssel is bír: mivel általában fehér színű, a *lelkitisztaság és ártatlanság* kifejezője. Bemutatja a *Krisztusból áradó tiszta fényt*, amit a tanítványok a Tábor hegyén láttak [vö. Mk 9,3], és ábrázolja azt a *tiszta gyolcsot, melybe* Krisztus testét begöngyölték és *sírba tették*. Más magyarázatok szerint mutatja *Krisztus emberi természetének szentségét és tisztaságát*. A diakónus esetében fontos megjegyeznünk, hogy e ruhadarab a *sírkövön ülő angyal fehér ruhájára* [vö. Mt 28,3; Mk 16,5; Lk 24,4] is emlékeztet. A későbbi századokban – az örményektől kiindulva – a diakónusi szticháron fokozatosan más színekben is készülni kezdett.

2. Orárium (jelentése: „látni, látható”):

Ez a kb. 3 m hosszú és 8–15 cm széles szalag, melyet a diakónus a bal vállán átvetve visel, az ő 'rendi' – a nagy orosz író, Gogol szép kifejezésével élve – „a diakónusi méltóság jelvénye”, nélküle semmilyen szolgálatot nem végezhet.

Ószövetségi előképeként a tanítás szimbólumát hozzák fel a magyarázók: „mint a vállkendő, mely annak viselőjét megkülönböztetésül, az Írások utáni felolvasás végén az „Ámen” kimondására jogosította fel”. Újszövetségi eredetként pedig a titkos vacsorán a Krisztustól látott szolgálatot emlegetik: Krisztus „fölkelt a vacsorától, letette felsőruháit, fogott egy kendőt és maga elé kötötte”. [Jn 13,4] Miután pedig megmosta a tanítványok lábát, így figyelmeztette őket: „Mert példát adtam nektek, hogy amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek”. [Jn 13,15] Úgy fogalmazznak, hogy az apostolok „minden bizonnyal” ilyen kendőt kötöttek az Apostolok Cselekedeteiben kiválasztott hét diakónusra is.

Thomas Hopko atya szerint eredetét onnan veszi, hogy kezdetben erre írták fel a könyörgéseket.

Legkorábbi említését a IV. században találjuk meg, a laodikeai zsinat 22. és 23. kánonjában.

A VIII. századi egyik konstantinápolyi patriarcha, Germanosz szerint vászonból készül, Thesszalonikai Simeon pedig már finom anyagról beszél.

E ruhadarabon három kereszt, ill. a „Szent, szent, szent” felirat található: a békecsók alatt a diakónus a rajta lévő

keresztet csókolja meg és aztán a vele együtt szolgáló másik diakónus vállát. (Mivel nem azonos rendben állnak, a pap és diakónus nem vált békecsókot.) A „Szent, szent, szent” felirat egyértelművé teszi, hogy e hosszú szalag az angyalok szárnyát jelképezi. Szent Simeon Az isteni műsztagógjáról című művében a 35. kérdésre adott válaszában így fogalmaz: „Az orárium mintegy szárnyként az angyalok rendjének anyagtalán és szellemi mivoltát jelöli.” A későbbi korokban díszítése tovább is gazdagodott: szép példa erre a putnai monostor XVII. századi oráriumja, melyre angyalokat hímeztek, akik tömjénezőt tartanak kezeikben. Amikor a diakónus a Szent Liturgia bizonyos részénél magán átköti, a szeráfok szárnyát jelképezi. Szent Simeon szerint pedig ekkor „a kerubok példáját követi, akik elfödik arcukat”. (Amint előző cikkünkben már láttuk, az oráriumot a hypodiakónus végig a szertartás alatt a hátán kereszt alakban megkötve viseli.) Az orárium arra is utal, hogy viselője a Szentlélek kegyelme révén végzi szolgálatát.

A diakónusi méltóság eme jelvénye néhány fontos megállapításra vezet bennünket:

– A diakónus, mint 'hírvívő angyal', az ambonon meghirdeti és irányítja a szent cselekményt, a közösség imádságát. Ebben az értelemben beszél róla Aranyszájú Szent János és Mopszvesztiai Teodórosz is. A Revizoréa Holt lelkek szerzője, a Liturgiát is kommentáló Gogol pedig az oráriumról azt mondja, hogy a diakónus ezzel „a népet imára, az énekeseket éneklésre, a papot a szent cselekmény végzésére szólítja, önmagát pedig a szolgálatban való angyali gyorsaságra, készenlétre buzdítja. Mert a diakónusnak olyan a feladata, mint az angyaloknak a mennyben. Aranyszájú Szent János szavai szerint ez a vékony szalag, mely a gyors mozgástól a templomban úgy lobog, mint egy légius szárny, az angyal röpülését idézi fel bennünk”. Germanosznál a diakónusok az „angyali hatalmak képmásai”, Mopszvesztiai Teodórosz szerint pedig a megváltás művében közreműködő angyalokat jelképezik.

– Fontos megjegyeznünk, hogy a diakónus a szertartásokon segédkezik, az imádságot az oltár előtt álló pap felé közvetíti, összekötő a hajó és a szentély, e világ és Isten Országja között, de a szent cselekményt a pap, mint a 'közösség szája' vezeti. Kavaszilaszt azt mondja, hogy a pap a „nép közbenjárója, úgyhogy könyörgése igen hatásos”.

– Minden alkalommal, amikor az oráriumot arcának magasságába emeli és jobb kezének 3 ujjával tartja, a közösség imádságát egybegyűjti, a szentély felé közvetíti, ugyanakkor a jelenlévők magatartását is szabályozza, „hogy felfelé tekintve imádják a magasságbeli Istent”. (A. Schmemmann) „Az igaznak buzgó könyörgése” akkor igazán „hatékony”, hogyha akikért közbenjár, azok a maguk részéről is hozzátesznek ehhez mindent: jó erkölcsöt, imádságot, szerénységet és mindazt, amivel tudvalevőleg öröme deríthetik Istent – emlékeztet Kavaszilaszt. Az orárium további funkciója, hogy nagyobb összpontosításra buzdítson (Dünamiszt); a szeretet megvallására hívjon („Szeressük egymást...”) és a hívek figyelemét fontos részeken külön is éberesen tartsa („Álljunk illően...”).

– A kutatások szerint az orárium eredeti formája az ún. „kettős orárium”, mely napjainkban az archidiakónus (fő- vagy első diakónus, a IV. századtól a többi diakónus irányítója) viselete. (A szerzetesek esetében ez a hierodiakónusnak felel meg.) A görög egyházban minden diakónus már a szenteléskor „kettős orárium”-t kap, míg az orosz egyház közbeiktatta az „egyoldalú orárium” fokozatát (a nálunk is ismert általános viseletet), és ezt a 'kettős' változatot kitüntetésként adományozzák a már hosszú ideje diakónusként szolgálóknak.

3. **Kézeltők:** A kézeltő henger alakú ruhadarab, ami a diakónus esetében az alatta lévő reverenda, a pap és a püspök esetében pedig a szticharion ujjainak a leszorítására szolgál. Germanosz patriarcha óta egyik töretlen magyarázat, hogy szimbolikájában a *Krisztus kezére tett bilincsekre emlékeztet, s ez figyelmezteti annak viselőjét, hogy nem a saját erejéből, hanem az Istentől felruházott hatalom által látja el szolgálatát.* A kézeltőt megkötő zsinórokban némelyek a Krisztus oldalából kifolyt vér jelképiségét látják. Thesszalonikai Simeon elmondja: „A kézeltők egyrészt *Istennek mindenre kiterjedő tevékenységét jelképezik, másrészt azt, hogy Jézus saját kezével mutatta be testének és vérenek szent áldozatát.*” Ő is ismeri a bilincs-szimbolikát: „...kifejezésre juttatják azokat a kötelékeket is, melyekkel az Üdvözítő kezeit összekötötték, midőn Pilátus elé vezették”. Gogol szerint a diakónus a jobb kézeltő felvételekor (a Kiv 15,6 verset is elimádkozva) így viselkedik: „Miközben öltözködik, Isten mindenütt jelenvaló, mindent teremtő, mindenben közreműködő erejéről elmélkedik”, a bal kézeltő felvételekor (ekkor a Zsolt 118,73 verset mondja) pedig „önmagára gondol, és Isten teremtő kezére, és Óhozza imádkozik, aki teremtette őt, hogy vezesse legfőbb, mennyei irányításával”. Az erről való elmélkedés a pap esetében is igaz, így magyarázatában külön már nem ismétli meg e gondolatokat.

Ezen állandó ruhadarabok mellett a diakónus kamilavkát is viselhet. (A keleti egyházban a fekete mellett többféle szín is használatos attól függően, hogy fő- vagy más rangú diakónusról van-e szó: létezik kék, bordó, lila színben is.)

IV. A DIAKÓNUS ÁLTAL HASZNÁLT SZENT ESZKÖZÖK

A diakónus olykor különféle szent eszközök segítségével végzi feladatát:

A. Elsőként említjük meg a **ripidion**-t, melyet a Szent Liturgia központi része, az anafora meghatározott részei alatt a szent adományok felett mozgat. Ez egy hosszabb nyéllal ellátott, a hatszárnyú szeráfok ábrázolásával festett vagy fémbbe vésett kör alakú legyező. Kisebb és nagyobb formája is létezik. Amikor több diakónus együtt szolgál, egyik körkörös, másik a szárnyak mozgására emlékeztető gyors kis mozdulatokkal mozgatja azt

az oltárasztalon fekvő adományok felett. Ennek szintén fontos jelentése van: mivel az angyalok „szolgáló lelkek”, a húsvéti kánonból ismerős Habakuk sírnál való őrt állásához hasonlóan a diakónus is „őrt áll, felügyel az adományok épségére, hogy abba semmi rovar bele ne repülhessen.

A VIII. században már a Háromszor-szentnél ripidiont hordozó diakónusok a kerubok megjelenítői, a nagy bemenet ünnepélyességének emelésére pedig napjainkban is nemcsak ripidionokat, hanem kis ezüst templomokat, omofóriumot, tömjénezőt és egyéb eszközöket (keresztek stb.) is visznek a felajánlási körmenetben.

B. Másik fontos szent edénye a **tömjénező**, amellyel kereszt alakban tömjénez a szent oltárt, majd a tömjénezés rendje szerint a templomot és a híveket. E tettel a *Szentlélek jelenlétét* szimbolizálja és szinte köszönti a résztvevőket: „meghajol mindenki előtt, gazdagok és nincstelének előtt egyaránt. Üdvözlí őket, mint a mennyei Házigazda igen kedves vendégeit”. (Gogol)

C. A keleti egyházban (főként Áthoszon és a nagyobb katedrálisokban) gyakori a diakónust a bal vállán kis ezüst templomocskával, ún. „**Sionnal**” („Jeruzsálemmel”) vagy „kis egyház”-zal tömjénezni látni (pl. „Uram, tehozzád...” vagy a Sokirgalmú-ének alatt). Ezt olykor a kendővel leterített vállán hordozza, de igen gyakori a fogóval ellátott változat is. Egyik magyarázat szerint eredetét onnét nyeri, hogy a nagy templomok (pl. Hagia Szophia) tömjénezéséhez a kellékeket (szén, tömjén) hordozták benne, és amikor a tömjénezőből valami elégett, a diakónus (vagy az őt kísérő alszerpap) ebből pótolta azt és tovább folytathatta a tömjénezést. Egyik jelképisége, hogy emlékeztet: a diakónusi szolgálat az Egyházból ered. Másik jelentése Ábel archimandrita – aki a XX. század hetvenes éveinek közepén az áthoszi Panteleimonosz monostor proigumenje volt – megfogalmazásában a „magasságbeli Jeruzsálem” szimbolizálása, és megjegyzi, hogy Nagyböjt első, az „ortodoxia vasárnapján Sion helyett az egyik diakónus a vállán átvett kendőben az Üdvözítő képét, a másik az Isten Anyja képét hordozza a nagybemenet idején”.

Zárszóként Gogolt hívom segítségül: „Ha buzgalommal és áhítattal követi a hívó az összes cselekményt, és engedelmeskedik a diakónus felhívásainak, a lélek emelkedett állapotba kerül: *Krisztus parancsai teljesíthetők lesznek számára*”. Észre sem vesszük, ám valóban igaz a Liturgiáról: „*észrevétlenül építi és formálja ez az embert*”.

Mindezeket a gondolatokat átélve imádkozunk tehát diakónusainkért, hogy az angyalok szolgálatát végezve saját életpéldájukkal is sokakat segítsenek még Krisztus parancsainak a teljesítése, az életük formálásának az útján!

Liturgikus öltözeteinkről szóló sorozatunkhoz kapcsolódik **JÁTÉKUNK**.

Ezen a két képen diakónusok láthatók, számunkra igen szokatlan mitrával (koronával) a fejükön.

KÉRDÉSEINK:

1. **Melyik rítushoz tartoznak a képen látható dikaónusok?**
2. **Mi a különbség a diakónusi és püspöki mitra között?**
3. **Az egyedül álló diakónus miért viselhet koronát?**

A mindhárom válasza helyes választ beküldők ajándékban részesülnek.

A vállalatok felelőssége: A KEVESEBB IS LEHET TÖBB

NAPJAINKBAN SZINTE MINDENÜTT ELHANGZIK A MÁGIKUS RÖVIDÍTÉS: **CSR**, AZAZ A VÁLLALATOK TÁRSADALMI FELELŐSÉGE. ALKALMAZOTTI, MENEDZSERI VAGY ÉPPEEN FOGYASZTÓI NÉZŐPONTBÓL SOKSZOR HALLUNK ENNEK A KÉRDÉSNEK A FONTOSSÁGÁRÓL, PERSZE NEM ÁRT SOSEM ELFELEJTENI, HOGY A VÁLLALKOZÓI VAGY ÉPPEEN TULAJDONOSI SZEMPONTOK IS FONTOSAK, NEM IS AKÁRMENNYIRE.

Először is érdemes tisztázni, hogy mi is az a vállalkozás. Másodsor, hogy mi iránt van felelőssége és milyen elvárások léteznek vele szemben. Harmadsor pedig, hogy milyen szempontokra érdemes figyelni annak érdekében, hogy a célt ne tévesszük szem elől.

Vállalatnak nevezzük a törvények alapján megalapított, jogi személyként létező társas vállalkozást, amely megfelel a megfelelő alkalmazotti létszám és üzleti forgalom elvárásoknak. A vállalatok a gazdasági tevékenységek keretét biztosítják, belső struktúrájuk valamilyen munkamegosztás alapján alakul ki. Egyénekné munkahelye, munkavégzés helyszíne is. Ronald Coase – Nobel-díjas közgazdász – mutatta be, hogy a piac használata nincsen ingyen: a piaci tranzakcióknak pénzben és időben kifejezhető költsége van (tranzakciós költség). A piac intézményének alternatívái lehetnek más intézmények is – például vállalatok, szövetkezetek –, ha ezek hatékonyabban tudják megszervezni a termelést. Így ha egy vállalatnál dolgozunk, nem kell minden reggel kötnünk az aznapi munkánkra és bérünkre vonatkozó szerződést, hanem (optimális esetben) kiszámítható, hosszú távú viszonyban működhetünk együtt.

A közgazdaságtani és szociológiai elemzések fókuszában folyamatosan benne van, hogy mi is egy vállalkozás célja, küldetése. A „hagyományos” közgazdasági elemzések kiemelik a vállalatok profitérdekeltségét, jelezvén azt, hogy a keletkező profitból a tulajdonosok osztalékot kaphatnak (persze léteznek non-profit vállalkozások is). Fontos azonban, hogy piaci körülmények között profitot nem érhet el csak úgy egy vállalkozás hosszútávon, hiszen szükség van megfelelő munkaerőre, tudásra, fizikai eszközökre (pl. megfelelő gépekre) és pénzeszközre is (hiszen addig is „túl kell élni”, amíg a „vetés nem fordul termőre”).

A vállalkozások önmagukban is hozzájárulnak a közjóhoz, hiszen embereket foglalkoztatnak, s olyan termékeket állítanak elő, amik a fogyasztók számára hasznosak, és adófizetéssel hozzájárulnak az állami/önkormányzati költségvetéshez. Kérdés csak az, hogy elégséges-e mindez vagy várjunk-e el mást is a vállalatoktól?

Robert G. Kennedy *The Good That Business Does* („A jó, amit az üzlet tesz”) című könyvében arra hívja fel a figyelmet, hogy e kérdés akkor került előtérbe, amikor a 20. század közepén az USA-ban olyan törvényt hoztak, mely szerint a karitatív célú vállalati adományok levonhatóak a vállalat adóterheléséből. Ez direkt módon nem jelenti, hogy elváránk a vállalatoktól, hogy adományozzanak, de mivel a közgazdaságtan egyik alapelve az, hogy az emberek ösztönzőkre reagálnak, így ha ösztönzi a kormányzat az adományozást, akkor többen is fognak adományozni – és ez egyfajta elvárássá is válik.

Mégha napjainkban egyre inkább az a közvélekedés, hogy a vállalatoknak szük-séges az egész társadalomért felelősséget vállalniuk, eggyel hátrálpve érdemes megvizsgálni ennek előnyeit és hátrányait, de – Federic Bastiatot idézve – nemcsak a „láthatót”, hanem a „nem láthatót” is.

A vállalati társadalmi felelősségvállalás (CSR) sokféleképpen definiált. E definíciók lényege az üzleti szempontok mellett a közjó fejlesztése, szociális, környezeti és üzleti szempontok egyenrangú beépítése az üzleti döntésekbe. A többek között a kereszténység és gazdaság összefüggéseit vizsgáló hazai körökben is jól ismert – Helen Alford dominikánus nővér által alapított – „A jobb üzlet kerete” („a blue print for better business”) kezdeményezés célja is a CSR keretbe illeszkedik. A csatlakozó vállalkozások vállalják, hogy jó polgárok és a fogyasztókkal, ill. beszállítókkal méltányos kapcsolatot ápoló, hosszútávú fenntarthatóságot célzó, céllal rendelkező, felelős, érzékeny és a jövő generációit védő vállalkozások lesznek. Ez a megközelítés kétféle cselekedetet szándékszik előírni a vállalkozások számára: egyrészt a vállalat érintettjei számára fontos szempontok figyelembevételét, másrészt direkt anyagi támogatás biztosítását. Mindezen tevékenység célja, hogy a vállalat „visszaadjon” a társadalomnak. Nem kimondva a háttérben mindez azt is jelentheti, hogy a vállalkozói profit valamilyen extra, nem méltányos jövedelem és abból a „rendes” kifizetéseken (például adón) túl is vissza kell juttatni a társadalomnak. A szakirodalom ezt tekinti a vállalati felelősségvállalás erős nézőpontjának.

Mindezek kapcsán azért jelennek meg kritikai hangok is. Ezen nézőpontok elsősorban abból táplálkoznak, hogy a vállalkozás munkavállalói alapvetően a részvényeseik felé kötelesek teljesíteni. A vállalati társadalmi felelősségvállalás e gyenge nézőpontja szerint egyrészt a tulajdonosi érték maximalizáláson túlmutató elvárás az alapvető üzleti küldetést akadályozhatja, másrészt az aktív vállalati felelősségvállalási tevékenység a vállalat esetleges nem méltányos viselkedését hivatott leplezni vagy éppen a felelősségteljeség csupán látszattá válhat, melynek célja nem a helyes viselkedés, hanem a helyes viselkedés látszatából fakadó reputációs előnyök elérése. (Példaként Robert Kennedy a 2000-es évek elején hatalmas robajjal csődbe ment Enront emlegeti, amelynek vezetői számos karitatív és tudományt támogató

tevékenységben részt vettek, miközben egy csaláson, megtévesztésen alapuló gépezetet működtettek.) Azért akadhatnak más problémák is: ha a támogatók esetlegesen korrupcióval kísért módon kerülnek kiosztásra (vélt vagy valós előnyökért fejében), vagy ha egy vállalat olyan társadalompolitikai szempontokat kíván befolyásolni, ami egyfajta állammá teszi a vállalatokat államon belül. Ilyenkor pedig visszaérkezhetünk olyan problémákhoz, amit éppen a CSR erős nézetét támogatók fontosnak tartanak megoldani. Mint ahogy Helen Alford és Michael Naughton *Menedzsment, ha számít a hit* című könyvben felvetik: a CSR erős nézetéhez szorosan kapcsolódó érintett elemzés kulcsproblémáját jelentheti, hogy közjó keresése helyett egyedi érdekek ütközete alakulhat ki újból, melyben nem biztos, hogy az igazságot tükröző megoldás győz. Ráadásul amennyiben mindent a vállalatok jótékony megoldásaira bízunk, akkor pont az egyén felelősségérzete csökkenhet. Fontos, hogy odafigyeljünk arra, hogy XVI. Benedek *Deus est caritas* című enciklikáját idézve „nincs olyan igazságos államrend, mely fölöslegessé tehetné a szeretet szolgálatát. Aki a szeretetet meg akarja szüntetni, arra törekszik, hogy az embert mint embert szüntesse meg. Vigasztalásra és segítségre szoruló szenvedés mindig lesz. Magányosság mindig lesz. Olyan anyagi szükséghelyzetek is mindig adódnak, melyekben a megélt felebaráti szeretet segítségére van szükség”, így tehetjük hozzá, hogy szükség van egyéni felelősségvállalásra, egyéni támogatásra, hiszen ha sajátunkból adunk, akkor az a saját támogatásunk, saját lemondásunk eredménye, ha a nem általunk tulajdonolt vállalat nevében adunk, akkor azt a másé-ból adjuk. Természetesen, ha saját vállalkozásról van szó, az hasonlatos az egyéni felelősségvállaláshoz.

Természetesen minden helyzet más és más, és sokszor nem a vegytiszta megoldások a helyesek. Így például a különböző események, kezdeményezések szponzorációja, támogatása értékes hozzájárulást jelenthet és illeszkedhet az adott vállalat céljai közé, különös tekintettel arra, ha az adott vállalat a részvényesek és munkatársak megfelelő bevonása mellett hajtja végre ezen tevékenységeket és jó sáfár módjára elszámol a megfelelő jelentésekben. Mindebben fontos szem előtt tartani a megfelelő elveket: kerüljük el az olyan helyzeteket, amikor a felelősségvállalás elvárása éppen azt eredményezi, hogy a felelősségvállalás sérül,

továbbá éppen az alapcélok teljesülését nem értékeliük helyén. Ebben a kérdés-körben a Katolikus Társadalmi Tanítás Komentáriuma is világos üzeneteket fogalmaz meg. „Minden vállalkozásnak ama alkalmasságával kell kitűnnie, hogy a társadalmi közjót hasznos javak és szolgáltatások előállítására szolgálja” [338], „a vállalkozáshoz tartozóknak tudatában kell lenniük, hogy a közösség, amelynek keretei között tevékenykednek, mindenki számára való jó, nem olyan képződmény, amely kizárólag azért van, hogy az egyes egyének személyes érdekeit elégítse ki” [339]. A Katolikus Társadalmi Tanítás „elismeri a nyereség jogos szerepét mint egy vállalkozás sikerességének első jelét” [340], hiszen „ha egy vállalkozás hasznosot ér el, ez azt jelenti, hogy a termelési tényezőket helyesen választották meg” [340]. De fontos az is, hogy a nyereségesség nem mindig bizonyítéka a társadalmi haszonnak, hiszen „lehet például, hogy a gazdaságossági mutatók rendben vannak, de magukat az embereket, akik a vállalkozás legértékesebb vagyonát jelentik, megalázzák és méltóságukban megsértik. Elengedhetetlenül fontos, hogy a vállalkozáson belül a jogos hasznoszerzés összhangban legyen azon személyek méltóságának elmulasztatlan védelmével, akik különféle formákban a vállalkozásban dolgoznak.” [340]

Így a vállalatok felelősségvállalásánál is fontos a prudencia, a bölcs előrelátás erénye. Hiszen hiába van a felelősségteljesnek látszó viselkedés, ha a hosszútávú cél sérül. Persze a profit fontos, de ha a cég például olyan terméket termel, ami tudottan romboló, kezelhetetlenül szennyező vagy éppen ő maga kizsákmányoló a dolgozó-cég viszonyban, akkor hiába a részvényesek egyéni adakozása, a vállalat felelőtlennek válik.

Mint ahogy egy képzeletbeli férj, ha az egyházi-közösségi életben hiperaktív válik, ugyanakkor a családját teljesen elhanyagolja. Így pont az alaphivatás sérül, pedig a férj attól férj, az apa attól apa, hogy családját gondozza. Ahogy egy üzleti alapon működő vállalkozás attól vállalkozás, hogy tud hasznos termékeket előállítani és embereket foglalkoztat – ezzel is hozzájárulva a közjóhoz. Persze a férj esetén is fontos, hogy a családapai hivatása úgy legyen kerek, ha a család a férj révén is a közösség aktív tagjává válik, példát mutatva ezzel a közösségi létben való részvétellel a gyermekei számára. Mint mindenben, ebben a kérdésben is fontos a megfelelő egyensúly tartása.

NAGY ATTILA

Újabb tévhitek Magyarország történetéből

AHOGY AZT AZ ELŐZŐ RÉSZBEN MÁR FEJTEGETTEM, KÜLÖNBÖZŐ OKOKBÓL KIFOLYÓLAG SZÁMTALAN TÉVHIT TALÁLHATÓ A MAI MAGYAR TÖRTÉNELEMBEN, AMIKET ÉPP IDEJE ELOSZLATNI.

AZ ELSŐ RÉSZBEN LEGINKÁBB A MAGYARSÁG KORAI TÖRTÉNETÉVEL FOGLALKOZTUNK, DE EZT KÖVETŐEN IS BŐVEN AKADNAK OLYAN ÁLLÍTÁSOK, MELYEK A MAI NAPIG TÉVESEN RÖGZÜLTEK A KÖZTUDATBAN. NÉZZÜNK MEG HÁT EZEKBŐL EGY ÚJABB ADAGOT!

TÚLZOTT SORSCSAPÁSAINK

A tévhit, a legendából továbbszótt mesék nem csak történelmi személyeket, konkrét eseményeket, hanem azok következményeit is képesek nagyon elferdíteni. Nincs ez másképpen három olyan történelmileg jelentős csatánkkal sem, amit a mai történelemtudomány hajlamos sorsdöntőnek, megsemmisítőnek titulálni. Kronológiai sorrendben az első ilyen csatánk az augsburgi csata (955), mely a kalandozások végét jelentette. A X. században ugyanis gyakoriak voltak a zsákmányszerző, „adóbehajtó” hadjáratok. Így jutottak el példának okáért elődeink a mai Ausztriában lévő Enns folyóig, ami a Dunától majd’ 500 km-re található, ahol Árpád fejedelem kijelölte a Magyar Birodalom akkori határsávját. Ami ettől a folyótól nyugatabbra helyezkedett el, az az akkori magyarságnak a „világ végének” számított. Így a német „*ober Enns*” kifejezésből lett később a népmesék kedvelt kifejezése az *’Óperencián túl’* is. A kalandozásokat lezáró augsburgi csata azonban korántsem volt olyan végzetes kimenetelű, mint azt gondolnánk. Eleinte ugyanis a magyarok szétzilálták Ottó seregeit, csak a Vörös Konrád vezetésével érkezett nehézpáncélos frank erősítés futamította meg a közelharcot nem kedvelő magyarokat. Bár néhány vezérünket elfogta és kivégeztette Ottó császár, de a sereg nagy része megmenekült, tehát nem szenvedtünk megsemmisítő vereséget. Ennek ellenére a csata tanulsága az volt, hogy fennmaradásunk érdekében jobb döntés a szomszéd népekkel való békés együttélés. A későbbi fejedelmet, Gézát is ez az elv vezérelte.

A magyar nemesség számlájára írják a mohácsi csatavesztést. Bár tény, hogy a nemesi zászlók alatt felvonuló

csapatok korántsem voltak a legnagyobb egyetértésben, és hatalmas taktikai és stratégiai hibák is vezettek a katasztrofális vereséghez, azonban látni kell azt is, hogy nem ezek voltak a csatavesztés döntő okai, hiszen a legösszességesebb magyar sereg sem tudott volna megálljt parancsolni a kor legfelszereltebb, 100.000 főből álló török hadseregeknek. Tehát a belviszályok csupán felgyorsították a csata végkimenetelét.

Szintén a magyar elit számlájára írják a győri csatavesztést (1809) is, ahol hasonló volt a helyzet, mint Mohácsnál. Akkoriban Napóleon seregének egész Európában nem volt ellenfele, így nem a magyar nemesek megfutamodása vezetett odáig, hogy a franciák végül bevették Győrt. Arról nem is beszélve, hogy a francia sereg létszámát erősen alábecsülő Laval Nugent vezérőrnagy neve sem cseng túl magyarságon. Nem véletlenül: ír származású volt.

KÁROLY, AKI NEM RÓBERT

Kihalt az Árpád-ház 1301-ben, így a magyar trónra az Anjou dinasztia nápolyi uralkodója, Károly került. Mint V. István dédunokája nyújtotta be igényét a trónra, ami számos viszályt szült, hiszen arra II. Vencel cseh-lengyel király is pályázott. Az évekig tartó trónviszályok után végül 1310-ben az egész ország elismerte Károlyt királynak, akit addig háromszor koronáztak meg, de csak a harmadik, az 1310. augusztus 27-én történt koronázása tekinthető legitimnek.

Hogy nem Károly Róbertnek nevezzük, az nem véletlen. A király 1288-ban a nápolyi kereszttségében a Caroberto nevet kapta, amelynek nyelvünkben nincs magyar megfelelője. Éppen ezért ő maga oklevelein és pénzein Carolus Rexnek,

azaz Károlynak hívta magát. Ennek ellenére halála után megpróbálták magyarra fordítani a nevét. A *Képes Krónikában* ezt írják: „*Othton Carobertonak, vagyis Károly Róbertnek nevezték.* Tehát egész egyszerűen kettévágták a nevét. A történetírók (kivéve a *Képes Krónika* szerzőjét) évszázadokon keresztül Károlynak nevezték, csak a XVIII. századtól kezdve kezdték el használni – tévesen – a Károly Róbert elnevezést.

De van ennél nagyobb baklövés is: valakik valamikor úgy gondolták, hogy a Károly Róbert név az egy vezetéknevből és egy keresztnévből áll, és – mivel az uralkodó külföldi volt – így a nevét egyszerűen megfordították. Így fordulhatott elő az, hogy ma is létezik Budapesten a Róbert Károly körút, mint a tévesen magyarosított nevű uralkodóról elnevezett útszakasz.

AZ ERÉNYÖV

Éhhez a korszakhoz köthető az erényöv használata is, legalábbis a köztudatban az él: a hosszabb útra távozó nemesek ezzel az eszközzel akarták elérni aszszonyaiknál, hogy ne tudjanak félrelépni addig, amíg uruk távol van. A közhiede-

lemmel ellentétben ilyen sem a magyar, sem a külföldi nemesség nem alkalmazott. Ez az eszköz későbbi találmány, amit nem a hűség kieroszakolására, csupán szerelmi segédeszközként használtak a XVI–XVII. században. Az erényövhöz tartozott ugyanis egy kulcs, amiért ha az illető fizetett, lecsatolhatta az erényövet a választott hölgyről, kinyitva ezzel az élvezetek kapuját. Tehát a mai napig a múzeumokban fellelhető erényövek újkori hamisítványok, ahogy azok a karikatúrák is, amik ebben az időszakban születtek, és amellyel a kortársaknak semmi más céljuk nem volt, mint a középkor befeketéítése.

„HÁROM TENGER MOSTA MAGYARORSZÁG PARTJAIT”

Szól ez a mondás Nagy Lajos király (1342–1382) uralkodásának legnagyobb eredményeként. Azonban ez az állítás nem igaz! I. Károly egy stabil, erős államot hagyott Lajosra, amit ő hűbéres államok koszorújával vett körül. Az egyik legjelentősebb területszerzése Dalmácia visszaserzése volt Velencétől, emellett a magyar uralom kiterjedt a balkáni államok (Szerbia és Bosznia), valamint Keleten Havasalföld és Moldva területére is. A Magyar Királyság befolyása tehát messze túlnyúlt a korábbi területekhez képest, sőt, 1370 után az apja által kötött örökösödési szerződés révén Lengyelország uralkodójává is vált. Ebben csúcspontot ki Lajos területi befolyása, melyet a XIX. századi történések túldimenzionáltak – ekkor született ugyanis a fent említett mondás.

A valóság azonban az, hogy ekkor még a Lengyel Királyság nem érte el a Balti-tengert, a román fejedelemségek feletti befolyás sem jelentette azt, hogy Magyarország a Fekete-tengerrel határos lett volna, így a három tenger valójában egy. Magyarország határa ténylegesen csak az Adriai-tengerig ért. De ezt sem becsüljük alá, hiszen az tény, hogy Magyarország ekkor érte el története legnagyobb kiterjedését és így vált Kelet-Közép Európa legjelentősebb államává a középkorban.

Hogyan lehet megzenésíteni a csendet? Már a felvétel is ellentmondásosan hangzik. A ma élő észt zeneszerzőnek azonban mégis sikerült.

SZABÓ-KISS BEÁTA

A MEGZENÉSÍTETT CSEND,

azaz Arvo Pärt: *Berlini mise*

A *Berlini mise* terjedelme nincs huszonöt perc, csupán egy sóhajtás, mégis az egész világ nyugalmát felfedezhetjük benne. A zeneszerző lebegő szárnyakon ringat bennünket, áradó, mégis könnyed zenén szárnyalunk. A mű egész aurájában van valami különleges, megfoghatatlan. Az orgonakíséret, a tiszta hangközök, a gregoriánra emlékeztető dallam, melybe szekundsúrlódások ékelődtek. A szekundsúrlódást itt fontos kiemelni, hiszen a mise egészét átjárja ez a hangköz. Szekundsúrlódásnak hívjuk a két egymás mellett álló hang együtthangzását, amelyet azért neveztek el súrlódásnak, mert valóban szinte sercegnek a hangok, mikor együtt megszólaltatjuk őket. A zeneszerzők ezt a hangközt általában feszültségkeltésre használják, így azt gondolnánk, hogy ha valaki a csendről szeretne komponálni, a szekundot csak a legszükségesebb mértékben használja, hiszen nehezen elképzelhető, hogy ezzel együtt tiszta hangzást kaphatunk. Pärt azonban tulajdonképpen „*beleringat*” bennünket a szekundokba, majd elenged, és ez a folyamat egész végig így marad. Ezáltal a zene szinte szikrázik, mint a kristály; a csend megfeszül, mint amikor attól rettegünk, hogy meghalljuk saját magunkat, és azt, amit Isten szeretne nekünk mondani.

Pärt művét egy alkalommal a pécsi székesegyházban adtuk elő úgy, hogy a kórus láthatatlan volt a közönség számára, a különleges akusztikának köszönhetően a hangok mégis körülvették a hallgatóságot. A karmester azt kérte a közönségtől már előre, hogy a végén ne tapsoljanak, hanem „*vigyék haza a csendet*”. Soha életemben ennél nagyobb katarzist még nem láttam az arcokon, mint akkor, azon a koncerten. Nem hatásvadászat volt, hanem igazi megtisztulás: az emberek szinte teljesen szótlannul hagyták el a székesegyházat, pedig a padok roskadásig telve voltak. Később többen elmondták, hogy az előadás után nem kívántak mást, csak hazamenni, hogy ne hallják a város zaját és minél tovább őrizhessék a csendet.

„*Ha hallgatásról beszélek, arra a semmire gondolok, amelyből Isten a világot teremtette. Ezért, eszményi értelemben, a csend szent. A csend nemcsak úgy egyszerűen adatott meg nekünk, hanem azért, hogy táplálkozzunk belőle. Ez a táplálék nem kevésbé értékes számunkra, mint a levegő.*” Arvo Pärt

Ausztriától Zazáig,

AVAGY A SZEMLELET MAGAZIN HIVATALOS EB SZÓTÁRA

**„550 NAP UTÁN BE LEHET AZT PISZKÁLNI, PÖCKÖLNI, TUSZKOLNI...”
„MAGYARORSZÁG KETTŐ, AUSZTRIA NULLA.” „MEGADTA, JÓL VAN.
NEHOGY MÁR KITALÁLJON VALAMIT, HOGY VALAKI SZÉLÜTÉST KAPOTT
VAGY HUZZATOT.” „SZALTÓ NINCS, DE ÉGRE NÉZÉS IGEN.” „TORKON
RAGADTA VALAKI? VAGY STORCKON?” „PATTANJON MEG, AHÁNYSZOR
CSAK AKARI!”**

Úgy érzem, nem túlzok: ezek a kommentátori megnyilvánulások örökké beleégnek a magyar szurkolók szívébe! Akiknek meg kellett élniük 1986 óta csaknem 30 év szegényt, azt, hogy időközben elhaladt mellettünk a világ, azt, hogy hiába vívtuk ki egy pótszelejtező jogát, ott tizenkettőt kaptunk a jugóktól, s rajtunk röhögött mindenki, s azt, hogy az ezredforduló óta tétmeccsen kikaptunk Grúziától, Lettországtól, Máltától és Moldovától is – nos, azoknak földöntúli boldogságot jelentett ez a két hét. Nekem is visszaadta a futballba vetett hitemet, s biztos vagyok abban, hogy ez az EB közel sem a csúcs, csak valaminek a kezdete! Nem ez volt minden idők legjobb Európa-bajnoksága (sőt...), a mi emlékezetünkben mégis a legszebbként fog megmaradni! Sajátos összefoglalóm nyomokban iróniát is tartalmaz, kéretik nem minden szavát komolyan venni – Cristiano, mackónadrág, Soho party, azaz jöjjön minden, ami EB!

A, MINT AUSZTRIA

Az osztrákok üzleti érveke utánozhatatlan: nagy mellénnyel érkeztek Franciaországba, de zakóval távoztak onnan. A viccet félretéve: talán minden máshogy alakul, ha Alaba lövése bemegy az első percben, de Király Gábor és fentről Fülöp Marci együttes erővel a kapufára imádkozta a labdát, onnantól pedig már nem volt pardon. Az első forduló csúcsteljesítményét egyértelműen mi szállítottuk, a „sógorok” pedig csoportutolsóként kulloghattak haza.

B, MINT BIZTONSÁG

Sajnos a mérkőzések nagy részét az a felfogás jellemezte, hogy „nem baj, ha nem nyerünk, csak ne kapjunk ki”, - így pedig mindenki egészen pocskék találkozót is végigszenvedtek azok, akik időközben nem aludtak el. A német-lengyel csoportmeccsnél (0-0) még a fű növése is izgalmasabb volt, a portugál-horvát nyolcaddöntővel (hosszabbítás után 1-0) kínozni lehetett volna, s akkor az olyan „fantasztikus” meccsekről, mint a Svájc-Albánia (1-0), az olasz-svéd (1-0) és az angol-szlovák (0-0) nem is beszéltem. Nem is fogok...

CS, MINT CSOPORTELSŐ

Sokáig ízlelgettük a tényt: lesajnált válogatottunk megnyerte az F csoportot! S nem is akárhogy!!! Az osztrákok ellen időnként még mellénk állt a szerencse, ám Izland ellen hatalmas szívvel értünk el döntetlent, az egész tornát megnyerő portugálokkal pedig az EB legjobb meccsét vívtuk! Igaz, utólag jobban jártunk volna, ha nem csoportelsősékként megyünk tovább, s talán az EB (és az éjjel...) is tovább tart számunkra, de mi csak magunkkal foglalkozva, őszintén és bátran futballoztunk, s ezért szeretett belénk egész Európa.

D, MINT DÍJ

Kleinheisler László lett az osztrákok elleni meccs legjobbjá, míg Gera Zoltán portugálok elleni bombagólját a csoportkör legszebb találatának választották az UEFA honlapján! S bár külön elismerést nem kapott érte: az első forduló legnagyobb sprintje Guzmics Richárd nevéhez fűződik, 31,6 km/órával robotott.

E, MINT ELHIBÁZOTT BÜNTETŐK

Azt szokták mondani, hogy a tizenegyest nem lehet védeni, csak rosszul rúgni. Voltak, akik rosszul rúgták... Ha a büntetőpárbajokban rontott lövéseket nem is számoljuk, mérkőzés közben olyan sztárok rontottak, mint Cristiano Ronaldo, Sergio Ramos és Mesut Özil. Most akkor kit is büntetnek a büntetők?

É, MINT ÉDER

Nem Ronaldo, nem Nani, s még csak nem is Quaresma döntötte el a franciák elleni finálét, hanem a csereként pályára lépő támadó – július 10-e óta a portugálok is együtt énekelnek Kowalsky-val: „Éderről álmodunk, bár ébren vagyunk...”

F, MINT FELLAINI

Jelenség volt a mikrofonfejű belga, de legkevésbé sem teljesítményével tűnt ki, hanem alattomoságával és arroganciájával (ahogy mutatta ujjával Szalainak a négyest, amit tőlük kaptunk, szerintem sok honfitársam zsebében kinyílt a bicska). De hogy valami jóra is emlékezzünk az f betűről: köszönjük Franciaország, hogy ébren álmodhattunk!

G, MINT GERZSON

Már nem 20 éves, de amíg bírta szuflával, hajtott és küzdött, rutinja és nemzetközi tapasztalata aranyat ért, a portugálok ellen pedig szépségdíjas gólt szerzett Gera Zoltán (az EB-k történetének második legidősebb góllövőjét köszönhetjük a személyében). Ezzel az Európa-bajnoksággal feltette a koronát ragyogó pályafutására!

C, MINT CRISTIANO

Gárdonyi Géza a háromszoros aranylabdás portugálról mintázhatta meg a Láthatatlan ember című regényének főszerepét, kár, hogy ez a láthatatlan ember az elődöntőig egyszer vált láthatóvá, de annak mi ittuk meg a levét. Ellenünk kétszer villant (a sarkazása valóban szépségdíjas volt), aztán Wales ellen nagyjából az ötödik emeletről fejtelt gólt, de a döntő idejekorán véget ért számára. Élete legfontosabb mérkőzésén érdemben negyedóra jutott neki, de megoldozott azért, hogy a futballtörténelem részévé váljon, s csapatkapitányként emelhesse magasba az EB trófeát. Lehet őt szeretni vagy nem, tényleg piperkőc és hisztis, de elhivatottsága és futball iránti alázata megkérdőjelezhetetlen.

DZS, MINT DZSUDZSÁK

Korábban sokat kritizáltuk, de a novemberi pótselejtezők óta egy rossz szavunk sem lehet rá. Az EB-n is csapatkapitányhoz méltóan üzte, hajtotta társait, s mivel a portugálok ellen kétszer is elsült az a balos, házi gólkirályunk lett. Legutóbb 2004-ben, Wayne Rooney rúgott egy meccsen két gólt a tizenhatoson kívülről kontinentornán. Noha Dzsudzsák mindkét lövése megpattant, ez semmit nem von le az érdemeiből. Bravó, Balázs!

H, MINT HAJDÚ B. ISTVÁN

„Ez az, ott van! Gurulj be lassítva is!” (Szalai Ádám gólja után) „Így van, a gravitáció bepottyanja!” (Stieber Zoltán emelése után) „Hát aki ma itt újszülött születik, lehet, hogy Bernd lesz a neve!” (utalva kapitányunkra) „Állj ott hetven percig, Gábor!” (egy haza adott labda lassú játékba hozásakor) „Motivációs filmet Ronaldónak az összjáték fontosságáról nem vetítettek a találkozó előtt...” „Gera a gólja után felnézett az égre és az ég tudja, hogy mit kell csinálnia a magyar lövésekkel: besegíteni a kapuba.” (Dzsudzsák második góljánál) „Nem az irónia mondatja velem, de ahogy ma játszik Ronaldo, beférne a magyar

válogatottba.” A legjobb magyar sportriporter, aki a legrosszabb meccset is képes feldobni, akinek mindig van egy-egy spon-tán poénja. „Dünnög valamit Fellaini. A haja alapján leginkább egy Boney M. slá-gert tudok elképzelni...”

I, MINT IZLAND

Elég színtelen-szagtalan játékkal, de Izland okozta a torna egyik legnagyobb meglepetését. Kellemetlen stílusát a sa-ját bőrünkön tapasztaltuk, küzdőszellemű-ket és lelkesedésüket jelzi, hogy Ausztria ellen a 94. percben (!) szerezték a győztes gólt, míg Angliát hátrányból verték meg. A házigazda franciák ellen aztán véget ért a tündérmese, de az utókor számára végér-vényesen letették a névjegyüket, s nem csak azzal, hogy minden játékosuk neve „son”-nal végződik...

J, MINT JÖTTÜNK, LÁTTUNK, VISSZANÉZNÉNK

Kicsit primitív, ámbár sokszor vicces talkshow-ja volt az m4 Sportnak, amikor más szemszögből, iróniával közelítették meg a torna aktuális eseményeit. A front-onalban Nacsa Olivér, Ganxta Zolee és Szente Vajk álltak, de gyakran meghívtak más vendégeket is a műsorba.

K, MINT KAPITÁNY

Bernd Storck amihez nyúlt, arannyá vál-tozott. Szalai Ádámot addig a pályán hagyta az osztrákok ellen, míg gólt nem lőtt – utána beküldte Priskin Tamást és Stieber Zoltánt – nos, ők hozták össze a másodikat. Fiola Attila sérülése után jó ér-zékkel Lang Ádámot tette jobbhátvédnek, s Izland ellen, mikor égett a ház, bátran

UEFA
EURO2016
FRANCE

mert kockáztatni, s a támadóit becserél-ni – egyedül ő mert ilyet húzni az EB-n. A portugálok ellen a szünetben pályára küld-te a gólszerző Gera Zoltán helyére Bese Barnabást, így minden mezőnyjátékosunk pályára léphetett Franciaországban – le a kalappal előtte! Egyetlen hibájaként az ró-ható fel talán, hogy Belgium ellen későn cserélte be Bődét és Nikolicsot, s egyálta-lán, hogy nem adott nekik több szerepet a tornán.

L, MINT LEGENDA

Az olasz válogatottról még saját szurko-lóik is lesújtó véleménnyel voltak a torna előtt, s igaz, ami igaz, ebben a keretben jelenleg valóban nem hemzsegnek az egyéniségek és világhatóságok. Mégis, a belgák és a spanyolok legyőzésével bizo-nyították, őket sosem szabad leírni. Végül a németek elleni negyeddöntő jelentette a végállomást, ami lehet, egy legendának is a hattyúdala volt. Gianluigi Buffon 38 éves, és ha a visszavonulás mellett dönt, nagyon fog hiányozni a futballkedvelők-nek. A kiesést követően is sportemberhez méltóan gratulált az ellenfélnek, ahogy egy legendához illik.

M, MINT MACKÓNADRÁG

Ki ne tudná, mit takar ez a szócikk... Király Gábor az EB korrekordere lett, de nem csak emiatt írta be magát a históri-áskönyvekbe, s nem csak a neve alapján király – teljesítményével is rászolgált erre a titulusra. Minden meccsen akadt óriási bravúrja (a belgák elleni nyolcaddöntőben tíz védekező volt, amivel az EB legjobb kapusteljesítményét szállította), de ügyelt arra is, hogy a közönséget is kiszolgálja egy-egy trüffel. Szürke mackónadrágjával mozgalmat indított el, de nem csak hazánkban: Franciaországban, Angliában és Kanadában is divatot teremtett az öl-tözékével.

N, MINT NAGY ADÁM

A torna egyik magyar felfedezettjéért fél Európa udvarolt, végül Bolognában kötött ki. 21 éves kora ellenére igen éretten és okosan, s meglehetősen kevés hibaszá-zalékkal futballozott: az osztrákok ellen 98%-kal passzolt, összességében pedig 158 passzából 150 jó helyre ment!!!

NY, MINT NYERETLENEK

A tornán Románia, Oroszország, Ukrajna, Csehország, Ausztria és Svédország nem nyert mérkőzést. S 90 perc után nem mesz-sze állt ettől a „bravúrtól” Portugália is – de Wales ellen megtört a jég, s az elődöntőből „rendes” győzelemmel jutottak a fináléba. Bár felvetődik a kérdés, vajon hat döntet-lennel hogyan lehet Európa-bajnokságot nyerni, érdekes az érem másik oldalára is vetni egy pillantást: megvernie senkinek nem sikerült Fernando Santos együttesét, s a magyarok ellen kapott hármas mellett mindössze Izland és Lengyelország vette be a kapujukat egyszer-egyszer!

O, MINT OLLÓZÁS

Az EB legszebb gólját Xherdan Shaqiri sze-rezte, nagy pechje, hogy a svájci válogatott semmire sem ment vele, mivel elveszítet-te a lengyelek elleni tizenegyespárbajt. Mozdulata mindenestre csodálatramél-tó, kár, hogy kevés ehhez hasonlót láttunk a tornán.

Ö, MINT ÖZIL

Hiába van szeme ehhez a játékhoz (nem is akármilyen...), hiába a világ egyik legjobb középpályása, helyzetkihasználása vala-mi félelmetesen pocsek, s ezen a tornán kihagyott két tizenegyest is: Szlovákia el-len, illetve az olaszok elleni szétlövésben is rontott. Portfóliójába nem arany oldala-kon fog bekerülni ez a két momentum...

P, MINT PLATINI

Nem feledkezhetünk meg arról az úriem-berről, aki egyáltalán lehetővé tette, hogy ennyi kiscsapat álma valóra váljon: ha az egykori francia aranylabdás annak idején nem dönt a létszámbővítés mellett, ki tud-ja, hogyan gondolnánk most erre a nyárra. S bár Platini dicstelenül távozott az UEFA elnöki tisztségéből, mindenképp jár neki egy merci beaucoup!!

R, MINT ROMÁNIA

Szakállas, de aktuális poén: „mit ért el Románia a 2016-os EB-n? - Az első hazatartó gépet”... A megbántás legkisebb számdéka nélkül: Románia a legjobb példája volt annak, hogy a létszám bővítés rontott a színvonalon. Keletii szomszédunk mindössze két gólt szerzett (mindkettőt tizenegyesből!), kapusa két potyagólt kapott, s az albánok elleni vereségben minden benne volt: új alapokra kell helyezni a román futballt.

S, MINT SOHO PARTY

Talán a kilencvenes években ők sem gondolták, micsoda sláger lesz egyik dalukból, mindenesetre heteken keresztül az EB hivatalos indulója folyt még a csapból is: „Az éjjel soha nem érhet véget, varázsolj nekünk valami szépet! Repülj velünk a szerelem szárnyán, indul az utazás, csak erre vártál!” Én nem untam meg...

SZ, MINT SZURKOLÓK

A csapat tizenkettedik játékosai a szurkolók voltak. Az oroszok balhéztak, az írek ittak, a magyarok szurkoltak – az internetes videókat látva sajnálom, hogy egy meccsen sem lehettem ott, de azért Budapesten is át lehetett érezni a feelinget. Lehet, hogy az elmúlt 30 év szenvedését sokszor nehezen viselték a magyar szurkolók, de amikor volt minek örülni, tudtak ünnepelni – a meccsek végén rendszeresen elénekelt Himnusz arról árulkodik, hogy csapat és szurkoló egymásra talált. Legyen ez még sokáig így!

T, MINT TRÓNFOSTÁS

Már a nyolcaddöntős etap végén kiderült: címvédés nem lesz a kontinenstornán. Mivel a spanyolok elbohóckodták az utolsó csoportmeccsüket, csak másodikként jutottak tovább a horvátok mögött, így már a 16 között durva rangadó várt rájuk, s bele is tört a bicskájuk az olasz reteszbe. Vicente del Bosque méltatlanul búcsúzott, a spanyol tikitaka ideje lejárt – vajon újabb évtizedeket kell várunk a hispán hódításokra?

U, MINT UTÁNPÓTLÁS

Egyik szemünk sír, hiszen Király Gábort és Gera Zoltánt alighanem utoljára láttuk világversenyen (lehet, hogy válogatott mezben is), s már Juhász Roland számára sincs messze a búcsú. Másik szemünk nevet, hiszen Nagy Ádám, Kleinheisler László és Besz Barnabás irigylésre méltóan fiatal, s Lang Ádámra valamint Németh Krisztiánra sem lehet azt mondani, hogy nyugdíjaskorban lennének már. Egy szó, mint száz: van jövőnk!

Ü, MINT ÜGYELETES GÓLVÁGÓ

Ebből láttunk sajnos keveset a tornán, tekintve, hogy a legtöbb válogatott repertoárjában a támadójáték csak, mint valamilyen szükséges rossz szerepelt. Szerencsére a mieinknek erről az „új szabályról” nem szóltak: a csoportkörben Wales-szel holtversenyben mi szereztük a legtöbb gólt, szám szerint hatot! Éppen annyit, mint Antoine Griezmann, aki első világversenyen vágott fél tucatot! Gólkirályként megy nyaralni – és ezüstérmesként... Mennyivel jobb most a háromgólos Cristiano Ronaldónak???

V, MINT VIKTOR

Ezalatt a címszó alatt nem miniszterelnökünket értem, aki egyébként a stadionépítésekkel sokat tett azért, hogy ott lehettünk az EB-n, hanem a másik Viktort, Kassait, aki a kiesés után is képviselte hazánkat Franciaországban. Összesen három találkozót vezetett, s a fináléban negyedik játékezetőként működött közre – olyan kiválóan emelte fel a cserét jelző táblát, mintha egész életében ezt tanulta

volna. A francia-román nyitómeccsen volt bátorsága befújni egy büntetőt a franciák ellen (jogos volt, de mégis első meccs, s a házigazdák ellen tette...). Az olasz-svéd meccsen sok szurkolóval ellentétben végig ébren maradt, s a német-olasz negyedöntőt is jól vezette. Arról már igazán nem ő tehet, hogy a játékosok csapnivalóan céloztak a szétlövésben... Volt mit törlesztenie egyébként: négy éve épp az EB-n követte el azt a végzetes hibát, amiért beskatulyázták, s amiért két éve nem is utazhatott a vb-re, s most épp egy Európa-bajnokságon emelkedett újra a legnagyobb spílernek közé – őszinte gratuláció neki!

W, MINT WILMOTS

Szólhatna Wales csodájáról is e néhány sor, de inkább arról a Wilmotsról írok, aki szövetségi kapitányként egyértelműen megbukott. Ebből a belga aranygenerációból még én, az irodai asztalom mögül is ki tudtam volna hozni egy Európa-bajnoki negyedöntőt. Fiatal még a belga csapat, sokra vihethet – de ehhez új szövetségi kapitányra és lehetőség szerint új fodrászokra lesz szükségük...

Z, MINT ZAZA

A rendkívül jó taktikus és csupa szív Antonio Conte aligha azzal a szándékkal küldte pályára a németek ellen a 120. percben, hogy „Zaza, állj be, aztán tedd magad a neveltség tárgyává, ha úgyis kiesünk ma, legalább rád emlékezzenek a tornáról”. Ha mégis ez volt az ukáz, Zaza „megcselekedte, amit megkövetelt a haza”: beállt, totyogott egy sort, aztán olyan csúnyán fölé rúgta a tizenegyest, hogy a NASA azóta keresi a labdáját.

ÉRTÉK

25 ÉV HANGJA

ADOMÁNYGYŰJTÉS A SZENT BAZIL GÖRÖGKATOLIKUS GIMNÁZIUM HARANGJÁRA

GÖRÖG KATOLIKUS KÖZÉPISKOLÁÉRT ALAPÍTVÁNY
Adószám: 18796630-1-09 Számlaszám: 11738125-20035200

Támogatását előre is köszönjük!

HAJDÚDOROGI FŐEGYHÁZMEGYE

www.gorogkatolikus.hu

GYALOGOS ZARÁNDOKLAT A MISKOLCI EGYHÁZMEGYE BÚCSÚJÁRA SAJÓPÁLFALÁRÓL MÁRIAPÓCSRA

A Miskolci Egyházmegye IV. gyalogos zarándoklatát tartja, amely 2016. július 19-én indul Sajópálfaláról Máriapócsra, az egyházmegye hagyományos Szent Illés-napi búcsújára.

ÚTVONAL: SAJÓPÁLFALA – ASZALÓ – MONOK – RÁTKA – TÁLLYA – MÁD – TOKAJ – RAKAMAZ – NYÍRSZŐLŐS

ÉRKEZÉS: **Máriapócs, 2016. július 24.**

Részletes tájékoztató:

www.bazmegyeiruszinok.hu

KÉRJÜK, RÉSZVÉTELI SZÁNDÉKÁT

Bán Gergelyné
Szónóczi Máriánál jelezze a
+36/30613-7211 telefonszámon vagy
abazmegyeiruszinok@gmail.com
e-mail címen.

NÁPKÖR – PÓCSPETRI – MÁRIAPÓCS

DAMJANOVICS-BAÁN FRUZZSINA

Gróh István (1867–1936)

NYOLCVAN ÉVEL EZELŐTT HUNYT EL GRÓH ISTVÁN, SOKOLDALÚ GÖRÖGKATOLIKUS KÖZÉLETI SZEMÉLYISÉG, AKI ELÉVÜLHETETLEN ÉRDEMEKET SZERZETT A TRIANON UTÁNI ORSZÁG MAGYAR GÖRÖGKATOLIKUSSÁGÁNAK ÖNSZERVEZŐDÉSÉBEN.

Gróh István az Ung vármegyei Nagybereznán (ma Ukrajna) született 1867. június 2-án, görögkatolikus családban. Édesapja adóhivatali tisztviselő volt, akit munkájából adódóan többször áthelyeztek, majd végül Esztergomba küldtek. Gróh itt végezte el az első négy osztályt, majd tanulmányai folytatására Budapestre került. Itt figyeltek fel elsőször tehetségére. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán (Országos Rajztanárképző Intézet) folytatta, ahol Lotz Károly és Székely Bertalan voltak a mesterei. Középkorai rajztanári oklevelét az Országos Rajztanárvizsgáló Bizottság 1890. június 25-én állította ki. Iskolái befejezése után katona lett, először a közös negyedik hadtest tüzérezredében, majd a debreceni 2. honvédhuszárezredben szolgált, ahol hadnagyi rangfokozatig jutott.

1891-től 1893-ig a nyíregyházi főgimnázium helyettes-, majd 1894–1896 között a rozsnyói gimnázium rendes rajztanáraként dolgozott. Tanulmányutakat tett Olaszországba, valamint ez időben kezdett foglalkozni középkori műemlékeinkkel. Az *Archeológiai Értesítőben* megjelent cikkeinek köszönhetően felsőbb körökben is ismertté vált neve, így 1896-ban tanári kinevezést kapott az Országos Magyar Királyi Iparművészeti Iskolában, Budapesten. Itt ékítményes rajzot, valamint szabadkézi perspektívát tanított. Az iskola tanáraként nagy figyelmet szentelt a magyar népi stílus gyűjtésének és bemutatásának. Első ilyen jellegű műve az 1904-ben megjelent *Magyar Stílusú Rajzminták* volt, mely a mintaalbumok formájára készült el, de bemutatva addigi gyűjtésének eredményeit és saját terveit. A munka elsősorban tanítási célokat szolgált. Következő népművészettel foglalkozó műve az 1909-ben megjelent két kötetes *Magyar Díszítő Művészet* volt, ahol már nem csak saját gyűjtéseit, de tanítványainak rajzait is bemutatta. Tanári tevékenységének eredményeképpen 1929-ben kiadta tanítványainak saját tervezésű rajzait *Új Magyar Díszítések* címmel. Későbbi életrajzai szerint az Iparművészeti Iskolában 1917-től igazgatóként működött tovább egészen nyugdíjba vonulásáig, 1925-ig, bár az iskola saját forrásai szerint csak 1921-től volt igazgató, 1916-tól helyettesi rangot viselt.

Népművészeti gyűjtései mellett a Műemlékek Országos Bizottságának megbízásából több freskómásolatot készített, csaknem 27 községben bő két évtized alatt. Az általa feltárt falképekről nemcsak akvarellmásolatokat készített, hanem néhány esetben restaurálta is azokat. Közreműködött a budapesti egyetemi templom, valamint a szekszárdi római katolikus templom barokk falképeinek restaurálási munkálataiban.

Mindemellett önálló festői munkát is folytatott, pl. a Zeneakadémia falképeinek megtervezésében és kivitelezésében is részt vett. Ő tervezte a nyíregyházi evangélikus templomot díszítő ornamentális festést, de közreműködött a makói görögkatolikus templom falképeinek megtervezésében is.

1921-ben a MAGOSZ (Magyar Görögkatolikusok Országos Szövetsége) tagjává választotta, szövetségi tagként pedig aktívan részt vett a görögkatolikus közéletben. Tanári nyugdíjazása ellenére továbbra is aktív maradt: 1929-ben megalapította a Görögkatolikus Szemlét, melynek főszerkesztője is lett. A folyóirat rendszeresen közölte cikkeit, gondolatait.

Tanári, művészi munkássága mellett említést kell tenni irodalmi műveiről is, melyek folytatatólagos regényekként a *Budapesti Hírlapban* és a *Magyarságban* tűntek fel. Ilyen volt pl. *A nagy lélek*, *A sárány kígyó*, *a Zsidó vagyok* stb. Mindezek a művek később könyv formájában is megjelentek.

Munkásságát a korabeli sajtó nagyra méltatta. Ő maga is gyakran közölt cikkeket akár a *Magyar Iparművészetben*, akár az *Archeológiai Értesítőben*. Tanári eredményeit 1927-ben a kormányzó külön elismeréssel jutalmazta.

1936. március 12-én rosszul lett, fogta el, agyvérzést kapott, melynek következtében március 16-án hirtelen, otthonában, családja körében halt meg. Temetése görögkatolikus szertartásban zajlott, sírja a Kerepesi temetőben található.

Hirtelen halála megdöbbentette a közéletet. Személyéről több nekrológ is megjelent, szinte az összes

nagyobb, nevesebb újság foglalkozott halálának hírével, ami azt jelzi, hogy az akkori köz- és művészetben is fontos szerepet játszott. Mégis, ma emlékéet a hazai görögkatolikuság őrzi, hiszen nagy szerepe volt abban, hogy a két háború közötti válságos időkben egyházunk ne csak túléljen, hanem megerősödjön – így példája ma is időszerű.

„Gróh Pistáért,
a rajztanárért és költőért
szívesen föláldozta volna
az életét bármelyik diák.”

(Krúdy Gyula,
Gróh István egykori tanítványa)

Rajongásig szerette görögkatolikus egyházát, s szinte fanatikusan hitt a görögkatolikus magyarság nagyra hivatottságában. Az első világháború után a Magyar Katolikusok Országos Szövetségének elnöke lett. Ő volt az egyik alapítója, majd főszerkesztője az 1929. március 31-én megindult *Görögkatolikus Szemle* című újságnak. A lap csaknem minden számában írt cikket vagy tanulmányt. Az újságban a görögkatolikus öntudat felébresztéséért, görögkatolikus intézmények felállításáért, a görögkatolikusoknak a társadalomban való érvényesüléséért, az országban lévő görögkatolikus szórványok egyházi jogi helyzetének megoldásáért küzdött. Rendületlenül bízott abban, hogy a Szemlének sikerül ezen célkitűzések megvalósítását elősegítenie.

Pirigyi István egyháztörténész

BUBNÓ TAMÁS

Orientale lumen

– KELET VILÁGOSSÁGA 2011–2016

2011 tavaszán a Szent Efrém Férfikar képviselőjében felkerestem Igric Györgyöt – aki akkor a Filharmónia Magyarország igazgatója volt –, hogy egyeztessenek velem a következő hangversenyévadunkról, ugyanis akkor vált a férfikar tíz évesé.

Kérdeztem tőle, hogy egy jubileumi koncertet Budapesten vajon melyik templomban kellene megrendezni. Kapásból válaszolt: nem egy koncertet, hanem egy sorozatot, s természetesen a Szent István Bazilikában. „Kicsinyhitűsködvé” replikáztam: szerintem az túl nagy, honnan jönne össze egy bizánci zenei műsorra ennyi ember, elég lesz egy feleakkora templom is... Igric nem tárgított: „Neked ezzel nem kell törődni, mi majd segítünk, találj egy jó címet a sorozatnak és hívj meg olyan vendégeket, akik emelni fogják az egésznek a fényét!” Továbbra is kételkedve mentem haza, de persze eközben a kapott feladaton járt az eszem... Otthon bekapcsoltam a rádiót, ahol éppen II. János Pál pápa 1995-ös apostoli leveléről, az Orientale lumen-ről beszélgettek. Hívtam Igric Györgyöt, hogy a sorozatcím már meg is van!

Egy hónap múlva pedig kialakult a teljes menetrend:

- 2011. december 19. 20.00
vendég: Kocsis Fülöp püspök

- 2012. január 6. 20.00
vendég: Szabóki Tünde operaénekes

- 2012. április 15. 20.00
vendég: Sebestyén Márta UNESCO Békedíjas népdalénekes

- 2012. június 3. 20.00
vendég: Jevgenyij Nyesztyerenko operaénekes

Ha nem is volt telt ház 2011 decemberében, de sokan eljöttek, hogy meghallgassák ennek az érdekes című sorozatnak az első hangversenyét, aminek rögtön nagyon nagy visszhangja lett. Elterjedt a híre a „zenész szakmában” is, hogy egy hivatalban lévő püspök föl vállalta a hang-áhitat szólistaszerepét, s hogy milyen mély élményt nyújtott a jelenlévőknek. Tudjuk, hogy a „suttogó propaganda” mindig a leghatékonyabb, így nem csodálkoztunk, hogy mire a világhírű orosz operaénekes-sztár, Jevgenyij Nyesztyerenko fellépésére sor került, már zsúfolt ház fogadta

az idős mestert, akinek 74 évesen is olyan erőteljesen, tisztán szólt a hangja, mintha húsz évvel fiatalabb lenne. (Az még külön örömközpontokra szolgált, hogy a máriapócsi bazilikában is elénekelte az egyházi szláv művekből álló programját, s hazatérve azt írta nekünk: úgy érzi, hogy különös kegyelem áradt rá ezen a szent helyen... Mi ugyanezt éreztük, kedves Maestro – válaszoltam.)

Természetesen a sorozat utáni számvetésnél minden momentumot értékeltünk, s arra a megállapításra jutottunk, hogy érdemes meghirdetni a második évadot is – részben az eddigi vendégekkel, másrészt újak meghívásával. Sebestyén Márta azt mondta, szívesen énekelne Nektaria Karantzi görög énekesnővel, akit már pár éve ismer. Mártira érdemes volt (ekkor is) hallgatni: Nektaria bizánci stílusú éneklése valóban rabul ejtette a közönséget.

A következő év programja így alakult:

- 2012. december 19. 20.00
vendég: Nektaria Karantzi (Görögország) és Sebestyén Márta

- 2013. január 7. 20.00
vendég: Anatolij Fokanov operaénekes

- 2013. május 5. 20.00
vendég: Dragoslav Pavle Aksentijevic (Belgrád) és a Barilli Női Kar (Pozsarevác), Katalin Tasic vezetésével

- 2013. június 23. 20.00
vendég: Szabóki Tünde operaénekes és Kocsis Fülöp püspök

A húsvéti hangversenyen elsősorban szerb ortodox egyházzene hangzott el: a nagyszerű énekes Aksentijevic mester az Athos-hegyi legendás hírű Hilandar-monostor ősi énekes tradíciójából merített, míg a pozsareváci nőikar a romantikus és a kortárs szerb zenét mutatta be. A záróeseményre elkészült az első *Oriente lumen* CD is, amely az első évad kimagaslóan szép momentumait idézi föl.

A közönségigény egyértelműen követelte a sorozat harmadik évadának tervezését, amit mi boldogan teljesítettünk is.

Íme, az eredmény:

- 2013. december 21. 20.00
vendég: A Moszkvai Pátriarkátus Ortodox Férfikara, Anatolij Grindenko vezényletével

- 2014. január 7. 20.00
vendég: Schola Cantorum Budapestiensis, művészeti vezetők: Mezei János és Bubnó Tamás

- 2014. április 23. 20.00
vendég: Soeur Marie Keyrouz (Párizs/Libanon)

- 2014. június 8. 20.00
vendég: Kocsis Fülöp püspök és a Nika Kamarakórus (Nyíregyháza)

A JÖVŐ ÉVI PROGRAM MÁR KÉSZ...

Ahogy mondani szokás, egy gombostűt sem lehetett leejteni a moszkvaiakkal közös koncerten. Ma is borsózik a hátam, amikor arra emlékezem, ahogy Grindenkoékkal közösen énekeltünk. Gyönyörű hangok, nagy átélés és hit sugárzott mindkét együttesből, s csodálattal töltött el Grindenko vezénylese: alig-alig mozdult a keze, finoman, de mégis olyan erővel vezette az éneklést, amelyet csak a zseniális zenészek tudnak előidézni. A sorozat másik külföldi szólistája a libanoni származású, Párizsban élő Marie Keyrouz nővér volt, akit végre élőben is meghallgathattunk, hiszen legendás lemezeit már évtizedek óta „rongyosra hallgattuk.” Nem egykönnyen állt kötélnek, nincs ideje, állandóan utazik, konferenciákon szerepel, jószolgálati utakon vesz részt – mint mondta –, s ráadásul drága is lesz a meghívása... Valóban az volt, de amikor megadta, hogy hová utaljuk a pénzt, csak akkor derült ki, hogy egy, a közel-keleti keresztény gyerekek iskoláztatására, étkeztetésére, szociális megsegítésére szolgáló nemzetközi szervezet volt a címzett... A koncert napján délben érkezett, próbáltunk, majd feledhetetlenül szép hang-áthitot mutatott be, s hajnalban repült is tovább Bejrútba egy jószolgálati missziót teljesíteni. A koncert után azért tudtunk vele beszélgetni: rendkívül kedves, ám nagyon határozott és céltudatos személyiséget ismerhettünk meg, aki nem csak a lemezein, de a bazilikában is az Úrnak zengte dicséretét.

Itt szeretnék egy pár sorban kitérni egy találkozásra, amely a 2013-as Nyesztyerenco-koncert után történt, s az *Orientale lumen* sorozat folytatására nézvést döntőnek bizonyult. Egy úr odajött hozzám gratulálni az esti koncerthez, a Szent Efrém Férfikar munkásságához és a sorozat létrejöttéhez. Búcsúzóul annyit mondott: „Karnagy úr, itt a névjegyem, ha úgy gondolja, hogy szüksége lehet rám, keressen.”

Zsebre tettem a névkártyát, meg sem néztem, sokan vártak még rám. Másnap láttam, hogy az úr Baranyay László volt, a Magyar Fejlesztési Bank akkori elnök-vezérigazgatója. Felkerestem, és személyes találkozásunkkor kiderült, hogy mindenben rendkívül tájékozott a szláv-ortodox egyházzenét illetően. Kérdezett a sorozat jövője felől, s amikor nagyratörő terveimet vázoltam, csak annyit mondott: „Adja be kérelmüket, s lehetőség szerint az MFB támogatni fogja az *Orientale lumen* sorozatot és az abból készült CD felvételek kiadását is.” Az MFB azóta is támogatja az *Orientale lument*. Ez a támogatás teszi lehetővé, hogy a keleti keresztény egyházzene legjelesebb előadóit Budapestre meghívhatjuk.

Visszatérve a harmadik évadhoz elmondhatjuk, hogy a jeles külföldi fellépők mellett két másik nagyszerű estét hallhattott a közönség: Csajkovszkij: *Aranyaszájú Szent János liturgiáját* a Schola Cantorum Budapestiensis felnőtt énekeseivel, Rahmanyinov: *Egész éjszakai virrasztás* c. kórusciklusát pedig a Nika Kamarakórusral énekelte együtt a Szent Efrém Férfikar. 2015 tavaszára elkészült az előző két évadból összeállított dupla CD, amelynek a Choir & Organ nevű híres brit szaklap „Az év kóruslemeze” címet adományozta.

A negyedik évad így alakult:

2015. január 11. 20.00
vendég: Orosz Ortodox Szólisták
(műv.vez: Georgij Szmironov)

2015. április 12. 20.00
vendég: Abeer Nehme (Libanon)

2015. május 31. 20.00
vendég: Amadinda Együttes

ZENEILEG, SZAKMAILAG TALÁN EZ VOLT
A LEGSOKOLDALÚBB ÉVAD.

A Georgij Szmironov által vezetett orosz énekesek a nagyorosz egyházi zenének kis antológiáját vonultatták föl. A Szent István Bazilikában fölségesen hőmpölyögtek a „znamenij raszpev” (az ősi orosz egyházi énekrepertoár) dallamai, a 16. századi, rendkívül modernnek ható ún. gyemesztvennij raszpev háromszólamú dallamai és természetesen a romantikus nagy alkotások. A közönség hálásan nyugtázta, hogy a Szent Efrém Férfikarral kántáltak is az orosz kollégák, s így a karácsonyi ünnepkör templomi zenéjének teljességét sikerült bemutatni. Abeer Nehme, a gyönyörű hangú libanoni keresztény művésznő pedig új világot nyitott meg: kopt, arámi, szír és szárd egyházi zenét hozott a nagyhét és a húsvét ünnepköréből. Emlékszem: döbbenet és a zenének magát teljesen átadva hallgatta őt az 1100 ember, a végén pedig óriási ovációval köszönték meg a csodás estét, s már rögtön másnap jelezték az interneten és telefonhívásokkal, hogy őt jövőre is szívesen hallgatnák... A pünkösdi záró alkalom volt az első, hogy nem énekes-vendég lépett föl, hanem az *Amadinda* együttes. A Szent Efrém által énekelt himnuszok közé Jeney Zoltán filozofikus művének tételit illesztették. Kár lenne tagadni, hogy ez a hang-áthit nagyon vegyes fogadtatásra talált: sokakat nem érintett meg ez a műsor, mások pedig úgy érezték, hogy ilyen mély és nagy hatású esemény még nem is volt a sorozatban...

Idén az alábbi volt a program:

2016. január 10. 20.00
vendég: Optina Pustyn Férfikar (Szentpétervár)
(művészeti vezető: Alekszandr Szemjonov)

2016. május 1. 20.00
vendég: Kocsis Fülöp érsek-metropolita és a
Lautitia Kóruscsalád (művészeti vezető: Nemes József)

2016. június 19., 20.00
vendég: Abeer Nehme (Libanon)
Szokolay Dongó Balázs

Amikor e sorokat írom, a záróesemény még jövő időben van, ezért csak az első kettőről tudok beszámolni. Az Optina Pustyn kilenc tagú énekegyüttes, rendszeresen szolgálnak a monostorban, ahonnan a nevüket kapták, és nyugodtan mondhatjuk, hogy mélybasszus szólistájuk, Vlagyimir Miller az egyik legkiválóbb a világon, vezetőjük, Szemjonov maestro pedig az orosz egyházzene szenvedélyes kutatója. Ittlétük során mesterkurzust is tartott a Zeneakadémia egyházzene szakos hallgatóinak. Mondani sem kell, hogy milyen nagy sikert arattak a bazilikában különleges hangjaikkal és kiváló zeneiségükkel. Minthogy idén a nyugati és a keleti egyházi naptárban nagyon távol volt a Húsvét, ezért május elsején jött el a várva várt nap: Fülöp érsek-metropolita, százötven gyermek és a Szent Efrém Férfikar énekelt együtt mégpedig nagyszerűen s nagyon nagy tetszést aratva.

Vendégünk a világszínvonalú együttesek közé tartozó – a debreceni Szent Efrém Görögkatolikus Általános Iskolában működő – Lautitia Kóruscsalád volt. Nemes József és Bubnó Tamás karnagyok szakmailag és emberileg is nagyszerűen tudnak együttműködni, Fülöp atya fennhangjai és szólóéneklése pedig igazi húsvéti örömet adott a zsúfolásig megtelt Szent István Bazilikának. A hang-áthítat pár nappal korábban a Hajdúdorogi Metropólia debreceni főszékesegyházában is elhangzott, ott is nagyon sokak örömeire énekeltek az Úrnak az est szereplői.

Nagy hálával tartozunk a Mindenhatónak, hogy egy ilyen sorozatot engedett megvalósulni, ahol minden résztvevő az ő dicsőségét zengi, az elmúlt ezeröttszáz évben létrejött csodás és kimeríthetetlen gazdagságú bizánci rítusú repertoárból. S persze köszönet a szervezőknek, akik áldozatos munkájukkal a mai Magyarország legnépszerűbb egyházzenei sorozatává tették az *Oriente lumen*, köszönet a már említett MFB-n kívül a Nemzeti Kulturális Alapnak, a Görögkatolikus Metropóliának, a Béres Alapítványnak, a Budapest Kerámia Kft-nek az állandó és lelkes támogatásukért, és nem utolsósorban a Szent Efrém Férfikarban éneklő kollégáimnak, akik az eddigi hang-áthítatokon mindig tudásuk legjavát nyújtották. S hogy folytatjuk-e? Szeretnénk!

A jövő évi program már kész...

Fotó: ODPictures Art Studio

NAGY MÁRIA NATÁLIA

NEM MINDENNAPI VENDÉG

Habsburg Eduárd a debreceni roma szakkollégiumban

Hatalmas megtiszteltetésben volt része a debreceni roma szakkollégiumnak, hiszen Kocsis Fülöp érsek atya kíséretében hozzánk látogatott Habsburg Eduárd szentszéki magyar nagykövet.

Lelkesen mesélt írásairól, televíziós sorozatáról és persze olaszországi életéről. Szívesen hallgattuk, ahogy mesélt Ferenc pápáról – közben szükség esetén Fülöp Atya besegített a fordításban. Jelenleg munkájáról inkább olaszul, míg családjáról, korábbi munkáiról magyarul beszélt. Vendégünk korábban alig beszélt magyarul, most csupán az akcentusáról és néhány ragozási hiányosságról lehetett megmondani, hogy nem magyar anyanyelvű. Egyébként négy nyelven beszél, s így megesett, hogyha valami nem jutott eszébe magyarul, akkor német, angol vagy olasz nyelven fejezte ki magát. Mesélt az olaszországi cigányság helyzetéről, és érdeklődött ugyanezen téma magyar vonatkozásáról is. Igazán nyitott és barátságos személyiségét megtiszteltetés volt megismerni. Vendégünk könyvébe írt búcsúszavai is ezt fejezik ki („Majd még jövök!”). Köszönjük látogatását, és reméljük, hogy még találkozunk! Istentől áldott, sikeres életet és munkásságot kívánunk neki és kedves családjának!

Kocsis Fülöp érsek atyának és Seszták István főhelynök atyának pedig hálával tartozunk, hogy lehetővé tették számunkra ezt a találkozást, mely első tanévünk utolsó szorgalmi napjának méltó, emlékezetes és ünnepélyes lezárása volt.

SZERELEM. AMIKOR EZT A SZÓT OLVASSUK, MILLIÓNYI ÉRZÉS, GONDOLAT, EMLÉK JUT ESZÜNKBE, AMIKET EZ A SZÓ IDÉZFEL BENNÜNK. HÁNYAN ÉS HÁNSZOR ÉREZTÜK MÁR ÚGY, HOGY SZERELMESEK VAGYUNK. AZ IS LEHET, HOGY CSAK EGYSZER AZ ÉLETBEN. EGY BIZTOS, HA VALAKI EGYSZER ÉREZTE, SOSEM FELEJTI EZT A LÉTÁLLAPOTOT. MENNYI VERS, DAL, REGÉNY, NOVELLA, FOTÓ, KÉP, SZÍNDARAB ÉS FILM PRÓBÁLTA MÁR MEGFOGALMAZNI ÉS BEMUTATNI, MI IS EZ A KÜLÖNLEGES, SEMMI MÁSHOZ NEM FOGHATÓ ÉRZÉS. MÉGIS, AMIKOR MEGPRÓBÁLJUK SZAVAKKAL MEGRAGADNI AZT AZ VISZONYULÁST, AMI AHHOZ AZ EGYETLEN MÁSIK LÉTEZŐHÖZ KÖT, CSAK KÖRVO-NALAKAT KAPHATUNK. CSAK HEBEGÜNK-HABOGUNK, HISZ TUDJUK: MINDEN TÖREDÉKES ÉS MINDEN CSAK HALVÁNYAN KÖZELÍTHETI MEG. MI VAN ENNEK AZ ÉRZÉSNEK A MÉLYÉN? HOGY OLTÓDIK BE EGYSZER CSAK SZÍVÜNKBE A SZERELEM VALAKI IRÁNT, AKI HIRTELEN EGY SENKIBŐL AZ EGYETLEN LESZ, JELENTÉKTELENBŐL AZ EGYEDÜLI, AKI IGAZÁN SZÁMÍT?

SZERELEM

LOVE

Napjainkban már nem divat magyar filmeket nézni. Elárasztanak a külföldi kínálatok, megrohamoz minket az Oscar-dömping és alig tudunk választani a sok amerikai szuperprodukciónak közül. Pedig számos különleges kincshez nyúlhatnánk vissza, ha letörölnénk a port a nagy hazai rendezőink polcáról. Az 1971-ben készült magyar filmdrámának, a **Szerelemnek** (Love) egy-egy lassított, más és másképp ismétlődő jelenete, a különleges hangulata és fekete-fehér képsorai több generáció emlékezetébe belevésődtek. Makk Károly, a Nemzet Művésze címmel kitüntetett, Kossuth- és Balázs Béla-díjas filmrendező emlékezetes munkájáról van szó, melyben Törőcsik Mari, Darvas Iván és Darvas Lili is legendás alakítást nyújtanak. A *Szerelem* nemzetközi sikert is aratott, hisz az 1971-es cannes-i filmfesztiválon elnyerte a Zsűri díját (*Prix du jury*) és ugyanezen a fesztiválon a filmben nyújtott színészi alakításáért a két főszereplő, a ma már 80 éves Törőcsik Mari és a 2007-ben elhunyt Darvas Iván, külön dicséretben (*Mention spéciale*) részesült. A mű a maga finom eszközeivel hangzatos, nagy szavak, színes, mézes-mázás jelenetek nélkül is elképesztően hiteles képet ad arról az összetett viszonyulásról, ami egy asszonyt egy férfihoz köthet. És ezt nem egyben, mint egy hiábavalónak tűnő várakozáson keresztül mutatja meg.

A forgatókönyv a Kossuth-díjas író, Déry Tibor *Szerelem* és *Két asszony* című novellái alapján készült. Az 1950-es évek Magyarországnak járunk, ahol igen gyakoriak a politikai bebörtönzések. Ismerve a történelmet tudjuk, hogy ezek többsége komolyabb indok nélkül, a legegyszerűbb ürüggyel végrehajtott bebörtönzés volt. Ha a rendszer bárkit gyanús elemnek talált, az már önmagában bőven elegendő bizonyíték volt arra, hogy bűnös is. Az 1956-os *Szerelem* című novella ezeket a koncepciók pere-

ket idézi. Maga a film is tökéletes láttelepet ad Magyarországról és arról az általános közhangulatról, ami ekkoriban hazánkat jellemezte. A történetet annyiban személyesen megélt valóság ihlette, hogy maga az író és a főszereplő színész is megtapasztalta azt az igazságtalanságot, ami ekkoriban egy ártatlan átlagpolgárt érhetett. 1957. áprilisában a hatvankét éves Déry Tibort letartóztatták az '56-os forradalom alatti munkái miatt, majd 1957. november 13-án a Legfelsőbb Bíróság el is ítélte kilenc

nak, hogy fia épp filmet forgat Amerikában. Bizonyítékul a János-tól kapott levelek és ajándékok szolgálnak, amelyek valójában mind Lucától érkeznek. Ő írja és adja fel őket.

A fiatal feleség nincs könnyű helyzetben. Neki sem könnyű megküzdenie a magánnyal és a folytonos félelmekkel. El kell viselnie anyósa szeszélyeit és dühkitöréseit, aki állandóan fia után sír. Minden egyes alkalommal meg kell nyugtatni annak jóléte felől úgy, hogy valójában minden porcikájában maga is azon aggódik, vajon él-e még az ura. Lucának tartania kell magát, egy percre sem gyengülhet el, nehogy anyósa megsejtsen bármit. A monoton várakozásban, az értelmetlen, történések nélküli időben egyre hiábavalóbbnak tűnik minden. Nincs külső forrás, ami megerősíthetné. A legnehezebb mégis az, hogy semmit sem lehet tudni férjéről. Barátai azt tanácsolják, váljon el. Amikor Luca segítséget kér az ismerőseiktől, mindenki elzárkózik a segítségnyújtás elől, mert nagyon félnek. Nem akarnak gyanússá válni.

„Nem az állandó fogadkozás a hűség bizonyítéka,
hanem az egyszer kimondott és megtartott fogadalom.”

(William Shakespeare)

év börtönbüntetésre. Darvas Iván pedig azért is tudott ilyen hiteles alakítást nyújtani, mert a forradalmat követően 22 hónapot maga is bebörtönözve töltött. Az unokák könnyebben megérthetik szüleik és nagyszüleik múltját és azt a kort, amelyben éltek, ha a *Szerelem* szereplőinek helyzetét megismerik. Ez a mű éppoly érdekes kortörténeti, mint érzelmi szempontból. A magyar filmtörténetnek az egyik legszebb alkotása, mert nemcsak a szerelemről szól, de az emberi lélek állhatatosságáról, méltóságáról, amely minden helyzetben megmutatkozik és amely nem a körülményektől teszi magát függővé.

A történet azzal az alaphelyzettel indul, hogy János (Darvas Iván) börtönben van. A miéltre nincs válasz, hiszen még az iratán a „Letartóztatás oka” kezdetű pontozott sor is üresen maradt. Felesége, Luca (Töröcsik Mari) tanárnőként dolgozik és tovább küzd a mindennapok terheivel, de immár társa nélkül. Nem lehet tudni férje meddig lesz oda és milyen ítélet várható. Jóllehet, János hiánya és elkeserítő lecsukatása épp számára a legnehezebb, kitartóan eljár idős, beteges anyósához (Darvas Lili) és gondozza őt. Most, hogy János nem tud jelen lenni, Luca a saját felelősségének tekinti az öregasszony ellátását. Az embert, amikor hatalmas fájdalom éri, jogosultnak érzi magát arra, hogy elfeledkezzen másokról és csak a saját érzéseivel legyen elfoglalva. Luca azonban annyira szereti férjét, hogy amíg az távol van, megpróbálja helyette is szeretni nehezen kezelhető anyósát, aki azonban csak magával és a saját sirámaival törődik. Az ifjú házasságban a szeretet és az irgalom kerekedik felül, nem hagyja, hogy a körülmények megingassák belső elhatározásában. Hogy megkímélje az idős asszonyt a megrázkódtatástól, elhitet vele egy történetet, amelyet ő maga talált ki. Elmeséli az édesanyá-

A feleség teljesen magára marad. A dolgok csak még ijesztőbbekké válnak, amikor az anyósa meghal. A hazugságoknak vége szakad. Bármilyen nehéz volt is, mégiscsak tartották Lucában a lelket, mert amíg mesélhette az idős asszonynak a Jánosról szóló mendemondákat, egy kis időre maga is elhihette őket.

A történet azzal zárul, hogy a férjét végre szabadon engedik. Bár csak a film utolsó tíz percében ismerjük meg azt, akiért két asszony mindvégig aggódott, a szabadulás utáni percek képkockái alapján hirtelen megértjük, mit is jelent a szabadságvesztés és annak visszanyerése. A megtört férfi izgatottan tart haza a taxiban. Szemlélgeti a külvilágot és figyeli, mi változott meg, mi alatt ő bent volt. Visszakapta életét és mintha új világba térne vissza. Minden más és mégis minden ugyanaz. Talán csak ő lett más ember. Az út alatt végig az otthonra gondol. Olyan rég nem látta feleségét, hogy félelem van benne, mi várja majd otthon és az otthon várja-e még őt egyáltalán. Ennyi idő után tudja-e még szeretni őt Luca. Az utolsó képsorok a házaspár hosszú idő utáni első nagy találkozásának megilletődöttségét, meghittségét mutatják be. Annyi magány, bizonytalanság, kétség, félelem, tanácstalanság, bánat, elkeseredettség és fájdalom után nincsenek szavak, csak egy biztos érzés.

SZERELEM.

március 10.

április 1.

április 1.

május 1.

március 20.

április 25.

május

május 19.

fotó: Szarka Lajos

Március 10. A görögkatolikus egyház hívei a nagybójtai gyűjtés során 1 267 000 Ft adományt gyűjtöttek, melyet a Szent Lukács Görögkatolikus Szeretetszolgálat Beregszászon adott át a kárpátaljai görögkatolikus Szent Pantaleimon Karitásznak számára.

Március 20. Ezernél is több gyermek, fiatal, idős és családos vett részt a nyíregyházi bójtai futáson. A nagybójtai futást idén először Budapesten is megrendezték.

Március 27. Főpásztoraink közösen áldották meg és adták át a hodászi Hagymányok Házát és a kántorjánosi Tudás Házát. A görögkatolikus közösségi épületekben számos közösségépítő program fog megvalósulni a következő években.

Április 1. A zsúfolásig megtelt miskolci Művészetek Házában harmadik alkalommal rendezte meg a Miskolci Egyházmegye a feltámadás örömét a templom falain kívül is hirdető görögkatolikus kulturális napot, a *Szépséges Pászkát*.

Április 1. *Fényesheti Retró Bált* rendeztek Nyíregyházán.

Április 1. A magazinunk által tavaly meghirdetett *Nálunk járt a pócsi Mária* című rajz- és képzőművészeti pályázat alkotásait Budapesten is kiállították a Metropólia új budapesti kulturális központjában.

Április 2. Fülöp metropolita Szolnokon diakónussá szentelte Szikora Ede Szabolcsot.

Április 2. A huszártelpi Sója Miklós Általános Iskolában tett látogatást Tobias Zech német parlamenti képviselő, az Európai Tanács Parlamenti Közgyűlésének Esélyegyenlőségi Bizottságának tagja, aki elismerően nyilatkozott egyházunk cigánypasztorációs munkájáról.

Április 5. A nyíregyházi székesegyházban tizenhárom kispap közül kilencen a felolvasói, négyen az alszerpapi rendben részesültek.

Április 7. Közel 250-en vettek részt Mária-pócson a Szent Lukács Görögkatolikus Szeretetszolgálat három gyermekvédelmi központjának nevelőszülői számára szervezett lelkinapon.

Április 8. A görögkatolikus papnövendékek *Damaszkénosz Önképző Köre Forogtat* néven táncházat szervezett Nyíregyházán. A vecsernyét követően moldvai táncház, kötetlen beszélgetés és folk-kocsma várta az érdeklődőket.

Április 9. Fülöp metropolita megszentelte a debrecen-csapókerti templom ikonosztázióját, Gergely József faragómester és Monostori Viktória művésztanár alkotását.

Április 12. A Miskolcon tanuló görögkatolikus diákok találkozóján közel 250-en vettek részt.

Április 16. Főpásztoraink ünnepélyesen felszentelték a sajópálfalai monostort, melybe a dámóci monasztikus nővérek költöznek.

Április 18–20. *Kántorhangok* elnevezésű hangversenyt rendeztek a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskolán.

Április 19–27. A LEGOTT görögkatolikus mentőcsoport vezetője Ecuadorban részt vett a súlyos földrengés túlélőinek kutatásában.

Április 23. Atanáz püspök Kisvárdán papá szentelte Pindzs István diakónust, aki Kisvárdán segédlelkészként kezdi meg papi szolgálatát.

Április 23. A IX. Debreceni Ökumenikus Senior Foci Kupán a debreceni görögkatolikus csapat ezüstérmet szerzett.

Április 23. A nyíregyházi hívek egy csoportja kerékpárral zarándokolt a máriapócsi Szűzanyához.

Április 24. Fülöp metropolita Nyíregyházán pappá szentelte Molnár József diakónust. A Nyíregyháza–Belvárosi Parókia segédlelkésze lett.

Április 25. Harmadik születésnapját ünnepelte a Sajópetriben működő Tanoda. A színjátszás a legnépszerűbb tevékenységek egyike, ezért két rövid színdarabban örvendtették meg Atanáz püspököt és a születésnapot ünneplő közönséget.

Április 25. A Miskolci Egyházmegye köznevelési intézményei szakmai napot tartottak az edelényi Szent Miklós Görögkatolikus Általános Iskolában.

Április 27. A Szent Efrém Férfikar és a Lautitia Kóruscsalád közös hang-áhitatot tartott a debreceni főszékesegyházban Fülöp metropolita közreműködésével.

Április 28. Több görögkatolikus közösség is bekapcsolódott az országos méretű *Te Szedd!* közösségi megmozdulásba. A nap folyamán több száz zsák szemetet szedtek össze lakóhelyük környékén.

Április 29. Huszonegyedik alkalommal csendült fel a Hajdúdorogi Szent Bazil Oktatási Központ három végzős osztályának ballagási éneke. Fennállása óta immár 63 osztály ballagott el az iskolából, alapjául szolgálva a magyarországi görögkatolikus egyház fiatal generációjának és papságának.

Április 29. Elballagott a nyíregyházi Szent Miklós Görögkatolikus Gimnázium első végzős osztályának 15 tanulója.

május 15.

május 21.

május 28.

május 29.

május 21.

május 20.

május 28.

június 4.

Május 1. Mária hónapját Pócson az édesanyák és nők köszöntésével indították. A búcsúra szép számban összegyűlt hívek Szent Liturgián vettek részt.

Május 1. Ábel apostoli kormányzó és Grunda János pasztorális megbízott megállították az új fényeslitkei szociális házat és a szabolcsveresmarti templom új berendezését.

Május 1. A Szent Efrém Férfikar és a Lautitia kóruscsalád Bubnó Tamás vezetésével és Fülöp metropolita közreműködésével az *Orientale Lumen* egyházzenei sorozat keretén belül a Szent István Bazilikában énekeltek húsvéti hang-áthítatot.

Május 6. A Szent Atanáz Görögkatolikus Hit tudományi Főiskola Könyvtárának nemzetközileg is számon tartott régi kézirat- és nyomtatványgyűjteménye bekerült a Nyíregyházi Települési Értéktárba.

Május 7. A *Kárpátaljai Görögkatolikus Egyház helytállása és tanúságtétele* című kiállítás Budapest, Kiszvárd és Nyíregyháza után Máriapócsra érkezett.

Május 7. Az idei máriapócsi gyermekbúcsút a kiszvárdai Szent György Görögkatolikus Általános Iskola szervezte. Több ezer gyermek és kísérő volt jelen ezen a napon.

Május 7. A Sajópálfalai Lelkigyakorlatos- és Zarándokház egész évben lelki napokkal, találkozókkal és zarándoklatokkal várja az érdeklődőket. Pünkösöd előtti hétvégén a fiatalok találhattak építő közösségre.

Május 8. Özvegyek és egyedülállók búcsúját tartották Máriapócsan.

Május 10. Fülöp metropolita, Dr. Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, Palánki Ferenc, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye megyéspüspöke és Bozorády András, az Északi Evangélikus Egyházkerület espereshelyettese megállították a debreceni börtön kápolnáját.

Május 13. Budapesten a Ferenciek terein folytatódott a *Metropólia kincsei* előadássorozat. Dr. Véghseő Tamás rektor görögkatolikus egyházunk történelmi érdekességeiről beszélt.

Május 14. A bulgáriai Várnában lépett fel és teljesített sikerrel a Nemes József vezette Lautitia Kamarakórus az *European Grand Prix for Choral Singing* nemzetközi kórusversenyen. Előadásuk közben elment az áram, az éneklést azonban folytatták. A közönség mobiltelefonokkal világította meg a színpadot.

Május 15. Atanáz püspök pünkösdvásárnap megszentelte a miskolci székesegyház kertjének kőfalát díszítő ikonokat, melyek Maklár Zsolt ikonfestő keze munkáját dicsérik.

Május 19. A debreceni Szent Efrém Görögkatolikus Általános Iskola és a Szent Miklós Görögkatolikus Roma Szakkollégium véradást szervezett, melyen szép számmal vettek részt az önkéntes adakozók.

Május 19. Fülöp metropolita, Ábel apostoli kormányzó és Páll Miklós tolcsvai parókus fölszentelték a tiszalöki börtön kápolnáját.

Május 20. A Miskolci Görögkatolikus Általános Iskola diákjai megnyerték a Partiscum Csillagászati Egyesület országos pályázatát. Nyereményük egy nagyértékű csillagászati távcső.

Május 21. Családpasztorációs Konferenciát szervezett a Metropólia Hajdúdorogon. A konferencia vendége volt Habsburg Eduárd szentszéki nagykövet.

Május 21. Rózsafüzért imádkozók lelki gyakorlata volt Sajópálfalán.

Május 21. Első alkalommal tartottak lovas búcsút Máriapócsan.

Május 22. Az egyházközségi képviselőtestületek búcsúját tartották Máriapócsan.

Május 28. Ministránstalálkozó volt Sajópálfalán.

Május 28. A hajdúdorogi Szent Bazil Gimnázium diákjai a saját maguk által épített és vezérelt robottal egy aranyérmet és egy 9. helyezést szereztek az országos robotolimpián.

Május 28. A debreceni főszékesegyház előtt görögkatolikus termelői piacot tartottak.

Május 28. A Miskolci Egyházmegye gyermeknap alkalmából sportnapot szervezett az edelényi görögkatolikus iskolában.

Május 28–29. Egyházunk tízfős csapata 220 km-t futva imádságosan teljesítette az *Ultrabalaton* futóversenyt. Gratulálunk a nem mindennapi teljesítményhez!

Május 29. Betegek és gyógyítók országos zarándoklata volt Máriapócsan.

Június 4. Közel ezren vettek részt a Nyíregyházi Egyházmegye családi napján, a *Családcsodán* Máriapócsan. Ezen a napon tartották meg a budapestiek is a Családcsodát Csepelen.

A NYÍREGYHÁZI SZENT ZSÓFIA
GÖRÖGKATOLIKUS KOLLÉGIUM **FELVÉTELT HIRDET**
A 2016/2017-ES TANÉV I. FÉLÉVÉRE,
NAPPALI TAGOZATOS FŐISKOLAI ÉS EGYETEMI
HALLGATÓK RÉSZÉRE

A kollégium **ETTŐL AZ ÉVTŐL FIÚK** jelentkezését is várja!

A kollégium Nyíregyháza központjában található, a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola szomszédságában. A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kara és a Nyíregyházi Egyetem is gyorsan és egyszerűen megközelíthető. (A kollégium előtt található buszmegálló, de gyalogosan is tíz, illetve húsz perc alatt elérhetőek az intézmények.)

A lakókat 3-4 fős szobákban helyezük el, figyelembe véve az egyéni kéréseket is. A kollégiumhoz tartozik egy jól felszerelt konyha, minden folyosón zuhanyzó és mosdó van,

lehetőség van mosásra is. Az épületben kápolna is található.

A kollégisták be tudnak kapcsolódni a város nyújtotta lelki-, közösségi- és hitéletbe. Minden félévben részt veszünk egy-két napos lelkigyakorlaton, folyamatosan van lehetőség lelki- és egyéni beszélgetésekre, gyónásra, beszélgető körön- és tematikus előadásokon való részvételre.

CSALÁDIAS HANGULATÚ INTÉZMÉNYÜNK
SZERETETTEL VÁRJA AZ ÉRDEKLŐDŐKET!

A jelentkezéshez csatolandó dokumentumok: • jelentkezési lap (a lenti email-címen kérhető, és a nyirgorkat.hu honlapon letölthető) • bemutatkozó levél (önéletrajz) – kézzel írva • papi vagy lelkészi ajánlás

Jelentkezési határidő: 2016. szeptember 10.

A jelentkezéseket a következő címre várjuk:

Szent Zsófia Görögkatolikus Kollégium, 4400 Nyíregyháza, Síp u. 16.
A jelentkezőket telefonon vagy e-mail-ben értesítjük a felvételi elbeszélgetés időpontjáról.

INFORMÁCIÓ: Tóth András atya kollégium igazgató
+36 (30) 681 8927
tothandras68@gmail.com

SÜRGŐSEN FELÚJÍTÁSRA SZORUL A SZIGETSZENTMIKLÓSI GÖRÖGKATOLIKUS TEMPLOM

Az új római katolikus templom megépülése miatt megüresedett kis templomot 2009-ben vette birtokba a Görögkatolikus Egyház. Az 1942-ben fölszentelt templom nagyon rossz állapotban került hozzánk. Egyházunk, az önkormányzat és a hívek önzetlen adakozása tette lehetővé, hogy ikonosztázt építsünk, felújítsuk a padokat, fűtést szereljünk be, kicseréljük a nyílászárókat, parókiát vásároljunk és közösségi termet alakítsunk ki.

A tetőzet, a torony, a kupola és a külső burkolat azonban mára olyan állapotba került, hogy azok felújítása nem várhat tovább. Anyagi forrásaink sajnos nem elegendőek a halaszthatatlan munkálatokhoz, ezért kérjük, hogy akinek módjában áll, **SEGÍTSEN MEGMENTENI** a „kis templom” néven ismert görögkatolikus templomot!

AZ AKROPOLISZ Szabadtéri Színház programja

A Miskolci Egyházmegye által fölújított miskolctapolcai Akropolisz Szabadtéri Színház **IDÉN IS SZERETETTEL VÁRJA A SZÍNHÁZ KEDVELŐIT.**

A Szemlélet Magazin nyári számának megjelenése után a következő előadások közül csemegézhetünk:

- 2016. július 17. **Dumaszínház** (Kiss Ádám)
- 2016. július 22. **Made in Hungária**
(rock and roll musical)
- 2016. aug. 5. **Csoportterápia** (zenés vígjáték)
- 2016. aug. 21. **Anconai szerelmesek** (musical)
- 2016. aug. 27. **Böjte Csaba atya előadása**

Jegyek elővételben a Művészetek Háza jegypénztárában (Miskolc, Rákóczi u. 2.) és a Miskolci Egyházmegye Kegytárgyboltjában (Miskolc, Szeles u. 37.), illetve az előadás napján a helyszínen kaphatók.

További információk folyamatosan a szabadtéri színház Facebookoldalán (www.facebook.com/akropoliszszinhaz), valamint az egyházmegye honlapjáról (www.exarchatus.gportal.hu) érhetők el.

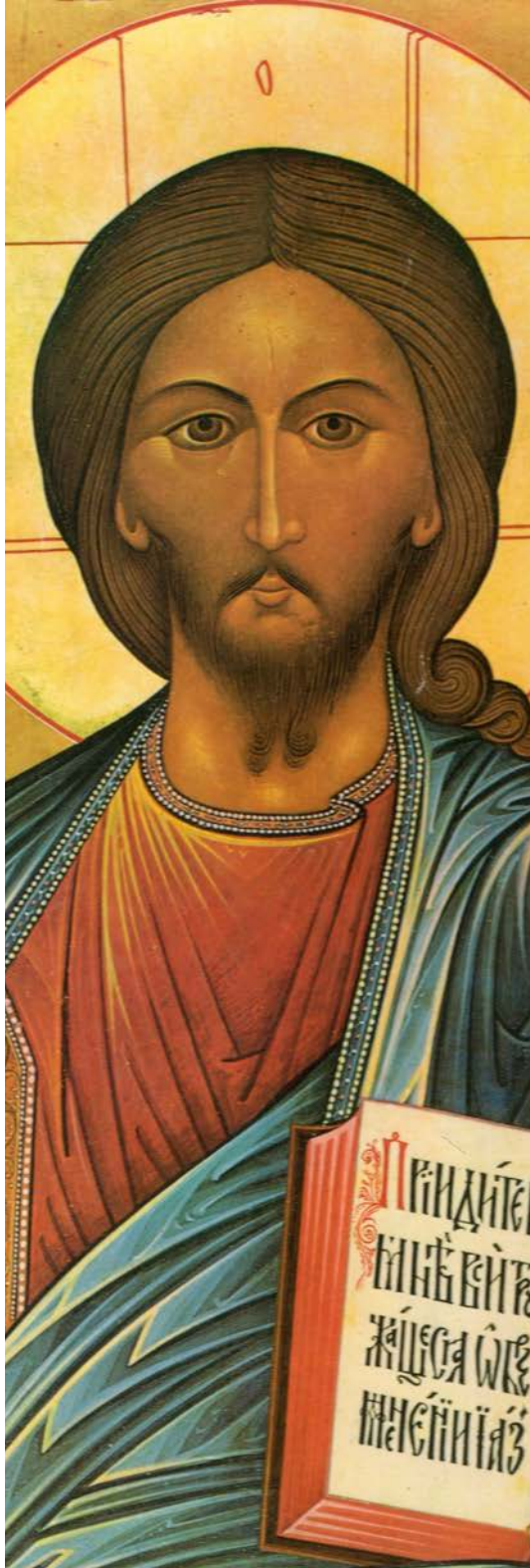
MENTSÜK MEG A KISTEMPLOMOT!

Adománygyűjtés Szigetszentmiklós legrégebbi temploma a Losonczi utcai Árpád-házi Szent Piroksa Görögkatolikus templom megmentéséért.

Számlaszám: 10700512-249132025-51100005 Cib Bank Zrt.

Adományok személyes átadására vasárnaponként, a 11 órai Szent Liturgiák után van lehetőség. Előre is köszönjük nagylelkű adományait!

PÁLYÁZAT: a Szent Eucharisztia a keleti egyházakban

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola a budapesti 2020-as Eucharisztikus Világkongresszusra készülve négyéves országos pályázatsorozatot hirdet teológia szakos egyetemi és főiskolai hallgatónak, melynek témája: a Szent Eucharisztia a keleti egyházakban.

A pályázatsorozat tematikája évekre lebontva:

- 2016-2017:
történelem-liturgiátörténet
- 2017-2018:
biblikum-patrológia-szentségtan
- 2018-2019:
morális-pasztorális-kánonjog
- 2019-2020:
liturgika-lelkiségi teológia

Formai követelmények:

- terjedelem: 30–50 ezer leütés között, A/4 es lapra nyomtatva egy példányban, valamint elektronikus formában CD-re írva Word formátumban
- a tudományos műveknél szokásos szakirodalom és metodológia alkalmazása

Elbírálás:

A pályaművek elbírálását a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola és más teológiai főiskolák professzoraiból összeállított szakmai zsűri végzi.

Kapcsolattartó: Dr. Ivancsó István,
ivancsoi@atanaz.hu

Leadási határidő:
minden év április 15-e.

Díjazás: Évenkénti elbírálás alapján
I. díj – 100 ezer forint
II. díj – 60 ezer forint
III. díj – 40 ezer forint
A zsűri döntése alapján a legjobb pályaműveket publikálni fogjuk.

Leadási postacím:
Szent Atanáz Görögkatolikus
Hittudományi Főiskola,
Nyíregyháza,
4400 Bethlen Gábor u. 13-19.

A pályázat jelíges.
A pályaműveket név nélkül, jelígyével ellátva kell beküldeni. A személyes adatokat lezárt borítékban kérjük elhelyezni a pályázati csomagban.

MÁRIAPÓCSI BÚCSÚK ÉS ZARÁNDOKLATOK RENDJE

Július 23-24. Kárpátaljai görögkatolikus közösségek gyalogos zarándoklata
Július 24. Illés próféta búcsúja (A Miskolci Egyházmegye búcsúja)
Július 30. Motorosok zarándoklata
Július 31. A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye búcsúja
Aug. 8-13. **Ifjúsági gyalogos zarándoklat Máriapócsra**
Aug. 13-14. **Nagyboldogasszony-napi búcsú**
Aug. 28. Tanévkezdők zarándoklata
Szept. 5. A Kegyek hazahozatalának emléknapja, a csodálatos könnyeket őrző kendő elővétele

Szept. 10. A Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye zarándoklata
Szept. 10-11. **Kisboldogasszony-napi búcsú**
Szept. 15. Szlovákiai görögkatolikusok zarándoklata
Szept. 18. A Szent Kereszt felmagasztalásának búcsúja, a katolikus cigány közösségek zarándoklata
Szept. 24. A szlovákiai magyar esperesi kerület zarándoklata
Szept. 25. A romániai magyar görögkatolikus esperesi kerület zarándoklata
Október 1. A Bazilita harmadrend zarándoklata (Szent Liturgia: 10.30)

minden, ami összeköt

görög alapocska fesztivál

NYÍREGYHÁZA

2016.08.11.

KEREKES BAND
TOMPETI ÉS BARÁTAI
ÉS MÉG SOKAN MÁSONK

